

Nr 71.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående avlöningsstat för skogsstatens ordinarie personal m. m.; given Stockholms slott den 12 februari 1915.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att

dels godkänna det i statsrådsprotokollet framlagda förslaget till avlöningsstat för skogsstatens ordinarie personal att tillämpas från och med år 1916 ävensom förklara, att de villkor och bestämmelser, som nu gälla för åtnjutande av de i avlöningsstaten för skogsstaten för ordinarie befattningshavare upptagna avlöningsförmåner, skola vara gällande även i fråga om avlöningarna å den nya staten, därvid vad samma villkor och bestämmelser innehålla beträffande jägmästare skall äga tillämpning jämväl å skogsingenjör och biträdande skogsingenjör samt vad de innehålla beträffande kronojägare skall tillämpas även i fråga om tillsyningsman;

dels godkänna de i statsrådsprotokollet gjorda beräkningar i fråga om kostnader för statens skogsdomäner under år 1916;

dels ock, vid bifall dels till vad som slutligt föreslagits i propositionen nr 6 angående driftkostnader under år 1916 för statens domäner dels till vad nu föreslagits, såsom sådana driftkostnader förslagsvis beräkna ett belopp av 8,870,900 kronor, att utgå av domänfondens avkastning.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Johan Beck-Friis.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12 februari 1915.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet friherre Beck-Friis anförde.

I den till riksdagen den 14 januari 1915 avlåtna statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t under nionde huvudtiteln föreslagit riksdagen dels i punkten 60 att, i avbidan på den proposition angående tillsyn å enskildas skogar i lappmarkerna och Särna socken, som Kungl. Maj:t kunde komma att avlåta till riksdagen, för bestridande av kostnaden härför beräkna å ordinarie stat under nämnda huvudtitel ett anslag av 170,000 kronor, dels ock i punkten 61 att, i avbidan på dylik särskild proposition angående tillsyn å enskildas skogar i Västerbottens och Norrbottens läns kustland, för bestridande av kostnaden för sådan tillsyn beräkna å ordinarie stat under samma huvudtitel ett anslag av 135,000 kronor. Av de sålunda bebådade propositionerna avser den förra lagstiftning om *utsyning* och den senare *dimensionslagstiftning*.

Inledning.

I den samma dag avlåtna propositionen angående driftkostnader under år 1916 för statens domäner har Kungl. Maj:t därjämte förelagt riksdagen förslag, som beträffande kostnaderna för statens skogsdomäner och till följd därav för domänväsendet i dess helhet gjorts beroende av nyssnämnda i utsikt ställda särskilda propositioner. Sagda kostnader för statens skogsdomäner äro för innevarande år enligt den av 1914 års senare riksdag godkända beräkningen över domänernas driftkostnader upptagna sålunda:

skogsstatens ordinarie personal.....	kronor 1,224,400
ålderstillägg åt skogsstatens personal.....	» 114,000
pensionering av skogsstatens personal.....	» 65,000
egentliga förvaltningskostnader, därav minst 150,000 kronor till avdikning å kronans skogar i de norrländska länen och i Kopparbergs län	» 6,200,000 kronor 7,603,400.

I fråga om skogsstatens ordinarie personal har nu Kungl. Maj:t i nyssnämnda proposition angående driftkostnaderna för år 1916 föreslagit riksdagen att dels i avlöningsstaten för samma personal uppföra ytterligare 31 kronojägarbefattningar, avsedda för södra Norrland och Kopparbergs län, varigenom statens slutsumma komme att höjas med 45,850 kronor, dels besluta viss reglering av respenningsarna för jägmästarna i två revir i södra Sverige, vilket dock ej skulle inverka på anslagsbeloppet, dels ock, i avbidan på förberörda särskilda propositioner angående tillsyn å enskildas skogar i lappmarkerna och Särna socken samt i Västerbottens och Norrbottens läns kustland, i samma stat beräkna en ytterligare ökning av 255,950 kronor, i följd varav statens slutsumma komme att höjas med tillhoppa 301,800 kronor och uppgå till 1,526,200 kronor. Nyssnämnda belopp av 255,950 kronor fördelar sig med 158,600 kronor för personal för tillsyn över utsyningslagens tillämpning och med 97,350 kronor för personal för tillsyn över dimensionslagens tillämpning.

Jämväl anslagsposten till egentliga förvaltningskostnader skulle röna inverkan av prövningen av förslagen i omförmälda särskilda propositioner, enär denna post innefattar kostnader för extra personal. Denna

post måste nämligen avsevärt ökas för anställande av dylik personal, ifall den föreslagna ökningen av den ordinarie personalen icke komme till stånd.

Härtill kom, att ovanberörda bägge, under nionde huvudtiteln ifrågasatta anslag borde tillföras domänfonden såsom inkomst och alltså avdragas från kostnaden för skogsdomänerna.

I det vid propositionen angående domänernas driftkostnad för år 1916 fogade statsrådsprotokollet beräknade jag, med iakttagande av nu angivna omständigheter, kostnaderna för statens skogsdomäner sålunda:

skogsstatens ordinarie personal.....	kronor	1,526,200	
ålderstillägg åt skogsstatens personal.....	»	114,000	
pensionering av skogsstatens personal.....	»	65,000	
egentliga förvaltningskostnader, därav minst 150,000 kronor till avdikningar å kronans skogar i de norrländska länen och i Kopparbergs län.....	»	7,070,000	
	kronor	8,775,200.	

Avgår anslag för tillsyn å enskildas skogar i lappmarkerna och Särna socken..... kronor 170,000

Avgår anslag för tillsyn å enskildas skogar i Västerbottens och Norrbottens läns kustland	»	<u>135,000</u>	»	<u>305,000</u>	kronor 8,470,200.
---	---	----------------	---	----------------	-------------------

Kungl. Maj:t kunde naturligtvis icke i sistnämnda proposition föreslå riksdagen att definitivt godkänna dessa beräkningar, enär dylikt godkännande borde anstå i avbidan på nyssnämnda särskilda propositioner. Beräkningarna angående kostnaderna för domänstyrelsen samt för statens jordbruksdomäner, vilka kostnader upptagits tillhopa till 400,700 kronor, föreslogos däremot till godkännande. Med nyssnämnda reservation för beräkningen av kostnaderna för skogsdomänerna föreslog därför Kungl. Maj:t riksdagen att såsom driftkostnader under år 1916

för statens domäner *förslagsvis* beräkna ett belopp av 8,870,900 kronor att utgå av domänfondens avkastning.

Förut denna dag har Kungl. Maj:t beslutat, att till riksdagen skulle avlåtas propositioner med förslag till

1:o) förordning angående utsyning å viss skog inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden (utsyningslagen); samt

2:o) förordning om förekommande av överdriven avverkning å ungskog inom de delar av Västerbottens och Norrbottens län, som ej höra till lappmarken (dimensionslagen).

De fastigheter, för vilka utsyningslagen är avsedd att gälla, äro följande:

a) skatte- och frälsehemman samt lägenheter av skatte- eller frälsenatur inom avvitrade delar av Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker samt inom Särna socken med Idre kapellag av Kopparbergs län, allmännings- och husbehovsskogar dock undantagna;

b) utom lappmarkerna, till större delen inom Västerbottens och Norrbottens läns kustland samt till en mindre del inom Västernorrlands och Jämtlands län, belägna skattehemman, som avses i förordningen den 29 juni 1866 angående dispositionsrätten över skogen å vissa skattehemman i Norrland och Kopparbergs län;

c) till enskilda sålda kronoöverloppsmarker, vilka omförmålas i skrivelsen till kammarkollegium den 29 juni 1866 angående dispositionen av sådana överloppsmarker, som icke lämpligen kunna användas vare sig till kronoparker eller anläggning av nya hemman, m. m. och kungörelsen den 26 maj 1899 angående förändring i gällande föreskrifter om åsättande av grundskatt m. m.; samt

d) inom avvitrade delar av de sex norra länen belägna kronohemman och krononybyggen under åborätt.

Dimensionslagen är avsedd att gälla endast inom Västerbottens och Norrbottens läns kustland.

Ovanberörda författningsförslag grunda sig på förslag av den s. k. norrländska skogsvårdskommittén. Denna kommitté tillsattes av Kungl. Maj:t den 5 juli 1907. Till kommitténs ordförande förordnades hovstallmästaren G. Tamm samt till ledamöter f. d. byråchefen E. G. Kinberg, ledamoten av riksdagens första kammare auditören A. H. Fahlén, ledamoten av riksdagens andra kammare D. Persson i Tällberg, jägmästaren, numera överjägmästaren P. O. Welander och dåvarande skogschefen, extra jägmästaren N. G. Ringstrand. Sedan Persson på

begäran entledigats från förordnandet, erhöll ledamoten av riksdagens andra kammare A. Wiklund i Brattfors den 22 maj 1908 förordnande att i Perssons ställe vara ledamot i kommittén. Kommittén avgav betänkande den 16 mars 1912.

Det torde nu tillåtas mig att till behandling upptaga den författningsförslagen närstående och i samband med dem av kommittén i betänkandet under rubriken »Skogslagarnas handhavande» väckta frågan om *omorganisation och utökning av skogspersonalen för de med de föreslagna förordningarna avsedda områden*.

Härvid ber jag få anmärka, att ett av kommittén framställt förslag om inrättande inom jordbruksdepartementet av ett skogskontor, vilket skulle övertaga domänstyrelsens göromål med avseende å den enskilda skogshushållningen å, bland andra, ovan berörda områden, icke för det närvarande synes böra upptagas till avgörande. Frågan härom torde nämligen under alla omständigheter böra anstå i avvaktan på de utredningar, som äro att förvänta dels från de sakkunniga, som ännu äro verksamma för avgivande av betänkande rörande hushållningen med allmänna skogar inom södra och mellersta delarna av riket dels ock från skogslagstiftningskommittén.

Vidare vill jag redan nu framhålla, att allenast i avseende å Västerbottens och Norrbottens län samt Särna socken med Idre kapellag någon förändring i avseende å skogspersonalen synes vara påkallad av de föreslagna nya förordningarna. I övriga av utsyningslagen berörda landsdelar äro hemmanen under utsyningstväng helt fåtaliga och av obetydlig areal. Vad angår Västernorrlands och Jämtlands län, omfatta sålunda skattehemman under utsyningstväng enligt av skiftesstadgekommittén meddelade uppgifter allenast respektive 43,823.29 och 4,228.53 hektar, fördelade på ett 40-tal hemman i Anundsjö, Härnösands, Medelpads, Junsele, Tåsjö, Bräcke och Rätans revir. Icke heller finner jag mig nu böra framställa något förslag med anledning av vad kommittén — oberoende av ovanberörda författningsförslag — hemställt i fråga om tillsynen över hushållningen å skyddsskogarna i Jämtland och Härjedalen eller besparings- och allmänningskogor i Gävleborgs län och andra delar av Kopparbergs län än Särna socken med Idre kapellag. Betänkandet innehåller även förslag rörande administrationen av statens skogar i de norra delarna av riket. Denna fråga torde nu böra komma under behandling endast i den mån den röner omedelbar inverkan av frågan om organisationen av personal för tillsyn över nu ifrågakvarande enskilda skogar.

Jag vill därjämte erinra, att jag förut denna dag vid fram-

läggandet av ovannämnda författningsförslag anfört, att jag icke anser, att av kommittén framställda förslag beträffande införande av skogsvårdsavgifter och inrättandet av skogsvårdsstyrelser nu böra upptagas till prövning, utan att härmed bör anstå, till dess ovan omförmälda sakkunniga samt skogslagstiftningskommittén avslutat sina utredningar och avgivit sina betänkanden.

För närvarande begränsar sig alltså frågan till personalen i Västerbottens och Norrbottens län samt Särna socken med Idre kapellag. Över kommitténs förslag i denna del hava utlåtanden inkommit från Konungens befallningshavande i Norrbottens, Västerbottens och Kopparbergs län, landstinget, hushållningssällskapet och skogsvårdsstyrelsen i sistnämnda län samt överjägmästarna i Luleå, Skellefteå, Umeå och Gävle—Dala distrikt, varjämte domänstyrelsen avgivit utlåtande den 10 november 1913 samt i skrivelser den 28 januari och den 11 december 1914 yttrat sig i vissa delar av ämnet.

*Nuvarande
avlöningsstat
för skogs-
staten.*

Nu gällande avlöningsstat för skogsstaten antogs av riksdagen år 1908 och slutade då på en summa av 1,116,000 kronor. I staten upptagas dels egentlig avlöning, bestående av lön och tjänstgöringspenningar (vartill komma ålderstillägg från särskilt anslag), dels respensionar och dels hyresersättning, vilken sistnämnda förmån utgår endast till överjägmästare för expeditionslokal samt till kronojägare, därest denne är i saknad av bostadslägenhet. Enligt anmärkning vid staten skall därjämte, därest jägmästare eller kronojägare innehar boställe, dettas uppskattade avkomst avgå å indelningshavarens lön samt, därest åt jägmästare upplåtes bostadslägenhet, jägmästaren vidkännas avdrag å lönen, motsvarande skälig hyra. På grund härav skedde minskning i två hänseenden. Dels blev nämligen, oaktat antalet i staten upptagna ordinarie kronojägare uppgick till 382, hyresersättning ej uppförd för flera än 238. Dels blev vid anslagets bestämmande ytterligare avdraget ett belopp av 2,500 kronor, så att anslaget uppgick till allenast 1,113,500 kronor. Denna skillnad å 2,500 kronor mellan staten och det såsom kostnader för skogsstatens ordinarie personal upptagna beloppet har även sedermera bibehållits.

Under tiden efter år 1908 hava flera förändringar skett i staten. Inalles hava 12 nya jägmästarebefattningar och 34 nya kronojägartjänster inrättats, varjämte vissa ändringar skett i fråga om tjänstgöringspenningar och respensionar. Med iakttagande av de sålunda, senast vid 1914 års senare riksdag, beslutade förändringarna har den nu gällande avlöningsstaten för skogsstaten följande utseende:

Avlöningsstat för skogsstaten.

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Summa			
1 överjägästare	4,000	3,200	7,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.		
3 »	12,000	9,600	21,600			
1 »	4,000	2,800	6,800			
5 »	20,000	14,000	34,000			
1 jägmästare	2,300	3,000	5,300			
11 »	25,300	33,000	58,300	Efter 5 år kan lönen höjas med 400 kronor, efter ytterligare 5 år likaledes med 400 kronor samt efter än ytterligare 5 år ävenledes med 400 kronor.		
1 »	2,300	2,800	5,100			
12 »	27,600	33,600	61,200			
1 »	2,300	2,600	4,900			
12 »	27,600	31,200	58,800			
1 »	2,300	2,400	4,700			
6 »	13,800	14,400	28,200			
1 »	2,300	2,200	4,500			
9 »	20,700	19,800	40,500			
1 »	2,300	2,000	4,300			
46 »	105,800	92,000	197,800			
1 kronojägare	600	700	1,300	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor, efter ytterligare 5 år likaledes med 100 kronor samt efter än ytterligare 5 år ävenledes med 100 kronor. Där bostadslägenhet saknas, utgår hyresersättning med 100 kronor.		
163 »	97,800	114,100	211,900			
1 »	600	600	1,200			
76 »	45,600	45,600	91,200			
1 »	600	500	1,100			
174 »	104,400	87,000	191,400			
Summa			524,200	517,100	1,041,300	
<i>Respenningar.</i>						
3 överjägästare (å 1,300 kr.)		3,900 kr.				
3 » (å 1,100 »)		3,300 »				
4 » (å 1,000 »)		4,000 »				
32 jägmästare (å 900 »)		28,800 »				
3 » (å 800 »)		2,400 »				
28 » (å 700 »)		19,600 »				
25 » (å 600 »)		15,000 »				
12 » (å 500 »)		6,000 »				
2 » (å 400 »)		800 »				
164 kronojägare (å 250 »)		41,000 »				
58 » (å 200 »)		11,600 »				
42 » (å 150 »)		6,300 »				
82 » (å 100 »)		8,200 »				
70 » (å 50 »)		3,500 »		154,400		
<i>Hyresersättning.</i>						
10 överjägästare för expeditionslokal (å 400 kr.)		4,000 kr.				
272 kronojägare (å 100 kr.)		27,200 »		31,200		
Summa			1,226,900			

Innehar jägmästare eller kronojägare boställe, skall boställets uppskattade avkomst avgå å indelningshavarens lön. Därest åt jägmästare upplåtes bostadslägenhet, skall han vidkännas avdrag å lönen, motsvarande skälig hyra.

1) Kronojägarna i Gäddede, Sjougdås, Laxsjö, Hotagens, Kalls, Långå, Ijusnedals och Tännäs bevakningstrakter.

Med hänsyn till ovannämnda reduktion med 2,500 kronor äro emellertid kostnaderna för den ordinarie personalen under år 1915, på sätt förut angivits, beräknade till allenast 1,224,400 kronor.

Nuvarande organisation av skogspersonalen i Västerbottens och Norrbottens län samt Särna socken.

Västerbottens och Norrbottens län äro vad skogsstaten angår indelade i 3 distrikt: Luleå, Skellefteå och Umeå distrikt, varjämte större delen av Dorotea socken i Västerbottens läns lappmark tillhör Tåsjö revir i Mellersta Norrlands distrikt. (Umeå distrikt omfattar därjämte Anundsjö revir i Västernorrlands län.) I varje distrikt finnes en överjägmästare, biträdd av en assistent med helärsförordnande. De delar av Västerbottens och Norrbottens län, som utgöras av lappmark, tillhöra 22 olika revir. Av dessa äro 19 uteslutande lappmarksrevir och tillhöra: 7 ett vart av Luleå och Umeå distrikt samt 5 Skellefteå distrikt. Därjämte har *dels*, såsom nyss nämnts, större delen av Dorotea socken tilldelats det till Mellersta Norrlands distrikt hörande Tåsjö revir, *dels* den inom Västerbottens läns lappmark belägna Malå socken tilldelats det inom sistnämnda läns kustland belägna, till Skellefteå distrikt hörande Norsjö revir, *dels ock* den inom Norrbottens läns lappmark belägna Karesuando socken tilldelats det i länets kustland belägna, till Luleå distrikt hörande Pajala revir.¹⁾ Västerbottens och Norrbottens läns kustland är uppdelat i 13 revir, därav 6 tillhöra Luleå distrikt, 5 Skellefteå distrikt och 2 Umeå distrikt. Distriktens och revirens gränser äro utmärkta å den vid detta protokoll fogade kartbilagan A.

Särna socken med Idre kapellag är delad i 2 till Gävle—Dala distrikt hörande revir: Särna revir och Transtrands revir, av vilka det senare omfattar jämväl en del av Transtrands socken, för vilken sistnämnda socken utsyningslagen icke är avsedd att gälla.

Enligt uppgift av domänstyrelsen hava under år 1914 på extra stat tjänstgjort:

i lappmarken dels 2 biträdande jägmästare, vilka enligt medgivande tjänstgjort såsom revirförvaltare, en å vissa områden av Norra Lycksele revir och Södra Lycksele revir samt den andre å vissa områden av Vargiså revir och Malmesjaurs revir, *dels ock* 32 assistenter, av vilka 18 haft förordnande hela året och 14 i medeltal 4.2 månader²⁾;

¹⁾ Pajala revir har i den följande framställningen överallt hänförs till kustlandet, under det att Tåsjö och Norsjö revir i vissa yttranden medräknats bland lappmarksreviren men i andra icke. Det i yttrandena uppgivna antalet lappmarksrevir växlar därför mellan 19 och 21.

²⁾ Bland dessa assistenter hava medräknats 1 helärsassistent från Tåsjö revir, 1 helärsassistent från Norsjö revir men — på grund av den ringa förekomsten av skog i Karesuando socken — icke assistenten i Pajala revir.

i kustlandet 32 assistenter, av vilka 18 haft förordnande hela året och 14 i medeltal 5.1 månader¹⁾); samt

i Särna socken med Idre kapellag 3 assistenter, av vilka 2 haft helårsförordnande och 1 förordnande från den 1 juni till årets slut.

Till den bevakande skogspersonalen höra: i lappmarken 85 kronojägare²⁾, i kustlandet 64 kronojägare³⁾ och i Särna socken med Idre kapellag 7 kronojägare. Enligt domänstyrelsens uppgift tjänstgjorde under år 1914 dessutom — på helårsförordnanden — 111 extra kronojägare, därav 62 i lappmarken⁴⁾, 45 i kustlandet⁵⁾ och 4 i Särna socken med Idre kapellag, varjämte under den brådaste tiden i nämnda trakter ett antal extra kronojägare tjänstgjorde på kortare förordnanden.

Här må anmärkas, att i Västerbottens och Norrbottens län ytterligare tjänstgöra å extra stat tre skogstaxatorer och en dikningsledare ävensom — huvudsakligen i kustlandet — tre av domänstyrelsen för år förordnade skogsingenjörer. Dessa sistnämnda, som tjänstgöra envar i ett av nämnda läns tre överjägmästartrikt, hava till åliggande dels att på begäran giva enskilda skogsägare råd och upplysningar med avseende å skogskulturer, avdikningar, gallringar och dylikt dels ock att i övrigt utöva undervisande verksamhet i skogshushållning.

Vad då först angår frågan om den nuvarande skogspersonalens i Västerbottens och Norrbottens län samt Särna socken med Idre kapellag tillräcklighet för de uppgifter, som åligga densamma, så yttrar härom kommitténs majoritet, bestående av ordföranden samt ledamöterna Fahlén och Ringstrand, följande: »För att kommitténs lagförslag må kunna fylla sitt ändamål att befrämja skogshushållningens framåtskridande erfordras, att desamma så handhavas, att de icke bliva endast till döda föreskrifter, som verka hämmande på utvecklingen i stället för att befordra densamma. Ty om det är en sanning, att lagstiftning för det ekonomiska livet i allmänhet är en ömtålig sak och, därest dess tillämpning ej handhaves med noggrannt aktgivande på

Nuvarande skogspersonalens i dessa landsdelar otillräcklighet.

1) Bland dessa assistenter hava inräknats 1 helårsassistent och 1 halvårsassistent från Norsjö revir och assistenten i Pajala revir.

2) Häri hava inräknats 1 kronojägare från Tåsjö revir, 3 kronojägare från Norsjö revir, men icke någon kronojägare från Pajala revir.

3) Bland dessa kronojägare hava inräknats 2 kronojägare från Norsjö revir och alla 5 kronojägarna i Pajala revir.

4) Häri äro inräknade 2 extra kronojägare från Tåsjö revir och 1 extra kronojägare från Norsjö revir; någon extra kronojägare för Karesuando socken fanns icke.

5) Häri äro inräknade 2 extra kronojägare från Norsjö revir.

detta livs av lagarna oberoende utveckling, lätt blir till skada i stället för att, såsom avsett varit, bringa hjälp och stöd, så är detta kanske mer än eljest fallet inom skogshushållningens område. Själva denna hushållnings natur, som gör det synnerligen svårt att hela de revor, vilka begångna missgrepp till äventyrs må hava åstadkommit, gör det till en angelägen sak att tillse, att lagstiftningen handhaves av därtill väl skickade organ. Vid sidan av och jämnställd med den fiskaliska uppgift, som i deras egenskap av lagens väktare åligger dessa, böra de därjämte hava sig ålagd skyldighet att undervisa skogsägaren och handleda honom i hans strävanden att införa en förbättrad hushållning med och vård av hans skogstillgångar. Denna dubbla uppgift, förutan vilkens allsidiga tillgodoseende ett gott resultat av lagstiftningen ej är att förvänta och som i sig innefattar ej blott att skydda samhällets intressen mot obehörigt intrång från den enskilde medborgarens sida, utan även att tillgodose alla de berättigade anspråk, som denne kan uppställa i avseende på tillgodogörande av sin egendoms naturliga tillgångar, ställer stora krav på tjänstemännens personliga egenskaper. Ej mindre viktigt är, att med erforderliga egenskaper utrustade tjänstemän finnas att tillgå i ett antal, som svarar mot arbetets omfång. Möjligheten av att uppfylla detta villkor blir åter beroende av statsmakternas beredvillighet att tillgodose skogshanteringen inom den nu ifrågavarande vidsträckta landsändan. Inom ett område, där skogshushållningen och med den i samband stående näringar lämna levebröd åt den huvudsakliga delen av befolkningen, blir det emellertid av synnerlig vikt att tillse, att såväl statens som ock den enskildes skogsägarintressen varda fullt tillvaratagna. I ett bestämt avseende löpa dessa intressen parallellt, nämligen då det gäller att draga fördel av de möjligheter, vilka redan finnas och i än vidsträcktare mån komma att uppstå, till avsättning av sådant virke, som för skogsvårdens främjande bör avverkas och av industrien kan tillgodogöras. Den erfarenhet, som man hittills förvärvat, motsäger alldeles bestämt, att man med skogsstatspersonalens nuvarande numerär skulle kunna på ett tillfredsställande sätt i skogshushållningens och skogsvårdens intresse använda sig av förefintliga möjligheter. Det ligger dock i öppen dag, att detta är ett betänkligt förhållande och i hög grad ägnat att försvåra och fördröja införandet av en rätt vård och därmed ett rätt ekonomiskt utnyttjande av statens och de under statens uppsikt och kontroll ställda skogarna. Sin naturliga förklaringsgrund finner emellertid detta sakförhållande, då man tagit kännedom om storleken av de arealer uti nu ifrågavarande trakter, vilka antingen äro lagda under skogsstatens omedelbara för-

Kustlandet.

Allmänna skogar 335,922: 80 hektar

Enskilda skogar

med inskränkt

dispositions rätt¹⁾ 31,433: 15 „

367,355: 95 hektar

eller i medeltal för 4²⁾ revir... 91,838: 99 hektar,

vartill komma 1,079,355: 04 hektar enskilda skogar, för vilka dimensionslagen gäller, eller i medeltal för 4 revir 269,838: 76 hektar.

I denna sammanställning är Norsjö revir betraktat som helt och hållet tillhörande lappmarken. 8,919: 43 hektar enskilda skogar på kusten under utsyningstvång ingå därför i lappmarksskogarna här ovan.

Umeå distrikt utom Anundsjö revir i Västernorrlands län.

Lappmarken.

Allmänna skogar 831,244: 70 hektar

Enskilda skogar 1,223,387: 20 „

2,054,631: 90 hektar

eller i medeltal för 7 revir... 293,518: 84 hektar.

Kustlandet.

Allmänna skogar 107,905: 03 hektar

Enskilda skogar

med inskränkt

dispositions-

rätt¹⁾ ..... 5,418: 23 „

113,323: 26 hektar

eller i medeltal för 2 revir... 56,661: 63 hektar,

vartill komma 703,132: 77 hektar enskilda skogar, för vilka dimensionslagen gäller, eller i medeltal för 2 revir 351,566: 38 hektar.

Av Mellersta Norrlands distrikt. Del av Tåsjö revir.³⁾

Lappmarken.

Allmänna skogar 60,047: 61 hektar

Enskilda skogar 160,573: 76 „

220,621: 37 hektar.

¹⁾ = under utsyningstvång.²⁾ Norsjö revir uteslutet.³⁾ Större delen av Dorotea socken. Den mindre delen av socknen hör till Åsele revir.

Till detta revir höra dessutom i Västernorrlands län:

Allmänna skogar	37,848: 23 hektar	
Enskilda skogar med inskränkt dispositions- rätt ¹⁾	15,746: 36 „	53,594: 59 hektar
		<u>274,215: 96 hektar.</u>

Med dessa siffror för Norrbottens och Västerbottens län synes kommittén åsyfta att ange hela arealen av reviren inom nämnda två län med undantag av oavvittrad mark, för vilken exakta siffror ej stå att erhålla. Enligt dessa uppgifter skulle totalarealen utgöra av:

allmänna skogar i lappmarken	3,607,671: 28 hektar	
enskilda » » »	2,819,551: 29 »	6,427,222: 57 hektar
allmänna » » kustlandet	1,456,741: 52 hektar	
enskilda » » »		
under utsyningsväng	140,220: 29 »	
» dimensionslagen	3,102,066: 28 »	4,699,028: 09 »
		<u>Summa 11,126,250: 66 hektar.</u>

Bland allmänna skogar hava inräknats allmänningsskogar; av dylika finnas i lappmarken i runt tal 228,000 hektar och i kustlandet i runt tal 67,000 hektar.

I Särna socken med Idre kapellag, där skogsmarkens totala areal utgör 437,562: 50 hektar, omfatta, enligt uppgift av domänstyrelsen, de efter avvitrningen genom storskifte tillkomna skattehemmansskogarna 97,154: 04 hektar, därav 57,935: 20 hektar beräknas vara produktiv mark och 39,218: 84 hektar impediment, samt de allmänna skogarna 340,408: 46 hektar, däri inräknade 44,355: 86 hektar besparingsskogar, som avsatts vid avvitrningen.

Jämväl kommittéledamöterna *Kinberg* och *Wiklund*, vilka gemensamt reserverat sig i fråga om revirpersonalens organisation, framhålla den enskilde skogsägarens berättigade anspråk på tillgång å tillräcklig personal för de föreslagna nya utsynings- och dimensionslagarnas tillämpning.

¹⁾ = under utsyningsväng.

Kommittéledamoten *Welander* förklarar i avgiven reservation, att det vore ett sedan länge känt förhållande, att den nuvarande skogspersonalen å ifrågavarande trakter vore alltför fåtalig för att kunna på ett tillfredsställande sätt handhava hushållningen å både de allmänna och de enskilda skogarna därstädes.

Konungens befallningshavande i Norrbottens län yttrar i utlåtande över kommitténs betänkande, att det i länet icke torde råda mera än en mening därom, att statens skogspersonal i de nordligaste länen, med sin nuvarande numerär och givetvis inriktande sitt intresse huvudsakligen på statsskogarnas skötsel, icke kunnat på ett tillfredsställande sätt handhava hushållningen med såväl dessa som de enskilda skogarna, varför det med genomförandet av ny skogslagstiftning måste tillses, att härutinnan rådande missförhållanden rättades.

Konungens befallningshavande i Västerbottens län framhåller i fråga om den föreslagna utsyningslagens handhavande följande: Bibehölles utsyningstvånget, låge det stor vikt uppå, att för lagens rätta handhavande funnes tillräckligt antal tjänstemän, vilket hittills ej varit fallet. Bristen härutinnan, som vållat tidsutdräkt med erhållandet av begärd utsyning, ävensom det icke sällan synbara förhållandet, att mängden av göromål hindrat tjänstemännen att tillräckligt noga undersöka virkestillgången, varigenom utsyningen understundom blivit mindre än som rättvisligen kunnat begäras, hade nog ofta legat till grund för det missnöje, som utsyningstvånget framkallat.

Även *överjägmästarna i Luleå, Skellefteå, Umeå och Gävle—Dala distrikt* samt *domänstyrelsen* utgå i sina här nedan refererade utlåtanden från att en ökning av skogspersonalen å ifrågavarande områden är av behovet oundgängligen påkallad.

Förslag till
skogspersona-
lens i dessa
landsdelar
omorganisa-
tion.

Då jag härefter anhåller att få ingå på frågan, hur skogspersonalen å ifrågavarande områden bör organiseras, på det att statens mångsidiga uppgifter med avseende å skogarna därstädes må kunna tillfredsställande genomföras, torde det för ernående av överskådlighet tillåtas mig att vid redogörandet för de olika förslagen i ämnet iakttaga följande ordning: först förslagen rörande skogspersonalen i Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker, därefter förslagen rörande skogspersonalen i länsens kustland, därpå förslagen rörande skogspersonalen i Särna socken med Idre kapellag och sist förslagen rörande den inspekterande personalen å nu nämnda områden.

Vad då först angår skogspersonalen i lappmarkerna anför *kommitténs majoritet*, bestående av ordföranden samt ledamöterna Fahlén och Ringstrand: »Flera utvägar kunna härvidlag bliva föremål för undersökning. Den billigaste eller rättare sagt den, som åtminstone för tillfället skulle medföra minsta utgift, vore en utökning av den extra personalen. Denna utväg är emellertid av flera skäl ej att tillråda. Kommittén tror sig ej här behöva upprepa alla de skäl, som tala emot ett utsträckt s. k. extra-ordinariesystem, då dessa skäl äro så ofta anförda och väl kända. Vad särskilt skogsadministrationen angår, är ett utsträckande av detta system inom densamma ej blott olämpligt, utan kan t. o. m. verka skadligt. En rätt hushållning med skogskapitalet och en rätt omvårdnad av de i detsamma ingående skogsbestånden förutsätter nämligen hos den med förvaltningen ombetrodde kännedom om de olika delarna av förvaltningsområdet. Ju mera ingående denna kännedom är, i desto högre grad blir vederbörande i stånd att inrikta sitt arbete så, att det på rätt tid kommer till utförande på den plats, där det mest påkallas. Detta är liktydigt med skogstillgångarnas utnyttjande på det mest ändamålsenliga sätt; försummelse i ena eller andra avseendet betyder åter en genom bristande planmässighet orsakad minskning uti skogsintäkterna och en eftersatt skogsvård. För att den vid skogsadministrationen anställde må kunna förvärva den kännedom om det honom anförtrodda förvaltningsområdet, vilken sålunda måste anses som en av förutsättningarna för ett framgångsrikt arbete, erfordras nödvändigtvis, att han blir under en ej alltför kort tidsperiod sysselsatt inom ett och samma tjänstgöringsområde. Då detta i de allra flesta fall ej är händelsen med den extra tjänstemannen, så följer därav, att ett utsträckt extra-ordinariesystem i skogsadministrationen ej är att förorda, utan tvärtom måste på det bestämdaste avstyrkas, om en god skogsvård eftersträvas. Ej utan skäl synas från enskilda skogsägare i de två norra länen hava framförts klagomål över att handhavandet av skogslagarna i vanliga fall ålegat extra tjänstemän. Därigenom hade på varandra följande utsyningar å en och samma skog ofta — kanske oftast — utförts av olika förrättningsmän, varigenom kontinuiteten i arbetena betänkligt åsidosatts. För ett sådant missförhållande synes det vara angeläget att söka råda bot, något som visserligen ej skulle ske, om systemet med extra tjänstemän än vidare utsträcktes.

Måste sålunda tillgripandet av denna utväg för att åstadkomma en arbetskoncentration anses vara uteslutet, blir det nödvändigt, att

andra medel utfinnas, för att målet må kunna nås. Det synes härvid yppa sig två vägar, vilka båda, om ock på väsentligen olika sätt, leda till en sådan koncentration. Den ena vägen innebär en geografisk uppdelning av de nuvarande tjänstgöringsområdena (reviren), den senare en uppdelning på de olika tjänstinnehavarna av arbetet efter dettas art och natur, så nämligen, att åt vissa befattningshavare anförtros förvaltningen av statens skogsegendomar, åt andra åter överlämnas handhavandet av för enskilda skogar gällande lagar ävensom tillsynen över dessa lagars efterlevnad. Vid valet mellan dessa båda vägar har kommittén ansett sig böra föreslå den sistnämnda och detta av i huvudsak följande skäl.

De arbeten, som åligga skogsstaten inom nu ifrågavarande trakter, äro, såsom redan antytts, av två till sin natur grundväsentligt olika slag. Det ena innefattar uppdraget att förvalta statens skogsegendomar och medför för tjänstinnehavaren — förutom arbeten av rent skoglig natur — alla de sysslor och göromål av rent ekonomisk art, vilka äro oskiljaktigt förbundna med förvaltningen av en stor skogsegendom. Hit höra exempelvis värderingar av till försäljning avsett virke, delvis försäljning av virke och uppbörd av likvid för detsamma, arrendeuppskattningar, träffande av avtal om arrenden, förslag om markupplåtelse, redovisning för omhänderhavda medel m. m. dylikt. Härjämte blir den förvaltande personalen i stor utsträckning förordnad att vara det allmännas ombud vid flottledssyner, skiftesförrättningar och andra tillfällen, där statens intresse såsom skogsägare bör tillvaratagas. Det andra slaget av arbeten, som nu åvilar de i Västerbottens och Norrbottens län anställda skogsstatens tjänstemän, utgöres av sådana, vilka hänga samman med den enskilda skogslagstiftningen. De arbeten, som härflyta av bestämmelserna i denna, utgöras huvudsakligen av utsyningar samt uppskattningar och uppgörande av därpå grundade beräkningar av årsavkastningen från skogar, för vilka nämnda lagstiftning gäller. Därest ett av kommittén uppgjort förslag om upptagande av skogsvårdsavgifter för virke, som exporteras från dessa båda län, vinner statsmakternas godkännande, skulle på skogsstatstjänstemännen även läggas bestyret med besiktning av arbeten, till vilkas utförande bidrag av skogsvårdsmedel begäres, ävensom utövande av den undervisningsverksamhet, som med bidrag av samma medel kan bedrivas. Kommittén har därjämte ansett skäligt föreslå, att tjänsteman, som verkställer utsyning å skog inom nu nämnda län, skall vara skyldig att i sammanhang med denna förrättning lämna skogsägaren nödiga råd och anvisningar angående vad

han i sammanhang med det utstämplade virkesbeloppets avverkning bör iakttaga för att befrämja föryngringen eller för att i övrigt befordra en god skogsvård.

Såsom synes, äro de båda slag av skogsstatens arbeten, för vilka nu redogjorts, av väsentligt olika art. I mån av ökad utveckling och härmed stigande värde såväl å skogsmark som å skogens produkter, varmed givet följer ökad intensitet i skogsbrukets bedrivande, kommer artskillnaden mellan de olika uppdragen att än skarpare framträda. Vart och ett av dem kommer att i ökad grad för sig kräva tjänstemannens uppmärksamhet och intresse. Med tanke härpå och då hushållningen med skogarna i dessa trakter redan börjar antaga mera ordnade former, har det synts kommittén, som om tidpunkten nu vore inne att införa den arbetsfördelning, som kommitténs förslag innebär, och som enligt dess mening medför den åsyftade arbetskoncentrationen i högre grad än den geografiska uppdelning av tjänstgöringsområdena, som av kostnadsskäl är möjlig.

Det förslag till arbetsfördelning inom skogsstaten, som kommittén sålunda framlägger, är i anseende till den ledande princip, varpå det bygger, ingen nyhet. När det på grund av den genom 1896 års skogskommittés förslag tillkomna lagen angående vård av enskildas skogar och därmed sammanhängande förordningar krävdes dels sakkunnig hjälp åt de av lagen berörda enskilda skogsägarna dels tjänstemän för övervakande av lagens föreskrifter, ansågs det helt naturligt, att dessa arbeten överlämnades åt särskild personal, länsjägmästarna. Ehuru dessa arbeten genom någon uppdelning av revir kunde hava tänkts utförda av statens revirförvaltning, ifrågasattes aldrig en sådan anordning, förmodligen därför att arbetena ansågos vara av så pass olika natur i jämförelse med en revirförvaltares åligganden, att en specialisering antogs komma att medföra det bästa arbetsresultatet. Invändningar torde emellertid icke komma att saknas mot det av kommittén nu framställda förslaget. I den mån dessa antingen uti ingångna svar å frågor, som av kommittén utsänts, eller under frågans behandling i övrigt kommit till synes, har kommittén velat upptaga desamma till bemötande.

Gent emot den invändning, som möjligen skulle kunna tänkas framställd, att de enskilda skogarna i de båda norra länen äro, i jämförelse med kronoskogarna, av ringa omfattning och att därför en anordning, som kunnat anses lämplig i andra delar av landet med motsatta förhållanden, icke bör tillämpas på de förstnämnda trakterna, får kommittén påpeka, att icke det procentiska förhållande, uti vilka

enskilda skogar stå till allmänna, blir bestämmande för arbetenas omfattning å de förra och därmed utslagsgivande vid denna frågas bedömande. Det är det absoluta talet för de enskilda skogarnas storlek, som, jämte omfattningen av det arbete, vilket uppstår på grund av den för dem gällande lagens natur, måste anses böra vara normerande vid ett beslut i frågan. I förra avseendet får kommittén hänvisa till ovan anförda siffror för de enskilda skogarnas omfattning i lappmarkerna. Om man på den ansenliga areal, som siffrorna utvisa, skall kunna förvänta ett intresserat och fullgott utförande av allt det arbete, som föranledes av kommitténs lagförslag och övriga framställningar till skogsvårdens befrämjande — vilka redan de i och för sig göra anspråk på ett mera i detalj gående och därför även mera tid krävande arbete än någonsin lagen angående vård av enskildas skogar — så är det förvisso av nöden, att en tillräckligt talrik och för uppdraget väl kvalificerad tjänstemannapersonal anställas av staten.

En invändning av till synes tungt vägande betydelse, som mot förslaget framstälts, är den, att en arbetsfördelning enligt detsamma skulle medföra större resekostnader för skogspersonalen i dess helhet än nu är fallet, emedan tjänstemän av de olika avdelningarna skulle nödgas att vid utförande av sina uppdrag beresa samma trakter och därvid använda samma färdvägar. Detta skulle, menar man, framkalla en missproportion mellan rese- och förrättningsdagar i jämförelse med vad nu är fallet. Förhållandet är emellertid, att en arbetsfördelning, sådan som kommittén föreslagit, i verkligheten redan tillämpas, i det att arbetena å de enskilda skogarna såsom regel äro överlämnade till de extra tjänstemännen, under det att de ordinarie tjänstemännen i huvudsak handlägga göromålen rörande statsskogarna. Om nu, genom att praxis upphöjdes till lag, något ökade resekostnader verkligen skulle uppstå, så torde dock alla de fördelar, som av förslagets genomförande äro att vinna, mer än väl uppväga de ökade kostnaderna. Att märka är jämväl, att den utväg, som vid ett förkastande av kommitténs förslag ovederläggligen måste tillgripas, eller en geografisk uppdelning av tjänstgöringsområdena, även måste föranleda ökade kostnader antingen i form av uppförande utav bostadsboställen för tjänstemän eller i en visserligen ej med penningar mätbar, men därför ej mindre verklig förlust av tid. Med de förhållanden, som äro rådande inom de orter, om vilka här är fråga, finnas nämligen bostäder för tjänstemännen knappast att hyra ens å de större centralpunkterna, kyrkplatserna, inom de olika socknarna. Riksdagen har av denna anledning med beaktande av Kungl. Maj:ts förslag anvisat medel i ett flertal fall för

uppförande av bostadsboställen åt revirförvaltare. Då det ej gärna är tänkbart, att den revirdelning, som nödig omtanke om skogsvården i dessa nordliga trakter skulle framtvinga, därest kommitténs förslag ej vinner avseende, skulle kunna verkställas så, att de nyss omnämnda större samhällena bleve liggande vid revirgränsen eller i dess omedelbara närhet, så återstode för staten ej annat än att antingen uppföra bostadsboställen i en rätt avsevärd utsträckning inom de nybildade reviren eller ock att medgiva dessas förvaltare att vara bosatta utom sina tjänstgöringsområden. Det förra alternativet drager med sig kostnader av helt säkert betydande storlek; det senare, som uppenbarligen ej bör utom i tvingande fall tillgripas, orsakar förlust i tid genom de resor, som revirförvaltaren måste företaga från hemvistet till revirgränsen och som i och för sig äro föga givande, varjämte det för den allmänhet, vilken skall betjänas, kan medföra avsevärda olägenheter.

För att giva åt nu föreliggande fråga den allsidiga utredning, som dess vikt kräver, har kommittén även behandlat möjligheten av en partiell uppdelning utav arbetet, eller med andra ord att inom sådana revir, varest enskildas skogar hava en jämförelsevis ringa utsträckning, låta de nuvarande revirförvaltarna bestrida de med utsyningslagen följande göromålen, under det att för lappmarkerna i övrigt sagda göromåls handhavande överlämnades åt särskilda tjänstemän. En dylik uppdelning vore emellertid att betrakta som en nödfallstväg, som ej skulle leda till det med kommitténs förslag avsedda målet: en efter arbetets art konsekvent genomförd arbetsfördelning. Väl skulle på revirförvaltarstadiet en sorts arbetsfördelning komma att genomföras inom vissa delar av länen, men den omständigheten, att vissa andra trakter uteslötes från denna reform, skulle vålla, att ärendenas behandling på administrationens nästa trappsteg åter måste sammanföras och denna instans alltså komma att sysselsätta sig med såväl statens som enskildas skogar. I en väl anordnad administration vore det nämligen ej gärna tänkbart, att vissa tjänstemän, som handhade arbete å både statens och enskildas skogar, skulle sortera under två överordnade, en för det förra och en för det senare slaget av skogar, liksom det ej heller vore någon lyckligt funnen utväg, om vissa enskilda skogar skulle i avseende på den administrativa kontrollen över arbetenas utförande förläggas under *en* inspekterande statsfunktionär, andra under *en annan*. I bådadera fallen skulle man uti administrationens organisation sakna den logiskt genomförda tankegång, utan vilken det torde vara föga utsikt att nå fullgoda arbetsresultat. Och om man även skulle kunna påvisa, att accepterandet av en partiell uppdelning sådan

som nyss ifrågasatts skulle medföra någon minskning av administrationskostnaden, så kan dock enligt kommitténs mening denna besparing, som i alla händelser måste bliva förhållandevis obetydlig, uti ingen mån anses svara emot de fördelar, som en fullständigt genomförd arbetsfördelning medför.»

I anslutning härtill föreslår kommitténs majoritet, att revirförvaltarnas göromål med avseende å de skogar i lappmarken, för vilka utsyningslagen skulle gälla, överflyttas å särskilda tjänstemän, *skogsingenjörer*, vilka skulle — var inom sitt *skogsvårdsområde* — utföra de arbeten med uppskattningar, utsyningar och dylikt, som av den enskilde skogsägaren påfordrades med stöd av utsyningslagen. Därjämte skulle det åligga skogsingenjörerna att tillhandagå skogsägare med råd och upplysningar i allt vad med skötseln av skogen hade sammanhang. När skogsägaren begärde bidrag ur skogsvårdsmedlen för av honom utförda skogsvårdsarbeten, skulle skogsingenjören antingen själv avsyna utförandet av sådana arbeten eller, om de vore av mindre omfattning, låta genom honom underordnad personal undersöka, om arbetena vore på ett ändamålsenligt sätt verkställda. Såväl under förrättningar på de enskilda skogarna som ock under särskilda för ändamålet planlagda resor skulle skogsingenjörerna genom undervisning eller föredrag sprida kunskap om skogsskötselns olika grenar samt på så sätt söka främja och höja den enskilda skogsvården och hushållningen.

I fråga om den bevakande personalen yttrar majoriteten: »Förutom ovan omnämnda tjänstemän vid den lokala förvaltningen påfordras för tillsynen över utsyningslagens efterlevnad även lägre tjänstemän med uppdrag motsvarande nuvarande kronojägarnas. Åt dessa *tillsyningsmän* torde emellertid kunna överlämnas en del arbeten, som nu författningsenligt skola utföras av jägmästare. Många utstämplingar kunna, sedan skogsingenjören övergått trakten och lämnat instruktioner rörande sättet för arbetets utförande, överlämnas för verkställighet åt tillsyningsman utan risk för att därigenom något äventyras i avseende på arbetets kvalitet. Hit höra exempelvis många fall, då avverkningen på grund av skogens beskaffenhet får form av trakthygge. Sedan skogsingenjören personligen besökt skogen och på grund av noggrann besiktning av densamma bestämt, vilka åtgärder böra vidtagas, bör det för övrigt kunna överlämnas åt honom att i varje särskilt fall besluta, huruvida själva utförandet av stämplingsåtgärden må kunna överlämnas åt tillsyningsman. För bedömande, om detta är lämpligt, kunna inga allmängiltiga regler uppställas. Det individuella fallet måste prövas för

sig med hänsyn till såväl arten av arbetet som tillsyningsmannens personliga egenskaper. Någon fara för missbruk av en sådan prövningsrätt hos skogsingenjörerna kan icke anses komma att uppstå. Den verkställande kontroll, som genom de föreslagna, överjägmästarna motsvarande skogsinspektörerna utövas, bör tvivelsutan kunna vara ägnad att förebygga dylika. Ur synpunkten av önskvärdheten att begränsa omkostnaderna för administrationen så mycket som möjligt bör dessutom förslaget att lämna tillsyningsmännen något större befogenhet än den, som nu tillkommer kronojägarna, vara värt beaktande. Förslagets förverkligande medför nämligen givetvis en minskning i behovet utav tjänstemän av högre grad. Ett annat slag av stämplingar än de i det föregående nämnda, som det fortfarande må vara skogsingenjören tillåtet att överlämna åt tillsyningsmännens handläggning, är sådana, vilka avse borttagande av träd, som vid fällning av de utstämplade skadats och därför böra avverkas eller som vid den första utstämplingen uppenbarligen blivit av misstag förbigångna. Det är av vikt för skogsägaren att under pågående avverkning få tillfälle att tillvarataga dylika träd, vilket eljest ofta nog icke kan ske på grund av de med deras avverkning förenade kostnaderna. Tillsyningsman bör det för övrigt åligga att övervaka utsyningslagens efterlevnad, att vid förefallande överträdelser av densamma därom göra anmälan hos vederbörande skogsingenjör, att verkställa de beslagsåtgärder, som utgöra äventyr för utsyningslagens överträdande, samt att i övrigt biträda skogsingenjören i hans arbete för den enskilda skogshushållningens höjande.»

Kommittéledamöterna *Kinberg* och *Wiklund* yttra i gemensamt avgiven reservation:

Reservat
tioner.

»Ehuru i huvudsak eniga med kommittén därom, att befattningen med enskildas under allmän tillsyn ställda skogar bör, där så är lämpligt och behövt, överflyttas på särskilda skogsstatstjänstemän, som därmed uteslutande syssla, kunna vi ej i alla delar följa kommittén beträffande genomförandet av denna omorganisation; och angiva vi här nedan i korthet vår skiljaktiga mening.

Genom skogarnas efter hand stegrade värde hava skogsägarnas ekonomiska intressen allt mera berörts av utsyningslagen och dess tillämpning inom lappmarken. Detta förhållande har verkat därhän, att allt större arbete måst nedläggas på såväl förberedande åtgärder för utsyningarna, såsom skogstaxeringar m. m., som ock vid utsyningarnas utförande. I de lappmarksrevir, där hemmansskogar till antal och

areal förekomma i större omfattning, har därför revirpersonalens tid och arbetskraft blivit allt för mycket bundna vid dessa arbeten och förrättningar till förfång för statsskogarnas förvaltning och vård. Arbetet härutinnan har i sådana revir ej sällan också blivit tillbakasatt. Det försenade eller undanskjutna skogsindelingsarbetet å kronoparkerna inom många revir vittnar noggsamt härom.

Med undantag av Malmesjaur, Vargiså och Pärälvens revir i Norrbottens läns lappmarker, vilka, fjällmarker ovan Kvikkjokk obereknade, omfatta omkring 100 kvadratmils sammanhängande ytvidd, varinom endast ett fåtal hemmansskogar äro belägna och där revirpersonalens nuvarande befattning med utsyningslagens tillämpning icke kan vålla olägenheter av omnämnda art, förekomma däremot i lappmarkens övriga revir hemmansskogar i den omfattning såväl till antal som areal, att fara uppstår för att arbetet med kronoparkernas vård och förvaltning blir eftersatt. Med hänsyn härtill och jämväl ur synpunkten av enskilda skogsägares berättigade anspråk på tillgång av tillräcklig personal för utsyningslagens tillämpning synes det oss lända till såväl statens som enskildas fördel att i sistnämnda revir överflytta revirpersonalens befattning med dessa skogar på särskilda skogsstatstjänstemän, skogsingenjörer, som få i uppdrag att därmed uteslutande syssla och tillika tillhandagå med råd och anvisningar rörande enskildas skogsvård, samt tillsyningsmän. Däremot synes oss anledning ej finnas för överflyttning av revirpersonalens nuvarande tjänstäligganden i fråga om utsyningslagens tillämpning i sådana revir, där dessa åligganden utan att vålla olägenheter för statsskogarnas vård och förvaltning kunna fullt nöjaktigt fullgöras av revirpersonalen. Dylika revir äro de ovannämnda Malmesjaur, Vargiså och Pärälvens revir. Genom att, på sätt kommittén föreslagit, i dessa revir såväl revirförvaltare som skogsingenjör samt dubbel bevakningspersonal komme att tjänstgöra inom ett och samma område, som innehåller en betydande landvidd, skulle avsevärda utgifter i avlöning och respenningar utan någon nytta åsamkas statsverket. Att vederbörande skogsägare kunna av revirförvaltaren erhålla råd och anvisningar för sin skogsvård, om de så önska, lider intet tvivel.»

Jämväl kommittéledamoten *Welander* är av skiljaktig mening. Han anför i sin reservation följande: »Meningsskiljaktighet råder i frågan, huruvida allmänna och enskilda skogar skola uppdelas mellan skogstjänstemän geografiskt eller så, att vissa tjänstemän erhålla endast kronoparker och andra endast enskilda skogar. Majoritetens förslag

är en strängt genomförd uppdelning av skogarna på sistnämnda sätt alldeles oavsett deras läge, och har majoriteten som skäl för denna delningsgrund uttalat: 'Det är det absoluta talet för de enskilda skogarnas storlek, som jämte omfattningen av det arbete, vilket uppstår på grund av den för dem gällande lagens natur, måste anses böra vara normerande vid ett beslut i frågan.' I sammanhang härmed lämnar majoriteten uppgift om sammanlagda arealen hemmansskogar och anför vidare, att om ett intresserat och fullgott arbete skall kunna förväntas på denna ansenliga areal, så är det förvisso av nöden, att en tillräckligt talrik och för uppdraget väl kvalificerad tjänstemannapersonal anställs av staten. I fall detta senare verkligen är avsett att innebära något skäl för det stränga särskiljande av statens och de enskildas skogar, som fått ett uttryck i majoritetens förslag, erinras, att en uppdelning av skogarna geografiskt givetvis icke utgör något som helst hinder för att vare sig tillräckligt antal eller väl kvalificerade skogsstatstjänstemän kunna bli anställda.

Att majoritetens ovan uttalade grundsats, att endast de enskilda skogarnas absoluta areal skall vara avgörande i denna fråga, är oriktig och kan leda till orimligheter, är uppenbart. Majoriteten har alldeles förbisett eller rättare sagt frånsett skogarnas mer eller mindre spridda läge. Med de ofantliga vidder man här rör sig med, även om man endast utgår från en socken som enhet, kan visserligen en liten procent av hela socknens eller därinom liggande kronoparkers areal betyda ett ansenligt område, och kan det därför för den med förhållandena obekante synas lämpligt att bilda ett självständigt revir eller skogsingenjörsområde, men det är härvid icke utan betydelse, om detta område ligger koncentrerat på samma ställe eller om det är fördelat i en mängd små skogar över hela socknen. För att närmare belysa, vad en socken häruppe omfattar i areal, må exempelvis nämnas, att Jokkmokks socken med Kvikkjokks kapellförsamling omfattar större areal än hela Skåne och att Arjeplogs socken är ungefär lika stor som landskapet Värmland. Om man tänker härpå, måste var och en väl inse, att det är av stor vikt, huruvida förvaltningsområdet ligger koncentrerat eller är söndersplittrat som vitt skilda parceller. Härtill är vidare att märka, att lappmarkerna äro till stor del ödemarker, där till och med körvägar ytterst sparsamt förekomma. Nu är förhållandet så, att i lappmarkerna, där nyssnämnda synpunkt är särskilt betydelsefull, hemmansskogar och kronoparker i regel ligga blandade om varandra. De olägenheter och svårigheter av olika slag, som i lappmarkerna möta genom brist på kommunikationer, äro redan i och

för sig mycket stora, och det synes därför rimligt, att man åtminstone söker erhålla koncentrerade tjänstgöringsområden för statens skogstjänstemän och icke ytterligare försvarar förhållandena genom att uppdelade skogarna på tjänstemännen allt efter ägaren, varigenom såväl reviren som ingenjörsområdena komma att utgöras av över ofantliga vidder spridda skogar. Upplysningsvis må nämnas, att exempelvis Arvidsjaurns socken (som skulle jämte Arjeplogs socken utgöra ett skogsvårdsområde) har en utsträckning av över 8 mil i längd och bredd samt att det skogsvårdsområde, varav Lycksele socken skulle utgöra endast en del, skulle hava en utsträckning av över 15 mil i längd (skogbärande mark) och 4 till 8 mil i bredd.¹⁾

Att mycken tidspillan och arbetskraft liksom även onödig kostnad skola gå förlorade genom resor mellan skogar, spridda över så vidsträckta områden, till stor del ödemarker, är uppenbart, och detta är så mycket betydelsefullare i dessa delar av landet, som den tid, då man lämpligen kan vistas i skogarna och där utföra arbeten, är mycket kort. För inre lappmarken torde den i allmänhet icke överstiga fyra månader om året och då är det icke likgiltigt utan tvärtom av allra största vikt, huru stor del av arbetstiden åtgår till resor mellan skogarna.

Majoritetens synes ock hava insett, att dess förslag skulle orsaka onödiga och tidsödande resor och anför härom: 'Förhållandet är emellertid, att en arbetsfördelning sådan som kommittén föreslagit i verkligheten redan tillämpats, i det att arbetena å de enskilda skogarna som regel äro överlämnade till de extra tjänstemännen, under det att de ordinarie tjänstemännen i huvudsak handlägga göromål rörande statsskogarna. Om nu, genom att praxis upphöjes till lag, något ökade resekostnader i verkligheten skulle uppstå, så torde dock alla de fördelar, som på förslaget genomförande äro att vinna, mer än väl uppväga de ökade kostnaderna.' Även om förhållandet vore så, att arbetet hittills fördelats så olämpligt, att revirförvaltarna endast sysslat med kronoskogarna och assistenterna ensamt med hemmansskogar, så synes dock detta vara ett allt för svagt skäl för majoritetens förslag, att sådan olämplig praxis 'upphöjes till lag', och är i varje fall bestämt avvikande från de synpunkter, som varit ledande i kommitténs arbeten i övrigt, nämligen att i stället söka förbättra hittillsvarande förhållanden i alla avseenden. I verkligheten är det emellertid endast undantagsvis, som revirförvaltaren helt och hållet varit sysselsatt på

¹⁾ Welander har vid sin reservation fogat två öfver Arvidsjaurns, Stensele och Lycksele socknar upprättade översiktsskartor, vilka visa, huru de olika slagen av skogar i nämnda socknar äro belägna. Kartorna äro bifogade detta protokoll såsom bil. B och C.

kronans skogar. I de flesta fall har såväl revirförvaltaren verkställt utsyningar även på hemmansskogar som även assistenterna biträtt på kronoparkerna, och att revirförvaltarnas arbete å hemmansskogarna icke varit allt för obetydligt framgår av det antal dagar, som använts av revirförvaltarna å hemmansskogar under utsyningstväng. Sammanräknas var för sig det antal dagar, som assistenter och revirförvaltare använt å hemmansskogar under åren 1906—1910, finnes, att omkring $\frac{1}{4}$ av hela antalet dagar belöpa sig på revirförvaltare. En lämplig fördelning av arbetet har sålunda genomförts till ej ringa utsträckning, men trots detta är förhållandet mellan antalet rese- och arbetsdagar mycket ogynnsamt. Sammanräknas var för sig samtliga rese- och förrättningsdagar för utsyningar enligt utsyningslagen under nyssnämnda fem år, finnes nämligen antalet förrättningsdagar utgöra 10,552 och resdagarna 2,222, d. v. s. att för ett arbete, som på marken krävt en tid av 100 dagar, har i verkligheten åtgått 20 procent eller en femtedel längre tid på grund av resor mellan skogarna, och detta är en mycket avsevärd tidsförlust i dessa trakter, där skogsarbeten kunna utföras endast under 4 till $4\frac{1}{2}$ månader på året. Det bör vara angeläget att här söka minska denna mängd resdagar, men med majoritetens förslag skulle tidsförlusten genom resor givetvis i stället bliva mycket större och därigenom arbetsresultatet mindre per år och tjänsteman.

De ökade kostnaderna för staten bleve ock helt säkert genom en dylik anordning mycket avsevärda, ty det är att märka, att såväl bevakare, ingenjörer och inspektörer för de enskilda skogarna som motsvarande tjänstemän på statens skogar, kronojägare, revirförvaltare och överjägmästare, skola samtliga åtnjuta reseersättning efter viss taxa, och då de skogar, de hava att besöka, ligga inom samma områden, komme vederbörande tjänstemän att resa om varandra efter samma färdvägar. Det är också att märka, att sedan hemmansskogarna skilts från nuvarande revir, visserligen den skogsareal, som därefter skulle komma att stå under jägmästarnas förvaltning, bleve mindre, men reviren skulle hava samma omfattning som förut och kräva lika tidsödande och dyrbara resor. Sammanlagda resekostnaden för revirförvaltare och skogsingenjör torde därför bliva i det närmaste dubbelt så stor som fallet skulle bliva, om geografisk uppdelning i stället skedde.

Men det är icke blott härigenom, som majoritetens organisation blir dyrare än med en geografisk uppdelning, ty då det måste anses oemotsägligt, att en tjänsteman hinner utföra större arbetsresultat, om skogarna ligga koncentrerade i ett komplex än om de ligga vitt

spridda, särskilt i dessa trakter, där man måste nästan uteslutande färdas till fots, är ock klart, att totala antalet tjänstemän och därmed statens kostnader måste bli större enligt majoritetens förslag.

Majoriteten har velat göra gällande, att en geografisk uppdelning skulle medföra kostnader för statsverket, därigenom att staten skulle bli tvungen att 'antingen uppföra bostadsboställen i rätt avsevärd utsträckning inom de nybildade reviren eller ock att medgiva dessas förvaltare att vara bosatta utom sina tjänstgöringsområden. Det förra alternativet drager med sig kostnader av helt säkert betydande storlek, det senare, som uppenbarligen ej bör utom i tvingande fall tillgripas, orsakar förlust i tid.' I sammanhang härmed har kommittén framhållit, att förhållandena å förevarande orter äro sådana, att bostäder knappast finnas att hyra ens vid kyrkplatserna, varför riksdagen redan i ett flertal fall anvisat medel för bostäder åt nuvarande personal. Härtill vill jag blott erinra, att om bostäder enligt majoritetens framställning icke torde finnas ens för nuvarande personal, och antalet tjänstemän kommer att ökas såväl efter majoritetens som här av mig förordade förslag, så måste ju boställen i varje fall köpas eller nybyggas, och den enda skillnaden skulle vara, att dessa nybyggnadskostnader måste bli större enligt majoritetens förslag, alldenstund tjänstemännens antal måste bli större. Skulle därvid i något fall lämplig bostad icke erhållas inom tjänstgöringsområdet, så torde det i varje fall bli i dettas omedelbara närhet, och dessa jämförelsevis få fall betyda mycket mindre än om alla skogsingenjörskommunerna bleve orimligt vidsträckta. I dessa nordliga delar av landet är skogstjänstemannens verksamhet i skogen ett säsongarbete, och han nödgas ligga ute större delen av sommaren i ett sträck; då betyder det ock i själva verket mindre, om han bor invid gränsen av sitt område eller strax därutanför.

Olämpligheten av majoritetens förslag blir särskilt framträdande i fråga om bevakande personal. Bevakarnas huvudsakliga uppgift vintertiden blir att övervaka avverkningsarna och tillse, att det avvercade virket utgöres av endast i vederbörlig ordning utstämplat virke. Då avverkningsarna ofta pågå samtidigt på flera skogar i trakten, måste en oavslutad tillsyn ske från bevakarens sida, varför bevakningsområdena måste bli ganska begränsade. Avsättning av det avvercade virket tillgår så, att detta nedkøres till vattendraget och upplägges i vältor, varefter det besiktigas och förses med besiktningsmärke av bevakarna. Då skogarna ligga om varandra, kommer i regel virke att nedköras till samma vattendrag från såväl statens som enskildas skogar, och bevakarna å olika slag av skogar skulle således komma att hålla tillsyn

å virke efter samma vattendrag ofta om vart annat. En sträng uppdelning av skogarna emellan bevakarna torde därför i praktiken få till följd, att bevakningsområdena bliva nära dubbelt så många som eljest behöfligt vore. Svårt är att inse, varför icke en bevakare skulle kunna hålla uppsikt över avverkningen å alla skogar och för övrigt biträda vid samtliga utsyningar och annat arbete i den trakt, hans bevakningsområde omfattar.

Enahanda förhållande är för övrigt rådande beträffande övriga tjänstepersonalen. Revirförvaltaren måste dock i regel bo på de få hemmansgårdar, som finnas inom reviret i dessa glest befolkade trakter, under den tid han är sysselsatt på angränsande kronoparker. Varför skulle han icke samtidigt då kunna utföra utsyningar å dessa hemman, i stället för att en annan statstjänsteman skall för detta ändamål behöva ditresa? Och den, som inspekterar kronans skogar, läser icke ens kunna undgå, även om han det ville, att samtidigt färdas även över hemmansskogarna, men han skulle enligt majoritetens mening icke vara lämplig att utöva kontroll även för dessa, utan skulle en särskild statstjänsteman härför anställas, som i sin ordning även måste dagligen gå över kronans marker. Enligt majoritetens förslag bör icke ens en sådan modifikation av förslaget ske, som i fråga om utsyningslagen två reservanter uttalat sig för, nämligen att statens och enskildas skogar skulle ställas under en gemensam tjänsteman åtminstone i sådana revir, där hemmansskogarna äro få och ligga vitt spridda inom de vidsträckta kronoparksområdena, i vilket fall olägenheterna genom långa resor m. m. enligt kommitténs förslag särskilt skarpt framträda. Kommitténs majoritet har härutinnan uttalat: 'För att giva åt nu föreliggande fråga den allsidiga utredning, som dess vikt kräver, har kommittén även behandlat möjligheten av en partiell uppdelning av arbetet med bibehållande endast för vissa områden af kommitténs förslag om en särskild personal för den enskilda skogslagstiftningens handhavande.' Någon närmare utredning eller något avvägande mot varandra av de fördelar, som en sådan endast delvis genomförd arbetsfördelning kunde anses innebära gent emot en fullständigt utförd sådan, har majoriteten dock icke lämnat utan endast framhållit, att detta ej kunde leda till det avsedda målet, 'en konsekvent genomförd arbetsfördelning', att man härigenom skulle 'sakna den logiskt genomförda tankegång', som majoriteten förutsatt vara ett villkor för att nå ett fullgott resultat, samt att även om en minskning av administrationskostnaderna därigenom skulle erhållas, denna besparing dock icke närmelsevis kunde motsvara de fördelar, som majoriteten väntade av en helt genomförd arbetsfördel-

ning. Denna framställning kan icke giva anledning till annat bemötande än en erinran, att majoriteten i sin argumentering överallt utgått ifrån, att den föreslagna konsekventa arbetsfördelningen medförde största fördelarna, vilket just var vad majoriteten skulle bevisa.

Majoritetens förslag innebär så ringa blick för önskvärdheten av att tjänstemännens tid och krafter på ett tillfredsställande sätt utnyttjas, att det måste förutsättas synnerligen starka, det vill säga rent av tvingande skäl för en organisation enligt deras förslag. Angående särskilt behovet av att tjänstemännens tid och arbetskraft fullständigt utnyttjas får för övrigt icke förbises, att en skogsingenjörs arbete i lappmarkerna och därmed likställda skogar nästan uteslutande är förlagt till den korta sommartiden, medan däremot arbetet vintertiden är ringa eller intet. Det bör fördenskull innebära ett bättre utnyttjande av tjänstemännens arbetsförmåga, om denne samtidigt förvaltar kronoparker, som medföra även en del andra arbeten, vilka kunna utföras vintertiden.

Det enda huvudskäl, kommitténs majoritet anfört och varpå hela majoritetens förslag står eller faller, är den föregivna helt olika art av arbete, som åligger skogsstatstjänstemännen i fråga om å ena sidan statens och å den andra sidan enskildas skogar. I detta avseende har majoriteten lagt särskild vikt vid den rådgivande och undervisande verksamhet, som bör åligga tjänstemännen i fråga om enskildas skogar, och har majoriteten bland skogsingenjörernas åligganden upptagit, att han skall uppgöra plan för och själv delta i utövandet av föreläsningsverksamhet eller annan form av undervisning, ävensom framhållit, att det medel, av vilket ingenjören bör betjäna sig för att förverkliga det allmännas avsikt med den enskilda skogslagstiftningen, framför allt är undervisning. Jag vill något uppehålla mig härvid. Då så stor vikt lägges på skogstjänstemännens undervisande verksamhet, måste man först fråga sig, vilka skola undervisas. I lappmarkerna innehavas skogarna som bekant av två helt olika slag av ägare, nämligen trävarubolag och den bofasta befolkningen. Det torde icke få antagas, att de förra skola erhålla undervisning vare sig genom råd och anvisningar ute i skogen eller genom föredrag. I varje fall skulle då denna ingenjörernas verksamhet icke lämpligen böra ske i skogarna utan vid bolagsstämmor och styrelsesammanträden. Denna undervisning torde likvisst få anses överflödigt, då trävarubolagen i regel hava för skogsförvaltningen anställda egna skogsmän, som äro fullt sakkunniga. Av betydelse blir därför frågan, huru stor del av skogarna under utsynings tvång nu innehaves av trävaruindustrien, och

tillåter jag mig härutinnan hänvisa till siffror, som i denna fråga blivit anförda av övriga reservanter¹⁾. Dessa visa, att inom de skogrikare socknarna innehava trävarubolagen från 50 à 60 procent ända till 87 procent av socknarnas hela skogsareal²⁾ dels med full äganderätt dels i form av avverkningsrätt. För närmaste framtiden är det således endast för återstående ringa del av självägande skogsägare, som en direkt skogsundervisning kan hava någon betydelse. I fråga om skogar under utsyningslagen är för övrigt att märka, att enligt kommitténs förslag till sådan lag statens tjänstemän skola icke blott verkställa en närmare undersökning av skogen, därpå grunda en ordnad avverkningsplan och beräkna avverkningsbeloppets storlek samt verkställa all utstämpling, utan även därjämte vid varje utsyningstillfälle i syneprotokollet till upplysning och ledning för skogsägaren angiva de åtgärder, som äro önskvärda för befordrande av återväxten m. m., därvid särskilt bestämmelser skola meddelas i förekommande fall angående behandling av sämre marker. Staten må härigenom anses hava åtagit sig förpliktelse att genom sakkunnig person lämna direktiv om vad som huvudsakligen kräves för en rätt hushållning med skogen, och där särskilt ogynnsamma förhållanden vålla, att skogs självåterväxt icke kan åstadkommas, göras avverkningarna beroende av de åtgärder, som skogsägaren kan vara villig vidtaga. De råd och den undervisning, som skogstjänstemannen ytterligare kan behöva lämna skogsägaren, komma därför huvudsakligen att avse erforderliga hyggesrensningar, markberedning samt dikning eller andra dylika åtgärder, som ej kunna direkt föreskrivas och vartill skogstjänstemannen kan antagas vara såväl villig som sakkunnig, även om han samtidigt förvaltar kronoparker. Den rådgivande delen av skogstjänstemannens verksamhet i dessa trakter utgör därför icke något som helst hinder för en geografisk uppdelning av tjänstemännens områden.

Jag vill därefter övergå till en granskning av de skiljaktigheter i övrigt, som kunna råda mellan statstjänstemännens arbete för kronoparker och enskildas skogar under utsyningstväng och vilka majoriteten anser utgöra hinder för att dessa två slag av skogar ställas under samma tjänstemän. Vad då först angår det huvudsakliga av skogstjänstemännens uppdrag, nämligen planläggningen och ordnandet av skogshushållningen för båda slagen av skogar, så äro dessa arbeten helt sammanfallande såväl i fråga om de förberedande åtgärderna, så-

¹⁾ Av Kinberg, Welander och Wiklund beträffande skogsvårdsstyrelser m. m., sid. 677 i kommitténs betänkande.

²⁾ I enskild ägo.

som beräknande av skogsavkastningen m. m., som även tillämpningen angående beståndens behandling under uppväxttiden och deras slutavverkning, föryngringsåtgärder m. m., vilket även framgår av motiverna för den av kommittén föreslagna utsyningslagen. Majoriteten har emellertid framhållit, att skogstjänstemännens verksamhet å statens skogar är väsentligt olika däri, att denna innebär en verklig förvaltning, varmed sålunda skulle följa göromål och sysslor av rent ekonomisk art, såsom exempel varpå bland annat nämnts värdering och försäljning av virke, träffande av avtal om arrenden och markupplåtelse m. m., varjämte anförts, att förvaltarna på statens skogar även förordnas till allmänna ombud vid flottledssyner, skiftesförrättningar och andra dylika förrättningar. Såsom ytterligare exempel på uppdrag av ekonomisk art, som åligger en statsskogsförvaltare, skulle jag vilja tillägga utförande av markförbättringar genom bäckrensning och dikning, verkställande av hyggesrensning, markberedningar, skogskulturer, gallring av ungskogar och dylika skogsvårdsarbeten. Det är dock enligt min mening så långt ifrån att en statstjänsteman, som har att utföra dylika arbeten, skulle i något avseende fördenskull anses mindre väl skickad att samtidigt tillämpa utsyningslagen å enskildas skogar, att jag tvärtom vill påstå, att förhållandet är det rakt motsatta, ty just därigenom att han genom erfarenhet lärt känna skogens värde och att han själv fått tillfälle att se såväl det praktiska resultatet av utförda skogsvårdsarbeten av ovan omnämnda olika slag såväl i ekonomiskt avseende som även i övrigt, böra hans intresse och insikter i stället ökas, varigenom han kan bättre fylla sin uppgift att handleda den enskilde skogsägaren. Den stigande intensitet inom skogsbruket, som nu börjar i någon mån göra sig gällande även i lappmarkerna, kan icke heller, såsom majoriteten förmenar, innebära stöd för majoritetens uppfattning, att tidpunkten nu vore inne att införa den arbetsfördelning, som kommitténs förslag innebär. I den mån som virkesvärdena stiga, ökas givetvis även fordringarna på skogsstatstjänstemännen att anpassa tillämpningen av lagen och sin rådgivande verksamhet efter de förändrade förhållandena, och desto önskvärdare blir det tvärtom, att denne själv genom erfarenhet från skogsförvaltningen är fullt förtrogen med dessa förändrade förhållanden. Jag tillåter mig härvid göra en jämförelse med en likartad hantering, nämligen jordbruket. Skulle väl någon vilja påstå, att den, som fått uppdrag att utöva tillsyn och kontroll över skötseln av ett jordbruk, skulle vara olämplig för dessa uppdrag, därför att han själv förvaltar en jordbruksegendom? I stället vore väl sådan praktisk erfarenhet önskvärd och detta i högre grad, ju mer intensivt jordbruket är.

Jag kan alltså icke finna, att vad majoriteten anfört utgör motiv för den föreslagna organisationen; i stället tala huvudskälen enligt min mening bestämt emot majoritetens förslag. Vid frågan om reglerande av skyddsskogsområdena i Jämtlands län år 1911, vilket torde vara ett med nu förevarande förhållanden jämförligt fall, fann Kungl. Maj:t lämpligt, vilket ock av riksdagen godkändes, att de nya tjänstgöringsområdena gjordes koncentrerade och sålunda omfattade såväl kronoparker som därinom eller intill liggande skyddsskogar. I sitt frågeformulär har kommittén framställt till besvarande den frågan, om det kunde anses förmånligt, att jägmästarna befriades från bestyret med enskilda skogar under utsyningslagen och att i stället särskilda tjänstemän anställdes för dessas skötsel med uppdrag att lämna skogsägarna råd och anvisningar om skogens rätta vård. Ehuru det icke kan anses uteslutet, att det för nuvarande revirförvaltare, som länge haft alltför vidsträckta tjänstgöringsområden, kunde kännas lockande att få en lättnad i arbetet genom att överlåta handhavandet av de arbeten, som äro en följd av utsyningslagen, å annan, liksom det även torde framstått som en avsevärd fördel för hemmansägarna att få särskilda tjänstemän, som enbart ägnade sig åt deras skogar, är det anmärkningsvärt, att det stora flertalet av såväl skogsstatstjänstemän som kommuner, vilka äro förtrogna med förhållandena, hava avstyrkt majoritetens förslag, därvid emellertid från flera kommuner framhållits önskvärdheten av att de för såväl statens som enskildas skogar i lappmarkerna anställda tjänstemännen skola få sig ålagt att meddela sakkunniga råd och anvisningar. Trävarubolagen däremot hava bestämt uttalat sig för en uppdelning av tjänstgöringsområdena efter olika ägare. Även centralstyrelsen för Svenska Trävaruexportföreningen, vilken i en till kommittén ingiven skrivelse framhållit sin uppfattning om utsyningslagen, har förordat särskilda tjänstemän för hemmansskogarna i lappmarkerna.

Då sålunda enligt min uppfattning kommittémajoritetens förslag måste medföra mycket vidsträckta tjänstgöringsområden samt tidsödande och dyrbara resor och i följd därav överdrivet stort antal tjänstemän, vilket allt skulle åsamka statsverket onödigt höga administrationskostnader utan motsvarande nytta för det allmänna, medan däremot genom en uppdelning av nuvarande revir skulle beredas en erfarnare och sakkunnigare handledning såväl angående tillämpningen av utsyningslagen som i fråga om de råd och anvisningar, som hemmansägaren bör vara berättigad erhålla utöver vad avverkningsplanen i sådant hänseende innehåller, får jag i stället förorda allmän revirdelning för lappmarkerna, med andra ord ökat antal jägmästare och kronojägare.»

Utlåtanden
av ords-
myndigheter.

I utlåtanden över kommittéförslaget anföra:

Överjägmästaren i Umeå distrikt: Kommitténs förslag att inom *samma tjänstgöringsområde* skulle anställas skilda tjänstemän för kronans och enskildas skogar kunde icke vara praktiskt eller ändamålsenligt, enär kronoparkerna och de enskilda skogarna låge blandade om varandra inom med varandra sammanfallande områden. Den ena tjänstemannen skulle då nödgas att oupphörligt och gagnlöst färdas över stora vidder av den andras tjänstgöringsområde; och detsamma gällde även för kronojägarna och tillsyningsmännen. Härigenom åtginge naturligtvis mera tid och arbete för var och en av personalen än vad som erfordrades, om var och en hade sitt särskilda mindre tjänstgöringsområde, inom vilket han så småningom kunde lättare vara i tillfälle att lära känna de olika skogsförhållandena på både kronans och enskildas skogar, än när han endast hade vissa delar av ett större område under sin förvaltning eller bevakning. Utom nu nämnda stora olägenheter förorsakade en uppdelning på sätt kommittén föreslagit mycket dryga kostnader för resor och bevakning, ty ju större områden, desto större resekostnader. Dessutom medförde de föreslagna större områdena, att var och en av personalen aldrig finge tillfälle att fullt ut lära känna skogarna inom sitt tjänstgöringsområde eller tid övrig för förslag till dikningar och kulturer. Man hade — utan fog — klandrat, att handhavandet av utsyningslagen hittills ålegat extra tjänstemän, i följd varav kontinuiteten av deras arbeten åsidosatts därigenom, att till följd av täta ombyten bland tjänstemännen utsyningar å en och samma skog ofta icke utförts av samma tjänsteman. Om detta förhållande, vilket icke vore förunderligt, då det låge en tidslängd av tre år mellan utsyningstillfällena, i några fall vore sant, hade det dock icke gällt såsom regel, och ingalunda bleve förhållandet bättre i detta fall vid tillämpning av kommitténs förslag, ty någon garanti finnes icke för att omsättningen bland de extra skogsingenjörerna ¹⁾ bleve mindre enligt kommitténs förslag än vad förhållandet varit med de extra jägmästarna. Det vore icke med verkliga förhållandet överensstämmande, att den föreslagna uppdelningen efter arbetets art redan tillämpats på så sätt, att arbetena å de allmänna skogarna överlämnats till revirförvaltarna och utsyningarna å enskildas skogar åt assistenterna. Ty vid arbetsfördelningen mellan revirförvaltaren och assistenterna, vilken fördelning nu fastställdes av överjägmästaren efter förslag av revirförvaltaren, tillämpades på de större reviren tvärtom

¹⁾ Kommittémajoritetens förslag upptager icke några dylika för lappmarken, men väl för kustlandet.

den metoden, att var och en av tjänstemännen finge sitt år efter år givna område av såvitt möjligt både allmänna och enskilda skogar. Denna fördelning av å reviret förekommande arbeten tydde ju alldeles icke på en fördelning efter arbetets art utan tvärtom därpå, att *revirdelning* vore den enda naturliga utvecklingen.

Överjägmästaren i Skellefteå distrikt: Uppdelning efter arbetets art kunde icke biträdas av bland andra följande skäl, nämligen:

de enskilda skogarna hade mer eller mindre spridda lägen;

ökade kostnader för staten bleve givetvis följden av en dylik anordning, i det att såväl bevakare och skogsingenjörer för de enskilda skogarna som motsvarande tjänstemän för de allmänna skogarna skulle samtidigt åtnjuta reseersättning efter viss taxa; och då de skogar, de hade att besöka, låge inom samma områden, komme vederbörande tjänstemän att resa om varandra efter samma färdvägar;

skogsingenjörernas arbeten komme endast att utgöra säsongarbeten, varigenom deras tid och krafter icke utnyttjades på ett tillfredsställande sätt;

det extra-skogsingenjörssystemet ¹⁾ komme att lida av samma brister, som kommittémajoriteten anfört i fråga om det nuvarande extra-ordinariesystemet;

svårigheter komme att uppstå att erhålla tillräckligt antal tillsyningsmän; och

skogsvårdsområdena bleve alltför stora. Betecknande nog härför vore förslaget, att Arvidsjaur och Arjeplogs socknar med en sammanlagd areal enskilda skogar av cirka 317,000 hektar (därav omkring 44,000 hektar allmänningsskogar), spridda på en yta av *minst* 110 kvadratmil, fjällmarker oräknade, skulle utgöra *ett* skogsvårdsområde med endast *en* tjänsteman.

Överjägmästaren i Luleå distrikt: I fråga om den av kommittén framhållna större kontinuiteten i skötseln och tillsynen av de enskilda skogarna såsom en följd av dess förslags genomförande vore nog sant, att skogsingenjören skulle få helt ägna sig åt sin befattning såsom ledare av den enskilda skogsvården, men till följd av de oerhört stora distrikten och den betydande personal, som måste ställas till hans disposition, komme hans tid att i sådan utsträckning tagas i anspråk av resor, tillsyn och ledande av den underordnade personalens arbeten, att han i huvudsak komme att intaga samma ställning till den enskilda skogsvården som för närvarande en revirförvaltare. Beträffande den extra personalen torde nog den av kommittén förordade skogs-

¹⁾ Se noten å föregående sida.

staten komma att visa samma företeelser som den nuvarande, eller att dessa unga tjänstemän efter kort tid sökte och erhöle transport. Ej heller finge glömmas, vilket betydande arbete, som krävdes av en skogsingenjör, nämligen att för egen del sätta sig in i alla detaljer rörande skogsskötseln i så stort tilltagna tjänstgöringsområden som kommittén föreslagit. — Av kommitténs förslag torde man få antaga framgå, att skogsingenjörerna skulle hava avlagt fullständig avgångsexamen från skogsinstitutet eller skogshögskolan, och begärde kommittén, att skogsingenjörerna i gemen skulle vara lämpliga såsom föreläsare och lärare. Därjämte yttrade kommittén: »Det är givet, att alla de förslag, som i denna punkt åsyftas, böra vara sådana, att de stå i rimligt förhållande till skogsvärdet på orten.» Utom det att det torde visa sig i praktiken synnerligen svårt att erhålla en så stor skogsmannakår som kommittén föreslagit, inom vilken alla hade fallenhet för lärarkallet, borde särskilt observeras vad nyss citerats ur betänkandet. För att just kunna bedöma skogsvärdet på orten fordrades en ingående detaljkännedom, som vore svårare att förvärva, ju större tjänstgöringsområdet vore, och denna kännedom om skogens värde inhämtades ej utan föregående sysselsättning i stor utsträckning med skogsadministration eller just det arbete, som åläge statsskogarnas förvaltare och som kommittén ansåge vara så hinderligt för tillsynen av de enskilda skogarna. Utbildning antingen i enskild tjänst eller vid statens skogsförvaltning vore därför oundgängligen nödvändig före anställningen som skogsingenjör, ty, såsom nyss framhållits, för skogsingenjörskallet nödiga kunskaper inhämtades ej under avancement från extra till biträdande och slutligen ordinarie skogsingenjör, i synnerhet som dessa tjänstemän ej skulle få befatta sig med några som helst uppdrag på sidan om sin tjänst.

Beträffande de föreslagna tillsyningsmännen hade kommittén tydligen ej vågat framlägga ett förslag, omfattande en så talrik personal, som verkligen erfordrades för effektiv kontroll, utan hemställt, att extra tillsyningsmän i stor utsträckning skulle antagas. Om man därjämte besinnade, att ganska vidsträckt befogenhet vis à vis stämplingars utförande skulle lämnas dessa tillsyningsmän, och toge i betraktande den fullständiga skilsmässa mellan statsskogarnas och de enskilda skogarnas tjänstepersonal, som kommittén förordade, så torde intet annat återstå vid anskaffande av biträde åt tillsyningsmännen än att anlita de enskilda skogsägarnas och bolagens skogvaktare, vilket torde i det närmaste kunna jämföras med att låta den, som skall kontrolleras, kontrollera sig själv.

Detta vore i korthet de svagheter, som vidlåde kommitténs förslag, oavsett alla olägenheter, som vore med detsamma förbundna på grund av de oerhört stort tillmätta tjänstgöringsområdena, och vilka kunde sammanfattas sålunda: Skogsingenjören tvingades att använda opropor-tionerligt stor tid och onödiga kostnader på enbart resor mellan för-rättningsställena, och det kunde på goda grunder dragas i tvivelsmål, huruvida hans tjänst under andra delar av året än sommaren skulle lämna honom full sysselsättning, vartill komme, att han till följd av tjänstgöringsområdets omfattning aldrig kunde, så att säga, finnas till hands för eller komma i närmare beröring med annan befolkning än den, som bodde närmast hans förläggningssort; med avseende å övriga delar av skogsvårdsområdet komme skogsingenjören att uppträda såsom flyttfågel. En följd härav vore ock, att den omedelbara granskningen av tillsyningsmännens arbeten komme att stå i indirekt proportion till avstånden från skogsingenjörens bostad till tillsyningsmannens verksamhetsområde. Även tillsyningsmännen finge använda onödigt med tid och kostnader på resor.

Såsom konsekvens av vad nu anförts ville överjägmästaren såsom sin åsikt framhålla, att utsyningslagens tillämpning, som för närvarande handhades av skogsstaten, allt fortfarande borde anförtrös åt densamma.

Konungens befallningshavande i Västerbottens län: Kommitténs majoritet hade för sitt förslag anført beaktansvärda skäl. Dessa hade, syntes det, framför allt hämtats från erfarenheten, att verksamheten för tillgodogörande och ledande av den enskilda skogsvården fått under trycket av allt det övriga arbete, som vilat på distriktstjänstemännen, stå tillbaka för skötandet av statens skogar.

Konungens befallningshavande i Norrbottens län: »Kommitténs förslag att överflytta utsyningslagens tillämpning från revirpersonalen till särskilda tjänstemän syftar till en reform, som utan tvivel skulle av befolkningen mottagas med varma sympatier; och enligt Konungens befallningshavandes uppfattning synas kommittémajoritetens skäl för förslaget vara goda. Kinberg och Wiklund synas icke hava anført tillräckligt vägande skäl för sitt förslag, vars tillämpning innebär en avvikelse från den jämväl av dem godkända principen om fördelning av arbetet efter dess art mellan skilda kategorier av tjänstemän. Befolkningen i de trakter, för vilka av de nämnda två reservanterna ifrågasattes en undantagsbestämmelse, bör icke genom en sådan för-sättas i en mindre gynnsam ställning än andra skogsägare inom samma län, som leva under eljest likartade förhållanden, såvida icke en sådan

åtgärd eljest är av omständigheterna oundgängligen påkallad. Reservanterna hava ansett anledning ej finnas för överflyttning av revirpersonalens nuvarande tjänsteåligganden i fråga om utsyningslagens tillämpning i sådana revir, där dessa åligganden utan att vålla olägenheter för statsskogarnas vård och förvaltning kunna fullt nöjaktigt fullgöras av nämnda personal. Reservanterna synas härvid icke fäst tillbörligt avseende vid de enskilda skogsägarnas intresse att få tillgång till tjänstemän, vilka hava till sin särskilda uppgift, bland annat, att kostnadsfritt tillhandagå med råd och upplysningar och i övrigt hålla hand över den enskilda skogsvården, varåt revirförvaltaren givetvis kan ägna sin uppmärksamhet allenast i den mån hans tid icke tages i anspråk av arbete för de kronans skogar, vilkas vård blivit honom anförtrodd. Kostnadsfrågan synes här i själva verket hava varit avgörande för reservanterna. Emellertid torde det icke vara alldeles avgjort, att tillämpningen av den utav kommittémajoriteten föreslagna anordningen, konsekvent genomförd, skulle för statsverket medföra väsentligt större utgifter än det förslag, reservanterna förordat, men även om så skulle bliva förhållandet, kan Konungens befallningshavande icke dela reservanternas uppfattning, att dessa ökade utgifter skulle vara 'onödiga'. Welander har ej på ett övertygande sätt vederlagt skälen för kommittémajoritetens förslag; han synes ej hava haft blicken tillräckligt öppen för de fördelar för de enskilda, som majoritetens förslag skulle även till gagn för staten medföra.»

Domän-
styrelsen.

Domänstyrelsen: »Vad angår lappmarkerna finner styrelsen vad som anförts för revirgöromålens uppdelning efter arbetets art i flera avseenden tilltalande såväl från statsskogsförvaltningens som privatskogsskötselns synpunkt och är fördenskull benägen förorda kommitténs förslag, så långt lämpligen kan ske. Det kan emellertid ej bestridas, att inom vissa delar av lappmarkerna privatskogarnas antal och omfattning i förhållande till traktens skogsareal är så ringa, att en förvaltning särskilt av privatskogarna skulle medföra relativt mycket betydande kostnader i följd av långa och dyrbara resor samt tidsförlust därunder. Exempel på dylika trakter utgöra Malmesjaurs, Vargiså och Pärälvens revir. För sådana trakter får styrelsen förorda en territoriell delning av reviren, i den mån sådan erfordras och enligt de grunder, som i sådana fall hittills tillämpats, nämligen att alla inom ett till omfånget lämpligt område belägna skogar, med vilka skogstjänstemännen hava att taga befattning, sålunda i fråga om lappmarkerna alla skogar, hänföras till samma revir. I fråga åter om trakter, varest göromålens

handläggning ej i väsentlig grad fördyras av en uppdelning efter arbetets art, torde statsskogar och privatskogar böra fördelas på skilda revir. Då styrelsen alltså anser sig böra förorda en partiell revirreglering efter arbetets art, får styrelsen erinra därom, att redan vid upprättande av förslag till den nu gällande revirregleringen i Jämtlands län styrelsen sökte ordna så, att skyddsskogarna skulle komma att huvudsakligen tillhöra vissa revir, på det att skogstjänstemännens arbete med vården av statens skogar måtte i så ringa mån som möjligt föranleda bristande intresse för de privata skogsägarnas skogshushållning. Denna princip gillades av Kungl. Maj:t och riksdagen. Nu skulle den i än vidsträcktare grad och på ett fullkomligare sätt kunna vinna tillämpning i fråga om det stora flertalet revir i lappmarken.

Om alltså styrelsen i huvudsak ansett sig böra i fråga om lappmarken förorda kommitténs reformförslag med den modifikation, som föreslagits av Kinberg och Wiklund, får styrelsen dock hemställa, att den personal, som kan komma att nyanställas, må erhålla samma tjänsteställning och titlar som den nuvarande personalen. Huruvida en tjänsteman *kallas* exempelvis skogsingenjör eller jägmästare, då tjänstgöringsområdet och tjänsteåligganden bestämts vid hans anställande, kan ej medföra någon reell skillnad i hans arbetsprestation. Styrelsen får därför hemställa, att de förvaltande tjänstemännen benämnas jägmästare, biträdande jägmästare och extra jägmästare i stället för skogsingenjörer, biträdande skogsingenjörer och extra skogsingenjörer samt den bevakande personalen kronojägare i stället för tillsyningsmän. Personalen bör tillhöra skogsstaten och vara ställd under domänstyrelsen.»

Jag övergår nu till de olika förslagen i fråga om skogspersonalens antal och de grunder, efter vilka en utökning av densamma bör genomföras.

Kommitténs majoritet, bestående av ordföranden samt Fahlén och Ringstrand, föreslår härutinnan, att de skogar i lappmarken, för vilka utsyningslagen är avsedd att gälla, skola uppdelas å 7 skogsvårdsområden enligt följande tabell, som jämväl utvisar det antal skogsingenjörer och tillsyningsmän, som skall finnas i varje skogsvårdsområde:¹⁾

Skogspersonalens antal, sammansättning och förvaltningsområden.

Kommittén.

¹⁾ Kommitténs förslag till skogsvårdsområden i lappmarken framgår även av den vid detta protokoll såsom bil. A fogade kartan.

Skogsvårdsområden	Medeltal förrätt- nings- dagar åren 1906—10	Antal skogsingen- jörer på ordinarie stat			Antal förrätt- nings- dagar på var tjän- steman	Antal tillsy- nings- män på ordina- rie stat
		ordi- narie	biträ- dande	sum- ma		
<i>Norrbottnens läns lappmarker:</i>						
Torneå lappmarks skogsvårdsområde:						
Karesuando, Vittangi ¹⁾ och Gällivare socknar	326	1	1	2	163	5
Luleå lappmarks skogsvårdsområde:						
Jokkmokks socken	175	1	—	1	175	4
Piteå lappmarks skogsvårdsområde:						
Arvidsjaur och Arjeplogs socknar	224	1	—	1	224	4
Summa	725	3	1	4	181	13
<i>Västerbottnens läns lappmarker:</i>						
Malå skogsvårdsområde:						
Malå och Sorsele socknar	155	1	—	1	155	3
Lycksele skogsvårdsområde:						
Lycksele, Stensele ²⁾ och Örträsk socknar	499	1	2	3	166	5
Ångermanälvens skogsvårdsområde:						
Fredrika och Åsele socknar	327	1	1	2	163	3
Dorotea skogsvårdsområde:						
Dorotea och Vilhelmina socknar	299	1	1	2	150	3
Summa	1,280	4	4	8	160	14
Summa summarum	2,005	7	5	12	167	27

I den del av betänkandet, som handlar om statens skogar, har kommittémajoriteten anmärkt, att om dess förslag i fråga om skogsingenjörerna godkändes av statsmakterna, erfordrades icke någon delning av reviren. Den ökning av arbetskrafterna i reviren, som efter godkännande av förslaget rörande skogsingenjörerna kunde visa sig erforderlig, komme enligt majoriteten säkerligen att för en tämligen lång tid framåt i stort sett falla på den del av skogspersonalen, som vore underordnad revirförvaltarna, således på assistenter och kronojägare, och att framträda endast så småningom och i mån av möjlighet att med stegrad intensitet bedriva skogshushållning.

¹⁾ Synes avse även Jukkasjärvi socken.

²⁾ Synes avse även Tärna socken.

Beträffande de föreslagna skogsingenjörerna anför kommittémajoriteten: De skogsingenjörerna åliggande arbeten komme givetvis att betydligt ökas med den stigande intensitet uti skogshushållningen, som bleve en given följd av det allt mera stegrade virkesvärdet. Huru snabbt denna ökning av arbetena kunde komma att försiggå, vore naturligen ytterst svårt att förutsäga. Från de med avseende på avsättningsförhållandena mera gynnade delarna av länen komme den att utbreda sig och så småningom göra sig gällande på mera avlägset liggande skogar. Men helt säkert komme icke denna ökning av göromålen att förete formen av en jämnt stigande kurva, utan den komme att — följande konjunkturernas växlingar — visa bilden av en sig vågformigt höjande och sänkande linje. Tillämpat på de nu omhandlade förhållandena, betydde detta, att en viss ojämnhet i arbetet komme att giva sig till känna. Vid administrationens ordnande föranledde detta, att en del av tjänstemännen borde anställas på extra stat; så vore förhållandet i kustlandet. Inom vissa andra trakter kunde redan påvisas en så stor konstant arbetskvantitet, att anställande av ordinarie tjänstemän vore fullt befogat. Här kunde det ej vara ur någon synpunkt med statens fördel förenligt att använda extra-ordinariesystemet för tjänsternas uppehållande. Å andra sidan kunde nödig försiktighet bjuda att, när en ny organisation infördes i förvaltningen, gå fram med en viss varsamhet. Ett konstant behov av arbetskraft föreläge emellertid redan alldeles bestämt i lappmarken, och då detta på grund av där gällande och även av kommittén föreslagna lags natur alldeles otvivelaktigt komme att fortfarande kvarstå, så ville kommittén uttala sig för tillsättande på ordinarie stat av biträdande skogsingenjörer, där tjänstemän utöver de ordinarie skogsingenjörerna erfordrades. — Några skarpa ojämnheter, uti tabellens antal dagar på var tjänsteman kunde utjämnas genom det av kommittén föreslagna förfarandet, att skogsinspektören skulle fördela arbetet mellan distriktets skogsingenjörer. — I vad mån tillsyningsmän på extra stat kunde bliva erforderliga, tilltrorde sig kommittén ej att avgöra. Försiktighet och klok omtanke syntes bära bjuda att på ordinarie stat nu endast tillsätta det antal tillsyningsmän, som man med visshet kunde betrakta såsom uttryck för ett minimalt behov. I den mån det visade sig nödigt att öka detta antal, syntes statsmakterna kunna antagas ägna en välvillig behandling åt motiverade förslag i sådan riktning.

Kommittéledamöterna *Kinberg* och *Wiklund* uttala sig icke i fråga om antalet av de föreslagna nya befattningshavarna. — I fråga om *Bihang till riksdagens protokoll 1915. 1 saml. 62 häft. (Nr 71).* 6

Reserva-
tioner.

statsskogarnas förvaltning har *Kinberg* i särskild reservation framhållit nödvändigheten av att vissa revir — Åsele, Norra Lycksele och Malmesjurs revir — delades. Även många andra revir hade, enligt *Kinberg*, större omfattning än för deras skötsel och förvaltning vore lämpligt, men åtgärder för deras reglering borde enligt hans åsikt ej företagas, förrän erfarenhet vunnits om den verkan, som revirpersonalens befriande från befattningen med enskildas skogar medfört.

Welander däremot underkastar majoritetens förslag en detaljerad kritik i följande anförande:

Då sammanlagda arealen enskilda skogar i lappmarken enligt kommitténs beräkningar utgjorde 2,819,551.29 hektar, skulle på varje skogsvårdsområde enligt majoritetens förslag komma en areal enskild skogsmark av i medeltal 402,793 hektar eller omkring $\frac{1}{3}$ större areal än nuvarande lappmarksrevirens areal, som i medeltal utgjorde, likaledes enligt kommitténs uppgifter, omkring 310,000 hektar allmän och enskild skogsmark. Jämförelsen utfölle sålunda ofördelaktigt för majoritetens förslag. Härtill komme, att den skogsmarksareal, varå vederbörande tjänstemän hade att utföra sitt arbete, utgjordes, i fråga om nuvarande revir, av ett enda koncentrerat område, men enligt majoritetens förslag av en mängd vitt spridda skogar. De föreslagna sju skogsvårdsområdena omfattade nämligen i själva verket hela lappmarken lika väl som nuvarande tjugu¹⁾ revir och vore därför till sin omfattning i medeltal nära tre gånger så stora som dessa. I medeltal för hela lappmarken skulle varje skogsvårdsområde komma att omsluta, fjällmarker oräknade, en ytvidd av ej mindre än 91.8 kvadratmil (918,000 hektar). Under nu angivna förhållanden kunde någon förbättrad skogshushållning ej vara att vänta. Tvärtom syntes det med bestämdhet kunna sägas, att en tillfredsställande skötsel av de enskildas skogar i lappmarkerna icke skulle bli möjlig, i händelse kommitténs ifrågasvarande förslag genomfördes. Även tillsyningsmännens tjänstgöringsområden vore tilltagna onaturligt stora. För hela lappmarken hade föreslagits endast 27 ordinarie tillsyningsmän. I medeltal skulle arealen av enskilda skogar inom varje bevakningsområde komma att utgöra ej mindre än 98,480 hektar och bevakningsområdets omfattning inemot 23 kvadratmil. Att under sådana förhållanden någon effektiv bevakning eller tillsyn icke skulle bli möjlig, låge i öppen dag. Ett ökat antal kronojägare erfordrades därför. En granskning av förslaget från synpunkten av det beräknade antalet förrättningsdagar gäve även-

¹⁾ Tåsjö och Pajala revir ej här medräknade.

ledes tydligt vid handen, att personalen skulle bliva otillräcklig för att nöjaktigt tillgodose skogsvården å enskildas skogar. Om antalet arbetsdagar per månad antoges till 25, erhöles nämligen, med tillämpning av kommitténs egna antaganden om arbetsdagarnas antal, en arbetstid ute å marken, växlande mellan sex och nio månader, eller för hela lappmarken i medeltal 167 arbetsdagar per år och skogsingenjör. Med de klimatiska förhållanden, som rådde i dessa nordliga trakter, kunde emellertid antagas, att arbetet ute i skogarna icke utan olägenhet kunde i allmänhet pågå under längre tid än från den 1 juni till mitten av oktober, då vintern inträdde. Även om en förrättningsman skulle arbeta oavbrutet under tiden 1 juni—15 oktober, skulle han ej komma högre än till 113 arbetsdagar. Sällan kunde dock arbetet pågå så lång tid utan uppehåll; bland annat torde det ofta möta svårigheter att under brådaste slättertiden erhålla nödigt hantlangningsmanskap. I följd härav syntes få antagas, att, även för att erhålla endast 113 arbetsdagar, hela oktober månad skulle under alla förhållanden behöva tagas i anspråk. En tillämpning av majoritetens organisationsförslag skulle således få till följd, att en betydande del av utearbetet måste utföras vintertiden, då det emellertid i allmänhet icke vore möjligt att utföra exempelvis utsyningar på ett från skogsvårdssynpunkt tillfredsställande sätt, och anmärkningar hade gjorts just emot att utsyningsförrättningarna nu ofta påginge vintertiden. Antoges en arbetstid ute i skogarna av 4 1/2 månader för lappmarken, skulle den av kommittémajoriteten föreslagna ortspersonalen således under alla omständigheter behöva ökas med omkring 50 procent.

Härefter övergår Welander till sitt eget förslag. Enligt detta skulle i lappmarken inrättas 18 nya revir, varjämte även kronojägarnas antal skulle ökas. I vad mån dessa tjänster borde på en gång anordnas eller om detta borde ske så småningom samt en del av arbetet tills vidare som nu utföras av assistenter, tilltrorde Welander sig icke kunna bedöma. Motiveringen till förslaget är av följande lydelse:

»Utgår man från en areal enskilda skogar av		
i Luleå distrikt	.....	1,004,843 hektar
» Skellefteå »	.....	430,747 »
» Umeå »	.....	1,223,387 »

och från ett använt dagantal av respektive 502, 305 och 1,138¹⁾, giva, efter en

¹⁾ Dessa dagantal äro grundade på tabellen sid. 40, men med fördelning å överjägmästartdistrikten och med utslutning av den till Mellersta Norrlands distrikt hörande delen av Dorotea socken.

beräkning av $4 \frac{1}{2}$ månaders oavbrutet arbete ute å marken och 25 arbetsdagar per månad, värdena $\frac{502}{113} = (4.44)$, $\frac{305}{113} = (2.69)$ och $\frac{1,138}{113} = (10)$ uttryck för det antal tjänstemän, som under femårsperioden 1906–1910 erfordrats i medeltal per år för enbart utsyning å enskildas lappmarkskogar inom nämnda distrikt. Distriktens arealer, delade med sistnämnda tal, uttrycka den areal enskilda skogar, varå en tjänsteman kan medhinna verkställa utsyning m. m. Dessa arealer bliva då:

för Luleå	distrikt	$\frac{1,004,843}{4.44}$	= 226,316 hektar
» Skellefteå	»	$\frac{430,747}{2.69}$	= 160,166 »
» Umeå	»	$\frac{1,223,387}{10}$	= 122,339 »

En betydlig skillnad råder sålunda mellan distrikten, ity att arealen minskas, ju sydligare distriktet är beläget. Detta är dock helt naturligt, ty virkesförrådets beskaffenhet och avsättningsförhållandena m. m. göra, att den saludugliga avkastningen per hektar blir väsentligt mindre i nordligare trakter.

Då utarbetena huvudsakligen avse utsyning av virke, samt virkesförråd och avsättningsförhållanden m. m. i stort sett äro likartade för de om varandra liggande statens och enskildas skogar, kan skäligen antagas, att samma arbetsprestationer krävas för utsyningar å statens skogar som å de enskildas.

På grund härav skulle man erhålla ett för nuvarande förhållanden erforderligt antal tjänstemän för de olika distriktens lappmarker genom att dela sammanlagda arealerna av statens och enskildas skogar med här ovan angivna arealsiffror per år och tjänsteman. Härvid skulle erhållas ett nödigt antal revir av

för Luleå	distrikt	11
» Skellefteå	»	10
» Umeå	»	17
eller således tillhopa 38.		

Att antagandet om lika arbetskrafter för statens och enskildas skogar är giltigt, bekräftas ock därav, att antalet helårsassistenter för dessa distrikts lappmarksrevir år 1908 utgjorde 18. Ett stadigvarande behov av detta antal tjänstemän förutom nuvarande 20 revirförvaltare, eller tillsammans 38 tjänstemän, har således redan gjort sig gällande.

Föregående granskning av kommitténs förslag till antal skogsingenjörer gav vid handen, att samma antal måste ökas med minst 50 procent eller från föreslagna 12 till 18.

Den stora skillnaden råder dock mellan mitt förslag och majoritetens, att enligt detta senare såväl reviren som skogsingenjörssområdena måste, vart för sig, omfatta hela lappmarksområdet, medan däremot enligt mitt förslag tjänstgöringsområdena för varje tjänsteman koncentreras till ett enda sammanhängande förvaltningsområde och följaktligen i medeltal omfatta vart och ett blott hälften av den yta, som majoriteten föreslagit för revir och skogsingenjörssområden. Uppenbart är ock, att mitt förslag innebär en mycket stor inbesparing av arbetskraft och tid i förhållande till majoritetens förslag.»

Av de myndigheter, som avgivit utlåtanden, framhåller *överjägmästaren i Luleå distrikt* — under hänvisning till sitt härovan intagna anförande —, att de av kommittémajoriteten föreslagna tjänstgöringsområdena vore alltför stort tilltagna, att ett betydande antal nya revir och bevakningstrakter borde inrättas och att erforderligt antal skogsingenjörer med samma uppdrag som hittills borde anställas i mån av behov.

Domänstyrelsen har i utlåtandet den 10 november 1913 vidlyftigt uttalat sig i ämnet. Dess anförande är i huvudsak av följande lydelse: Domänstyrelsen 10/11 1913.

»Beträffande revirens¹⁾ omfattning vid en reglering av dessa efter arbetets art anser styrelsen, i likhet med vad Welander i sin reservation framhållit, att för ett nöjaktigt handhavande av de göromål, som utsyningslagens tillämpning föranleder, arealen måste bli betydligt mindre och antalet revir¹⁾ sålunda avsevärt större än vad kommittén föreslagit. Detta framgår tydligast av en jämförelse mellan antalet av de skogstjänstemän, som under 1913 varit sysselsatta med arbeten på privatskogarna i lappmarkerna. Förutom de 21 revirförvaltarna hava därstädes arbetat 31 extra jägmästare, av vilka 20 haft förordnande under hela året och 11 allenast under sommarhalvåret, sålunda under den tid, utsyningarna såvitt möjligt handläggas på privatskogarna. Sammanlagda antalet tjänstemän, som varit sysselsatta inom lappmarkerna under 1913, uppgår sålunda till 52. Vid av skogstjänstemännen inom lappmarkerna handlagda förrättningar har i medeltal för åren 1911 och 1912 utsynats till försäljning dels å statsskogar 1,143,544 kubikmeter virke dels å enskildas skogar 652,494 kubikmeter. Allmännings-

¹⁾ = privatskogsrevir eller skogsvårdsområden.

skogarna äro härvid icke inräknade. Med hänsyn uteslutande till nu nämnda arbete skulle, om det per kubikmeter krävt samma tid på statens och enskildas skogar, 64 procent av arbetet avsett de förra och 36 procent de senare. Men utsyningarna på enskildas skogar kräva relativt lång tid, emedan varje förrättning därstädes omfattar i medeltal ett vida mindre virkesbelopp än å statsskogarna och följaktligen mera tid förspilles till resor vid förrättningar å de förra än å de senare. Detta uppväges emellertid därav, att arbetet å statsskogarna i ganska stor omfattning avsett jämväl skogskulturer, avverkning och virkesförsäljning m. m. Med hänsyn till alla dessa förhållanden kan beräknas, att för statsskogarnas skötsel tagits i anspråk 34 tjänstemän och för utsyning å privatskogarna 18 tjänstemän.

Göromålen å bådadera slagen av skogar hava varit fördelade å såväl ordinarie som extra tjänstemän. Dock kan beräknas, att om de ordinarie tjänstemännen sysslat uteslutande med statsskogarna, skulle för allenast hithörande arbeten dessutom erfordrats 13 extra tjänstemän. Den inom lappmarkerna nu befintliga ordinarie personalen kan, med hänsyn till det ständigt växande arbetet särskilt för skogsvårdens höjande, ingalunda anses vara tillräcklig ens för statens skogshushållning. Huvudsakligen för tillgodoseende av denna torde inom närmaste tiden böra anställas åtminstone ytterligare 4 ordinarie tjänstemän, sedan lika många nya revir bildats genom revirreglering och delning. — — Huvudsakligen för statsskogarnas skötsel erfordras alltså inom lappmarkerna sammanlagt 25 revir. Antalet av de för statsskogarna nu beräknade 13 assistenterna måste samtidigt bibehållas.

Arbetet med i huvudsak utsyningarnas handläggande å privatskogarna (allmänningarna oberäknade) upptager nu, såsom ovan visats, 18 tjänstemäns tid. Då dessa utsyningar årligen ökas, i främsta rummet genom en allt större avverkning av smärre virke, erfordras inom kort för allenast utsyningsarbetets fullgörande åtminstone ännu 3 tjänstemän. Anmärkas må tillika, att vissa arbeten å enskildas skogar inom lappmarkerna nu utföras av de 3 skogsingenjörerna. Sådana arbeten äro planers upprättande för avdikning av sumpmarker, meddelande av råd och upplysningar vid skogsskötsel m. m. Enligt skogsvårdskommitténs föreliggande förslag skulle dylika arbeten framdeles tillkomma skogspersonalen inom lappmarkerna samt därvid erhålla ökad omfattning särskilt genom den undervisningsverksamhet, som för skogsvårdsintressets höjande måste anses erforderlig. Styrelsen anser sig med hänsyn härtill nödsakad ifrågasätta, att den för privatskogarnas skötsel nödiga personalen ökas med än ytterligare 5 tjänstemän. Sammanlagt skulle så-

lunda för fullgörande av skogsstatens bestyr med enskildas skogar i lappmarkerna erfordras 26 tjänstemän. Av dessa torde åtminstone 12 böra snarast anställas å ordinarie stat, var och en med sitt revir. Även om, såsom styrelsen förut framhållit, privatskogarna inom vissa revir skulle komma att skötas av samma personal som statsskogarna, komma dock nu nämnda 12 revir att erhålla en mycket stor omfattning, i vilket avseende styrelsen får åberopa den utredning, som lämnats i Welanders reservation rörande detta förhållande.

Hela den erforderliga skogspersonalen i lappmarkerna skulle i enlighet med vad ovan anförts komma att utgöra:

för statsskogarna	25 ¹⁾	ordinarie jägmästare	och	13	extra jägmästare
» privat »	12	»	»	14	»
eller tillsammans	37	ordinarie jägmästare	och	27	extra jägmästare.

— Av reviren skulle 16 bliva nya, nämligen 4 huvudsakligen för statens och 12 för enskildas skogar.»

Beträffande bevakningens handhavande har domänstyrelsen föreslagit, att inom lappmarkerna måtte inrättas 30 nya bevakartjänster.

Till ytterligare utredning i frågan har domänstyrelsen i utlåtande den 28 januari 1914 anført: »De 4 nya revir, som för närvarande äro oundgängligen behöfliga för statsskogarnas förvaltning inom lappmarkerna, skulle bildas genom reglering av Malmesjaurs och Vargiså revir i Norrbottens län ävensom av Norra och Södra Lycksele m. fl. revir i Västerbottens län samt genom att från Täsjö revir avskilja den därav till lappmarkerna hörande delen eller Dorotea socken. Enligt nu gällande revirindelning omfatta

Domänstyrelsen 28/1 1914.

Malmesjaurs revir	.....	255,766.62	hektar och
Vargiså revir	.....	163,624.83	»

De till dessa båda revir hörande privatskogarna hava relativt ringa omfattning och äro, förutom Kobdalis och Kittare byaskogar inom Vargiså revir, på alla sidor omgivna av kronoskogar, varföre de, såsom vissa reservanter inom kommittén framhållit, ej lämpligen kunna vid revirregleringen skiljas från de allmänna skogarna utan böra fort-

1) Enär domänstyrelsen föreslagit, att ett av de 4 nya reviren skulle omfatta den delvis till Täsjö revir nu hörande Dorotea socken, borde styrelsen i detta sammanhang upptagit de nuvarande revirens antal till blott 20 (nämligen de 19 egentliga lappmarksreviren samt Norsjö revir) och antalet statsskogsrevir enligt styrelsens förslag till blott 24 samt hela antalet ordinarie jägmästare till 36.

farande sammanföras med dessa. Under sådan förutsättning skulle, sedan förenämnda båda byar undantagits, av ovanstående två revir bildas följande tre, nämligen:

Malmesjaur's revir:

kronoparker	174,472.15	hektar
kronoöverloppsmarker	10,472.33	»
hemmansskogar	9,861.09	»
Summa	194,805.57	hektar

Vargiså revir:

kronoparker	110,249.92	hektar
hemmansskogar	3,109.96	»
Summa	113,359.88	hektar

Sikåns revir (nytt):

kronoparker	101,277.38	hektar
hemmansskogar	1,271.02	»
Summa	102,548.40	hektar

I de revir inom Västerbottens läns lappmarker, vilka skulle så regleras, att därvid bildades två nya statsskogsrevir, hava de allmänna skogarna följande arealer:

Norra Lycksele revir omfattar	129,853.07	hektar
Södra » » »	99,850.66	»
Stensele » »	157,611.14	»
Sorsele » »	147,711.60	»
Fredrika » »	81,764.13	»
Vilhelmina » »	114,891.28	»
Åsele » »	103,853.69	»

Dessa arealer skulle vid regleringen fördelas på följande sätt:

Norra Lycksele revir	71,028.41	hektar
Östra » » (nytt)	67,429.07	»
Blåvikens » »	96,070.26	»
Stensele »	121,137.40	»
Sorsele »	139,107.19	»

Öråns	revir (nuvarande Södra Lycksele)	64,598.35	hektar
Fredrika	»	84,282.22	»
Vilhelmina	»	95,782.90	»
Åsele	»	85,858.08	»

Härvid må anmärkas, att Vilhelmina revir även minskats på det sätt, att två av dess kronoparker, nämligen Skorne och Skällmyrkullarna, tillförts det revir, som skulle bildas genom att från nuvarande Tåsjö revir avskilja Dorotea socken. — — —

Nuvarande Tåsjö revir omfattar 97,208.21 hektar allmänna skogar. Dessa äro belägna dels inom Ångermanland, dels inom lappmarkerna. De förra kunna i allmänhet bliva föremål för en ganska intensiv hushållning, om skogspersonalens tid kan härpå få koncentreras. Från reviret skulle fördenskull avskiljas Dorotea socken, som jämte två förutnämnda kronoparker i Vilhelmina revir skulle utgöra ett särskilt nytt revir, nämligen *Dorotea revir*, omfattande 69,604.45 hektar. Omfattningen av det sålunda minskade, inom Västernorrlands län helt belägna Tåsjö revir skulle utgöra sammanlagt 37,845.45 hektar allmänna skogar samt 10,904.45 hektar skogar under utsyningstväng, tillsammans 48,749.90 hektar.

Revirens föreslagna omfattning växlar från högst 194,805.57 hektar till lägst 48,749.90 hektar. De största arealerna komma i regeln på de revir, som ligga närmast fjällen, där skogarna äro glesast och skogshushållningen av flera orsaker ännu måste bliva ganska extensiv. Dessa revir äro: Sorsele, Stensele, Vilhelmina och Dorotea, inom vilka förutom de ovan redovisade skogarna finnas oavvittrade marker av ännu okänd omfattning. Givetvis måste arealerna för de revir bliva mindre, där hushållningen kan erhålla större intensitet.

Hemmansskogarna inom lappmarkerna kunna i regel sammanföras till särskilda revir. Undantag utgöra i detta avseende dels de i det föregående omnämnda privatskogarna i nuvarande Malmesjaur och Vargiså revir, dels ock privatskogarna inom Pärlälvens revir samt inom de delar av Arjeplogs revir, som tillhöra Pite älvs flodområde. Nu nämnda privatskogar, vilka dock utgöra allenast en ringa del av lappmarkernas hemmansskogar, böra fördenskull fortfarande tillhöra de revir, inom vilka de äro belägna. Likaså böra givetvis samtliga oavvittrade kronomarker, även sådana, å vilka enskilda hava rätt till utsyning, hänföras till kronoskogsreviren. Intill dess annorlunda kan varda bestämt. bör detsamma gälla även i fråga om de inom lappmarkerna belägna allmänningskogarna. Av övriga hemmansskogar i

lappmarkerna böra bildas 12 revir med förslagsvis nedanstående namn och omfattning:

Lainio hemmansrevir: omfattande hemmansskogarna i Karesuando socken samt i Jukkasjärvi och Vittangi socknar med undantag av de områden, som tillhöra Kalix älvs flodområde, tillsammans omkring 186,000 hektar produktiv mark eller i allt omkring 380,000 hektar.

Kaitums hemmansrevir: omfattande hemmansskogarna inom de delar av Jukkasjärvi och Vittangi socknar, som tillhöra Kalix älvs flodområde, ävensom till samma flodområde hörande delar av Gällivare socken, med undantag av Lina älvs övre omkring järnvägen belägna område, tillsammans omkring 156,000 hektar produktiv mark eller i allt omkring 284,000 hektar.

Polcirkelns hemmansrevir: omfattande av Gällivare socken Lina älvs övre delar omkring och väster om järnvägen ävensom de till Råne och Lule älvars floddalar hörande områden samt de till Stora Lule älvs flodområde hörande delar av Jokkmokks socken, tillsammans omkring 104,000 hektar produktiv mark eller i allt omkring 160,000 hektar.

Görjeå hemmansrevir: omfattande de delar av Jokkmokks socken, som dels ej hänförts till Polcirkelns revir, dels ej nu tillhöra Pärälvens eller Vargiså revir, dock att de inom det sistnämnda belägna Kobdalis och Kittare byar skola tillhöra Görjeå revir, tillsammans omkring 105,000 hektar produktiv mark eller i allt omkring 161,000 hektar.

Storavans hemmansrevir: omfattande hemmansskogar inom Arvidsjaur och Arjeplogs socknar med undantag dels av de områden, som ligga inom nuvarande Malmesjaur och Vargiså revir, dels ock av de till Arjeplogs revir hörande hemman, som äro belägna inom Pite älvs flodområde, tillsammans omkring 141,000 hektar produktiv mark eller i allt omkring 282,000 hektar.

Malå hemmansrevir: omfattande privatskogarna i Malå och Sorsele socknar, tillsammans omkring 150,000 hektar produktiv mark eller i allt omkring 250,000 hektar.

Storumans hemmansrevir: omfattande privatskogarna inom Stensele socken, tillsammans omkring 130,000 hektar produktiv mark eller i allt omkring 196,000 hektar.

Lycksbäckens hemmansrevir: omfattande privatskogarna inom de delar av Lycksele socken, som tillhöra Umans och Vindelns flodområden, tillsammans omkring 125,000 hektar produktiv mark eller i allt omkring 180,000 hektar.

Lögde hemmansrevir: omfattande privatskogarna inom Fredrika

och Örträskes socknar ävensom inom de delar av Lycksele socken, som tillhöra Öre älvs flodområde, tillsammans omkring 137,000 hektar produktiv mark eller i allt omkring ..... 192,000 hektar.

Gafsele hemmansrevir: omfattande privatskogarna inom Åsele socken, tillsammans omkring 157,000 hektar produktiv mark eller i allt omkring ..... 223,000 hektar.

Malgomajs hemmansrevir: omfattande privatskogarna inom Vilhelmina socken, tillsammans omkring 153,000 hektar produktiv mark eller i allt omkring ..... 311,000 hektar.

Bergvattnets hemmansrevir: omfattande privatskogarna inom Dorotea socken, tillsammans omkring 140,000 hektar produktiv mark eller i allt omkring ..... 180,000 hektar.

För vissa av dessa revir komma arealerna att ökas, sedan nu pågående avvitrning hunnit avslutas.

Specifika uppgifter angående revirens omfattning och gränser samt bestämda förslag till namn kunna meddelas först sedan vederbörande överjägmästare i detta avseende lämnat nödig utredning.

Inom de till omfattningen mindre lappmarksreviren torde biträde av assistenter erfordras allenast tillfälligtvis, företrädesvis under sommarhalvåret. Inom vart och ett av de övriga reviren erfordras däremot en eller i vissa fall två assistenter, särskilt under sommarhalvåret. Rörande det på sådant sätt beräknade antalet extra skogstjänstemän för lappmarksskogarnas skötsel hänvisas till vad styrelsen härutinnan ovan anført.

För bevakningsgöromålens handläggning å hemmansskogarna i lappmarkerna anser styrelsen, såsom förut framhållits, ett antal av 30 ordinarie kronojägare vara tills vidare tilfredsställande. Visserligen äro för närvarande inom lappmarkerna anställda ej mindre än 61 extra kronojägare mot årsarvode, men de av dessa, som icke kunna vinna anställning på ordinarie stat men likväl behöva användas för fullgörande av göromål å privatskogarna, torde tills vidare fortfarande kunna anställas på extra stat.

För ett exakt förslag angående de ifrågasatta nya revirens uppdelning i bevakningstrakter är det för styrelsen nödigt att inhämta utredning från skogsförvaltningen i orterna likasom ock angående det framtida behovet av extra bevakare».

Enär jag ansåg det vara för organisationsfrågans allsidiga bedömning, bland annat ur ekonomisk synpunkt, önskvärt att äga tillgång även till ett förslag, som utginge från att i lappmarkerna såväl stats-

som privatskogar skulle underställas samma, till skogsstaten hörande personal och alltså dessa lappmarker från skogsstatens synpunkt indelas geografiskt, anmodade jag i skrivelse den 10 november 1914 domänstyrelsen att uppgöra förslag till sådan indelning av lappmarkerna i det minsta antal revir, dock högst 36, som kunde finnas erforderligt för åstadkommande av nöjaktiga förhållanden för närvarande. Jag framhöll därvid, att det vid en sådan geografisk indelning ingalunda borde vara uteslutet utan tvärtom syntes böra eftersträvas att låta, liksom inom skyddsskogsområdena inom andra delar av riket, vissa revir bestå huvudsakligen av statsskogar och andra av privatskogar, där detta med hänsyn till belägenheten lämpligen låte sig göra.

Domän-
styrelsen
den 11/12 1914.

I skrivelse den 11 december 1914 har domänstyrelsen framlagt dylikt förslag och därvid anfört följande.

Enligt förslaget skulle lappmarkerna — utom Karesuando socken, vilken fortfarande borde tillhöra Pajala revir i kustlandet — uppdelas på 34 revir med följande omfattning och benämning:

1. *Jukkasjärvi* revir: samtliga skogar i Jukkasjärvi socken (med Vittangi).

2. *Vetasjoki* revir: av Gällivare socken dels trakterna vid Kalix och Kajtums älvar, vilka för närvarande tillhörde Jukkasjärvi revir, dels till nuvarande Gällivare revir hörande delar omkring Vetasjoki och Valtiojoki (kronoparkerna Valtio bl. II, III och IV samt Vetasjoki bl. III, IV och VI, kronoöverloppsmark vid Vetasjoki ävensom hemmansområdena Markitta, Nilivaara, Kuusikornanen och Kilvokilinen) dels ock av nuvarande Ängeså revir kronoparken Valtio bl. V och kronoparken Vetasjoki bl. VII.

3. *Gällivare* revir: av Gällivare socken de områden, som tillhörde nuvarande Gällivare revir, förutom dem, som här ovan hänförts till Vetasjoki revir.

4. *Storlandets* revir: av Gällivare socken kronoparken Storlandet samt inom och söder om samma kronopark belägna enskilda skogar, allmänningar och kronoöverloppsmarker (samtliga belägna inom nuvarande Ängeså och Råneträsks revir).

5. *Ängeså* revir: av Gällivare socken de delar av nuvarande Ängeså revir, som icke hänförts till Vetasjoki eller Storlandets revir.

6. *Råneträsks* revir: av Gällivare socken de delar av nuvarande Råneträsks revir, som icke hänförts till Storlandets revir.

7. *Porjus* revir: av Gällivare socken trakterna vid Stora Lule älv och Stora Lule vatten samt av Jokkmokks socken dels öster om Stora Lule älv kronoparken Ananas, dels väster om samma älv kronoparken

Pakko bl. II, III och IV samt kronoöverloppsmarker och enskildas skogar vid Stora Lule vatten, allt inom nuvarande Storbackens revir.

8. *Storbackens* revir: av Jokkmokks socken öster om Stora Lule älv hela området nedom kronoparken Ananas och väster om samma älv kronoparken Sukksoive samt inom och nedom denna kronopark belägna kronoöverloppsmarker, allmänningar och enskildas skogar mellan Stora och Lilla Lule älvar, allt inom nuvarande Storbackens revir.

9. *Jokkmokks* revir: av Jokkmokks socken den norr om Lilla Lule älv belägna del utav nuvarande Storbackens revir, som icke hänförs till Porjus eller Storbackens revir, samt de söder om Lilla Lule älv belägna, nuvarande Jokkmokks revir tillhörande kronoparkerna Görjeå bl. I, II, III, IV och V samt Pärlan ävensom samtliga överloppsmarker, allmänningar och enskildas skogar inom samma kronoparker och väster om kronoparken Görjeå.

10. *Görjeå* revir: av Jokkmokks socken de till nuvarande Jokkmokks revir hörande delar, som ej hänförs till det nu föreslagna reviret med samma namn, ävensom de områden av nuvarande Storbackens revir, som låge väster om Lule älv (vid gränsen mot Edefors socken).

11. *Pärlälvens* revir: av Jokkmokks socken Pärlälvens flodområde samt Lilla Lule älvs flodområde ovanför Vajkijaure (= nuvarande Pärlälvens revir).

12. *Sikåns* revir: av Jokkmokks socken trakterna vid Sikån och Vitbäcken samt Vargisåns område norr om ån nedom Junka (av nuvarande Vargiså revir).

13. *Vargiså* revir: av Jokkmokks socken trakterna vid Vargisån ovan Junka samt av Arvidsjaur's socken dels Vargisåns vattenområde (av nuvarande Vargiså revir) dels ock kronoparkerna Storbränna och Ljusträsk samt hemmanen Åberget, Ljusträsk, Pilträsk och Granberget (av nuvarande Malmesjaur's revir).

14. *Malmesjaur's* revir: av Arvidsjaur's socken de till nuvarande Malmesjaur's revir hörande områden, förutom vad som hänförs till Vargiså revir samt den till Järfolandets revir hänfödda kronoparken Långdalen och därinom belägna hemmansområden, ävensom av Arjeplogs socken Pite älvs flodområde, som hörde till nuvarande Malmesjaur's revir.

15. *Järfolandets*¹⁾ revir: av Arvidsjaur's socken dels västra delen av nuvarande Övre Byske revir med kronoparkerna Järfolandet, Vaksliden och Björkberget samt enskildas skogar väster om sistnämnda kronoparks östra gräns, dels av nuvarande Malmesjaur's revir kronoparken Långdalen

¹⁾ Torde lämpligare bära benämnan *Västra Arvidsjaur's* revir.

med därinom belägna enskildas skogar, dels ock av nuvarande Arvidsjaur's revir trakterna mellan Långträsket och Långträskälven i norr samt Avaviken och landsvägen Avaviken-Arvidsjaur i söder (kronoparkerna Njauklen, Långträskåsen, Ravenberget och del av Avaviken ävensom enskildas skogar).

16. *Övre Byske*¹⁾ revir: av Arvidsjaur's socken återstående delar av nuvarande Övre Byske revir samt allmänningar och enskildas skogar norr om Byske älv intill Bokselet utav nuvarande Arvidsjaur's revir.

17. *Arvidsjaur's*²⁾ revir: av Arvidsjaur's socken nuvarande Arvidsjaur's revir förutom de delar, som hänförts till Järfolandets och Övre Byske revir.

18. *Arjeplogs* revir: Arjeplogs socken utom de vid Pite älv belägna delar, som hänförts till Malmesjaur's revir (= nuvarande Arjeplogs revir).

19. *Malå* revir: Malå socken förutom kronoparken Stenträskheden i socknens sydvästra hörn, vilken skulle hänföras till Bjurbäckens revir.

20. *Norra Sorsele* revir: av Sorsele socken avvitrade områden norr om Vindelälven, Sorsele kyrkoherdeboställe i dess helhet samt oavvittrade marker till Storvindeln och Vindelälvens övre lopp.

21. *Södra Sorsele* revir: av Sorsele socken avvitrade områden söder om Vindelälven (samtliga inom socknen belägna kronoparker utom Malåberg samt kronoöverlopsmarkerna Blajken och Dockmyran ävensom enskildas skogar) samt oavvittrade marker till Juktåns och Olsbäckens vattendrag.

22. *Västra Stensele* revir: av Stensele socken samtliga oavvittrade marker, kronoparkerna Kyrkberget, Rönnliden, Verkanliden, Luspberget och bl. XVI, XV, XIV, XIII och IX av Gunnarn ävensom enskildas skogar västerut från och med Norrdal, Sördal, Vallnäs, Luspholm och Nästvattnet.

23. *Östra Stensele* revir: av Stensele socken återstående del.

24. *Bjurbäckens* revir: av Lycksele socken till nuvarande Norra Lycksele revir hörande delar från Sorsele sockengräns och österut till västra gränserna för kronoparken Löparen, hemmanen Stryckfors och Grundträsk samt kronoparken Grenen med undantag av de till Lycksbäckens vattenområde hörande delar (innefattande förutom enskildas skogar kronoparkerna Bjurbäcksländet, Mattjokberget, Rågoberget, Rävliiden, av Metseken bl. III, IV, V och VI, Kittelforsheden, Viterliden, Släppen och Lidsbrinken) ävensom av Malå socken kronoparken Stenträskheden.

¹⁾ Reviret, varav endast en ringa del tillhör Byske älvdal, torde lämpligare bära benämnas *Östra Arvidsjaur's* revir.

²⁾ Torde bära benämnas *Södra Arvidsjaur's* revir.

25. *Lycksele* revir: av Lycksele socken de delar av nuvarande Norra Lycksele revir, som vore belägna öster om västra gränserna för kronoparken Löparen, hemmanen Stryckfors och Grundträsk samt kronoparken Grenen.

26. *Blåvikens* revir: av Lycksele socken dels till nuvarande Norra Lycksele revir hörande delar av Lycksbäckens vattenområde ovan kronoparken Grenen dels ock till nuvarande Södra Lycksele revir hörande områden av Ume älvs med biflöden vattenområde ovan Lycksbäckens inflöde i Ume älv och kronoparken Skovellidens östra gräns (omfattande förutom enskildas skogar kronoparkerna Metseken bl. I, II och VII, Sikträskberget, Nordånås, Spänningträskliden, Pauliden, Råmen, Lyckan, Säter och Skovelliden).

27. *Vinlidens* revir: av Lycksele socken de delar av nuvarande Södra Lycksele revir, som vore belägna dels omkring övre loppet av Öreälven med biflöden från och med Granån dels ock mot Umeälven nedom kronoparken Skovelliden (omfattande förutom enskildas skogar följande kronoparker: Alpliden, Svannäset, Rönnliden, Alsen, Norråliden, Tallträskliden, Djupliden, Tannberget, Älgålandet (Umeådelen), Umstrand, Haraliden, Tuggeuliden och Vittanliden ävensom Lycksele kyrkoherdeboställe).

28. *Öråns* revir: av Lycksele socken de delar av nuvarande Södra Lycksele revir, som icke hänförts till Blåvikens eller Vinlidens revir (omfattande förutom enskildas skogar kronoparkerna Boden, Trehörningen, Örålandet, Pundliden, Söderås och Örådalen av Älgålandet), ävensom Örträsksocken i sin helhet.

29. *Fredrika* revir: Fredrika socken i sin helhet.

30. *Västra Åsele* revir: dels av Åsele socken trakterna väster om Ångermanälven och Torvseleån, varjämte kronoparkerna Almselelandet och Kulterkølen i sin helhet skulle hänföras till detta revir, dels av Vilhelmina socken kronoparken Småholmarna och dels av Dorotea socken kronoparkerna Länsjömon, Sömsjön och Stenbittjärn.

31. *Östra Åsele* revir: av Åsele socken området öster om Ångermanälven och Torvseleån förutom de därinom belägna delarna av Almselelandets och Kulterkølens kronoparker.

32. *Volgsjö* revir: av Vilhelmina socken nedre delen, med undantag av kronoparken Småholmarna, från Åsele sockengräns och västerut till och med hemmanen Djupdal, Svannäs, Kristineberg och Lövliden; kronoparken Aronsjökullarna samt hemmanen Nyliden, Storsjöle, Grundsjö och Fianberg (omfattande förutom enskildas skogar kronoparkerna Aronsjökullarna, Mörtingselberget, Vojmåsen, Södra Volgsjön, Surberget,

Torvsjön, Gideåkroken, Hörnan och Meselberget ävensom Vilhelmina kyrkoherdeboställe).

33. *Malgomajs* revir: av Vilhelmina socken återstående västra delen.

34. *Dorotea* revir: Dorotea socken förutom kronoparkerna Lånsjömon, Simsjön och Stenbittjärn, som hänförts till Västra Åsele revir.

Gränserna för de föreslagna reviren finnas utmärkta å den vid detta protokoll fogade bilagan D.

Då antalet egentliga lappmarksrevir nu är 19, skulle detta förslag innebära en ökning med 15 revir. Norsjö och Tåsjö revir, som nu endast delvis tillhöra lappmarken, skulle bibehållas såsom särskilda revir, men med avstående av sina lappmarksområden. Pajala revir skulle bibehållas oförändrat.

I en vid förslaget fogad tabell redogöres utförligt för de särskilda skogarnas storlek i hektar och förekomst inom varje revir ävensom revirens omfattning.

Ur tabellen må följande avrundade siffror anföras:

Revir	Allmänna skogar.		Enskilda skogar.		Summa.	
	Produktiv skogsmark.	Totalareal.	Produktiv skogsmark.	Totalareal.	Produktiv skogsmark.	Totalareal.
	Hektar.	Hektar.	Hektar.	Hektar.	Hektar.	Hektar.
Jukkasjärvi.....	110,800	350,100	169,700	339,200	280,500	689,300
Vetasjoki.....	88,700	201,400	36,800	71,400	125,500	272,800
Gällivare.....	72,000	169,500	13,700	39,900	85,700	209,400
Storlandet.....	65,000	124,700	14,500	19,600	79,500	144,300
Ängeså.....	50,700	93,300	72,100	90,900	122,800	184,200
Räneträsk.....	47,500	75,700	27,100	43,600	74,600	119,300
Porjus.....	108,300	175,300	1,100	6,000	109,400	181,300
Storbacken.....	52,300	72,300	44,000	73,400	96,300	145,700
Jokkmokk.....	60,700	76,900	34,300	51,800	95,000	128,700
Görjeå.....	26,600	37,600	58,200	83,100	84,800	120,700
Pärlälven.....	115,700	200,200	38,300	51,900	154,000	252,100
Sikån.....	52,000	101,000	7,400	9,900	59,400	110,900
Vargiså.....	69,300	101,400	2,100	3,100	71,400	104,500
Arjeplog.....	170,400	354,600	63,900	157,600	234,300	512,200
Malmesjaur.....	100,300	172,000	3,400	8,500	103,700	180,500
Östra Arvidsjaur.....	68,000	95,800	22,100	38,300	90,100	134,100
Västra Arvidsjaur.....	60,900	99,300	14,500	25,100	75,400	124,400
Södra Arvidsjaur.....	75,100	118,700	48,400	79,200	123,500	197,900
Malå.....	46,200	64,200	69,500	103,700	115,700	167,900
Norra Sorsele.....	40,700	82,100	32,700	51,800	73,400	133,900 ¹⁾
Södra ».....	28,500	65,600	36,200	50,600	64,700	116,200 ¹⁾
Västra Stensele.....	57,900	75,600	39,700	50,800	97,600	126,400 ¹⁾
Östra ».....	71,300	82,100	75,800	85,200	147,100	167,300
Bjurbäcken.....	38,600	55,400	31,300	46,100	69,900	101,500
Lycksele.....	48,300	64,900	28,600	40,200	76,900	105,100
Blåviken.....	51,100	64,300	37,300	47,700	88,400	112,000
Vinliden.....	27,000	33,400	83,000	114,300	110,000	147,700
Örán.....	27,000	36,400	50,000	69,900	77,000	106,300
Fredrika.....	44,000	57,400	33,100	56,900	77,100	114,300
Västra Åsele.....	38 400	48 800	67,000	95,100	105,400	143,900
Östra ».....	45 900	56,400	90,300	128,500	136,200	184,900
Volgsjö.....	31,700	43,500	77,200	152,800	108,900	196,300
Malgomaj.....	41,500	70,100	65,600	138,800	107,100	208,900 ¹⁾
Dorotea.....	41,900	59,400	131,100	158,300	173,000	217,700 ¹⁾
Summa	2,074,300	3,579 400	1,620,000	2,583,200	3,694,300	6,162,600
<i>I medeltal</i>	<i>61,000</i>	<i>105,200</i>	<i>47,600</i>	<i>76,000</i>	<i>108,600</i>	<i>181,200</i>

¹⁾ Domänstyrelsen anmärker, att oavviltrade marker häri ej inräknats.

Efter uppräknigen av reviren yttrar domänstyrelsen vidare i sistnämnda skrivelse:

Samtliga revir omfattade såväl statsskogar som enskildas skogar, ehuru i växlande proportion. Det hade ej kunnat undvikas, att vissa revir erhållit en i förhållande till andra stor omfattning, men, där de förstnämnda i övrigt vore så belägna, att jämförelsevis intensiv skogsskötsel därstädes kunde bedrivas, syntes till vederbörande jägmästares hjälp å sådana, mera arbete krävande revir böra anställas assistenter, under det att å andra revir jägmästaren borde kunna handhava förvaltningen utan sådant biträde eller ock med tillhjälp av även å annat, närbeläget revir förordnad assistent. Styrelsen ansåge sig emellertid böra betona, att — såsom styrelsen ock anmärkt i utlåtandet den 10 november 1913 — i den mån större intensitet i skogsskötseln kunde åvägbringas på grund av bättre avsättningsförhållanden m. m. inom de mera avlägset belägna reviren, ytterligare revirdelning måste äga rum. — De till arealen största reviren, nämligen Jukkasjärvi, Arjeplogs och Dorotea, ansåge styrelsen kunna tillsvidare behållas vid föreslagen omfattning. Det förstnämnda med en beräknad areal skogsmark av sammanlagt 280,454 hektar utgjordes av nuvarande Jukkasjärvi revir, minskat med c:a 95,960 hektar skogsmark, som lagts till det föreslagna Vetasjoki revir, och ansåges reviret, med hänsyn till därinom rådande mindre gynnsamma förhållanden, tillsvidare kunna förvaltas av vederbörande jägmästare med biträde av en assistent. — Ehuru Arjeplogs revir med en areal av 234,345 hektar skogsmark väl skulle behöva delas, då åtminstone i dess nedre delar betingelser för jämförelsevis intensivare skogsskötsel började förefinnas, hade domänstyrelsen nu icke velat föreslå sådan delning, enär den inom socknen pågående efteravvittringen ännu icke avslutats, i anledning varav det icke blivit bestämt, vilka eller huru stora delar av nuvarande kronoöverloppsmarker komme att behållas i kronans ägo såsom kronoparker och ej upplåtas till enskilda. Förvaltningen kunde tillsvidare uppehållas utav jägmästaren med biträde av en årsanställd assistent samt vissa år möjligen en under kortare del av året förordnad extra assistent. — Dorotea revir, som vore avskilt från nuvarande Tåsjö revir, borde likaledes kunna skötas av en jägmästare med biträde av en årsanställd assistent åtminstone tillsvidare, intil dess där pågående avvittring kunde bliva slutförd. Tåsjö revir skulle framdeles komma att omfatta Tåsjö, Bodums och Fjällsjö socknar i Västernorrlands län med en sammanlagd areal skogsmark utav allmänna skogar av 29,721 hektar och enskildas skogar 7,870 hektar. — Därest Malå socken, som för närvarande utgjorde del av det mycket svårskötta Norsjö revir, avskildes såsom särskilt revir,

ansåge styrelsen, att återstående delar av Norsjö revir inom Västerbottens läns kustland med en areal skogsmark av 29,535 hektar allmänna skogar och 4,415 hektar skattehemman med inskränkt dispositionsrätt till skogen borde med viss jämkning mellan samma revir samt Jörns och Burträsk's revir fortfarande bibehållas såsom särskilt revir.

Än vidare anför domänstyrelsen, att efter den ifrågasatta revirdelningens genomförande 26 för år förordnade assistenter tills vidare behövde anställas i lappmarken, av vilka 6 skulle tjänstgöra inom Luleå distrikt, 8 inom ett vart av Skellefteå och Umeå distrikt och 4 inom ett av styrelsen föreslaget nytt distrikt, nämligen Härnösands distrikt.

Slutligen yttrar domänstyrelsen i samma skrivelse följande beträffande den bevakande personalen i lappmarken:

I fråga om erforderligt antal ordinarie kronojägare i lappmarken hade domänstyrelsen i särskild bilaga angivit den ordinarie bevakningspersonalens fördelning å skilda revir. Härvid hade styrelsen utgått ifrån att, såsom styrelsen föreslagit i utlåtandet den 10 november 1913, de ordinarie kronojägarnas i lappmarken antal skulle ökas med tillsvidare 30. Av förenämnda bilaga framginge, att de inom lappmarkerna för närvarande tjänstgörande ordinarie kronojägarnas antal uppginge till 87¹⁾ — häruti dock ej inräknad kronojägaren i Muonio bevakningsdistrikt av Pajala revir, vilkens bevakningstrakt omfattade förutom Karesuando skogfattiga socken delar av Muonionalusta kapellförsamling, till vilka delar huvudsakliga tjänstgöringen vore förlagd — i följd varav med den sålunda föreslagna ökningen den blivande bevakningspersonalen skulle komma att omfatta 117²⁾ ordinarie kronojägare. Då därigenom på vart och ett revir komme i medeltal allenast 3.4 kronojägare, bleve nödvändigt att fortfarande i avsevärd utsträckning anställa extra kronojägare, och styrelsen antog, att densamma om några år skulle finna det vara erforderligt att avgiva förslag till ökning i den ordinarie bevakningspersonalens antal.

1) Rätteligen allenast 85; jämför sid. 11 samt statskontorets liggare för år 1914.

2) Rätteligen allenast 115.

Västerbottens
och Norr-
bottens läns
kustland.

Indelnings-
grund.

Kommittén.

Beträffande härefter skogspersonalen i Västerbottens och Norrbottens läns kustland föreslår *kommitténs majoritet* — ordföranden samt Fahlén och Ringstrand — att jämväl där de göromål, som nu åligga revirförvaltarna med avseende å de skogar, för vilka dimensionslagen eller 1866 års förordning gäller, överflyttas å särskilda tjänstemän, *skogsingenjörer*. De skäl, som majoriteten därvid åberopar, återfinnas i det anförande, varmed majoriteten motiverat sitt förslag om motsvarande överflyttning i lappmarken. Vidare hänvisar majoriteten till de å sid. 13—14 här ovan i fråga om de enskilda skogarna i kustlandet anförda siffror, vilkas storlek, enligt majoriteten, pekar på nödvändigheten av att dess förslag antages. — Angående skogsingenjörernas åligganden uttalar sig majoriteten på samma sätt som i fråga om de för lappmarken föreslagna skogsingenjörerna.

I fråga om den bevakande personalen föreslår majoriteten, att för tillsynen över dimensions- och utsyningslagarnas efterlevnad tillsätts — liksom i lappmarken — tillsyningsmän. Vad majoriteten yttrat beträffande de för lappmarken föreslagna tillsyningsmännen (sid. 22—23 här ovan) har avseende även å de för kustlandet föreslagna.

Reserva-
tioner.

Kommittéledamöterna *Kinberg* och *Wiklund* yttra i sin förut omförmälda reservation:

»Inom Västerbottens och Norrbottens läns kustland ställa sig förhållandena annorlunda än i lappmarken. Här gällande lag har en annan innebörd. Utsyningen å enskildas skogar omfattar enligt denna lag endast träd under en viss dimension och avser i huvudsak att skydda växande ungskog, medan den för lappmarken gällande lagen åsyftar en fullständig reglering av all saluavverkning med uthållig, möjligast jämn avkastning. Dessa lagar hava följaktligen mycket olika ändamål. — — — Härtill kommer den omständigheten, att statens skogar i allmänhet äro koncentrerade i kustlandets inre delar mot lappmarksgränsen och endast i mera spridda smärre skiften förekomma i kustlandets övriga delar, där åter hemmansskogarna bilda större sammanhängande skogsvidder och där utsyningar åt enskilda hava sin största omfattning. Dels med hänsyn härtill, dels i betraktande av här gällande skogslags särart synes det oss icke vara lämpligt, att revirpersonalens nuvarande tjänsteåligganden med dimensionslagens handhavande bibehållas.

Vi anse därför det vara lämpligt och behöfligt, att nämnda personals tjänsteåligganden i fråga om dimensionslagen och nådiga förordningen den 29 juni 1866 angående inskränkt dispositionsrätt till

skogen å vissa skattehemman överflyttas å skogsingenjörer, assistenter och tillsyningsmän.»

Kommittéledamoten *Welander* anför i sin reservation följande:

»Det skäl, som i fråga om lappmarkerna kan anföras mot en delning av skogarna i olika tjänstgöringsområden, allt eftersom de tillhöra staten eller enskilda, eller att statens och enskildas skogar ligga blandade om varandra, är i stort sett icke gällande för skogarna i Västerbottens och Norrbottens läns kustland. Kronans skogar ligga här i allmänhet sanlade mot gränsen till lappmarkerna. Samma är förhållandet med flertalet hemman under utsyningsvång. I allmänhet torde fördenskull här kunna erhållas tämligen sammanhängande områden av å ena sidan statens skogar och enskildas skogar under utsyningsvång samt å den andra enskildas skogar under dimensionslagen. Tjänstemännens resor underlättas ock väsentligt genom ett ganska utbrett vägnät, varjämte avsevärda delar av kustlandet genomlöpas av norra stambanan med tillhörande bibanor. Å vissa trakter, särskilt i de nordligaste delarna av ifrågavarande område, äro dock förhållandena tämligen likartade med lappmarkernas, vadan det torde komma att visa sig nödvändigt vid en revirreglering att där göra vissa undantag från nyss angivna grunder.»

På dessa skäl föreslår *Welander*, att jägmästarnas och kronojägarnas göromål med avseende å de skogar i kustlandet, som lyda under dimensionslagen, skola — såsom kommittémajoriteten föreslagit — överflyttas å skogsingenjörer och tillsyningsmän. Skogar under utsyningsvång däremot böra, enligt *Welander*, liksom statens skogar fortfarande handhas av jägmästarna och bevakas av kronojägarna.

Utlåtandena över kommittémajoritetens förslag innehålla i nu förevarande hänseende följande:

Utlåtanden.

Överjägmästarna i Umeå och Luleå distrikt anse, att även i kustlandet revirdelning vore den enda naturliga utvägen, eller, med andra ord, att de skogslagar, som för närvarande handhades av skogsstaten, allt fortfarande borde anförtros åt densamma, och de skäl, som de därvid åberopa, återfinnas i de anföranden, varmed de motiverat sina hemställanden om revirdelning i lappmarken.

Överjägmästaren i Skellefteå distrikt däremot yttrar: Inom kustlandet ställde sig förhållandena annorlunda än inom lappmarkerna. Gällande lag hade här en annan innebörd och tjänade olika ändamål mot utsyningslagen. Härtill komme den omständigheten, att de enskilda skogarna i allmänhet vore tämligen koncentrerade i kustlandets nedre

del. Det syntes därför lämpligt om revirpersonalens nuvarande åligganden med dimensionslagens handhavande överflyttades på en särskild kår (skogsingenjörer och tillsyningsmän). Denna skulle även hava att taga befattning med hemman under utsyningsstväng å kustlandet.

Konungens befallningshavande i Västerbottens län anser, att kommittémajoriteten för sitt förslag, även såvitt kustlandet anginge, anfört beaktansvärda skäl, och

Konungens befallningshavande i Norrbottens län framhåller såsom sin åsikt, att förslaget att överflytta utsynings- och dimensionslagarnas tillämpning från revirpersonalen till särskilda tjänstemän syftade till en reform, som av befolkningen i kustlandet skulle mottagas med varma sympatier; och har Konungens befallningshavande därvid till utvecklande av sin åsikt samma anförande som i fråga om lappmarken.

Domänstyrelsen förordar vad kommittémajoriteten föreslagit i fråga om skogsadministrationen för enskildas skogar under dimensionslagen, men beträffande de skogar inom kustlandet, för vilka utsyningslagen är avsedd att gälla, hemställer styrelsen, att dessa fortfarande skola tillhöra vederbörande jägmästares förvaltningsområde.

Skogspersonalens antal, sammansättning och förvaltningsområden.

Kommittén.

Jag kommer nu till de olika förslagen i fråga om skogspersonalens i kustlandet antal och de grunder, efter vilka en utökning av densamma bör genomföras.

Kommitténs majoritet — ordföranden samt Fahlén och Ringstrand — föreslår, att de skogar i kustlandet, för vilka dimensions- och utsyningslagarna äro avsedda att gälla, skola uppdelas å skogsvårdsområden enligt följande tabell, som jämväl utvisar det antal skogsingenjörer och tillsyningsmän, som enligt förslaget skall finnas i varje skogsvårdsområde ¹⁾:

¹⁾ Se kartan bil. A vid detta protokoll.

Skogsvårdsområden.	Medeltal förrätt- nings- dagar åren 1906—10	Antal skogsingenjörer				Antal förrätt- nings- dagar på var tjänste- man	Antal tillsy- nings- män på ordi- narie stat
		ordi- narie på ordinarie stat	biträ- dande	extra	sum- ma		
<i>Norrbottnens läns kustland:</i>							
<i>Haparanda skogsvårdsområde:</i>							
Pajala, Tärenö, Korpilombolo, Övertorneå, Överkalix, Karl Gustafs, Neder- torneå och Nederkalix socknar ¹⁾	363	1	1	—	2	182	4
<i>Luleå skogsvårdsområde:</i>							
Råneå, Edefors, Överluleå och Nederluleå socknar	285	1	—	1	2	143	4
<i>Piteå skogsvårdsområde:</i>							
Piteå och Älvsby socknar	416	1	1	—	2	208	4
Summa	1,064	3	2	1	6	177	12
<i>Västerbottnens läns kustland:</i>							
<i>Skellefteå skogsvårdsområde:</i>							
Byske, Skellefteå, Jörns och Norsjö socknar	813	1	1	3	5	162	6
<i>Mellersta Västerbottnens skogsvårds- område:</i>							
Burträsk, Löfvångers, Nysätra och Bygdeå socknar	605	1	1	1	3	202	4
<i>Umeå skogsvårdsområde:</i>							
Sävars, Degerfors, Vännäs, Umeå, Nord- malings och Bjurholms socknar även- som hemman under utsyningstvång inom Anundsjö, Junsele, Skorpeds och Överlänns socknar av Västernorrlands län	709	1	1	1	3	236	5
Summa	2,127	3	3	5	11	193	15
Summa summarum	3,191	6	5	6	17	188	27

¹⁾ Hietaniemi socken samt Muonionalusta kapellförsamling böra uppenbarligen även föras hit.

Kommittémajoriteten har anmärkt, att därest de i tabellen upptagna skogsingenjörerna tillkomme, skulle lika litet som i lappmarken någon delning av de nuvarande reviren i kustlandet vara erforderlig samt att den ökning av arbetskrafterna i reviren, som kunde erfordras, även i kustlandet komme att för en tämligen lång tid framåt i stort sett falla på assistenter och kronojägare och att framträda allenast så småningom och i mån av möjlighet att med stegrad intensitet bedriva skogshushållningen.

Vad majoriteten enligt referat å sid. 41 här ovan anfört i fråga om den för lappmarken föreslagna skogspersonalen har avseende även å den för kustlandet nu föreslagna personalen. Majoriteten tillägger beträffande sistnämnda personal följande: »Vidkommande antalet extra skogsingenjörer, så är detta approximativt. Vinner kommitténs förslag om utvidgad befogenhet för tillsyningsmän att efter skogsingenjörens anvisning utföra utsynings- m. fl. arbeten avseende, så är det givet, att detta kan verka till minskning i behovet av extra skogsingenjörer. Å andra sidan kommer såväl tjänstemännens skyldighet att lämna råd och upplysningar åt skogsägarna i sammanhang med utsyningsförrättningar som ock deras bestyr med avsyning av utförda skogsvårdsarbeten, för vilka bidrag från skogsvårdsmedlen begäres, att taga deras tid i anspråk. Endast erfarenheten kan visa, i vad mån dessa båda faktorer neutralisera varandra. — — —. Om de av kommittén föreslagna ändringarna i den för kustlandet gällande dimensionslagen godkännas och om detta även blir förhållandet med kommitténs förslag om upptagande av skogsvårdsavgifter i de två nordligaste länen samt möjlighet sålunda beredes att i rätt stor omfattning kunna understödja utförandet av skogsvårdsarbeten, så komma rätt betydande förändringar i nu bestående förhållanden att genomföras. I vad mån de komma att öva inflytande på behovet av bevakningspersonal, kan endast en tids erfarenhet avgöra.»

Reservationer.

Kinberg och *Wiklund* uttala sig icke i fråga om antalet av de föreslagna nya befattningshavarna. — Vad *Kinberg* framhållit i fråga om förvaltningen av statsskogarna i lappmarken (sid. 42 här ovan) syftar i tillämpliga delar även på förvaltningen av statsskogarna i kustlandet.

Welanders yttrar: Det av kommittémajoriteten föreslagna antalet skogsingenjörer vore även i fråga om kustlandet för litet. Ty om man utginge från en arbetstid därstädes av omkring 5 månader, vilket torde vara ett nöjaktigt medeltal med hänsyn till dess nordliga läge, komme

man till samma resultat som beträffande lappmarken, eller en nödig ökning med 50 procent av ortspersonalens antal; enligt kommitténs beräkningar skulle nämligen per år och tjänsteman därstädes komma en oavbruten arbetstid av $7\frac{1}{2}$ månader. Emellertid borde beaktas, att nu gällande lag för enskildas skogar i övriga delar av landet vore föremål för omarbetning, varför väsentliga förändringar vore att förvänta, vilka sannolikt även komme att omfatta nuvarande länsjägmästar- och länskogsvaktartjänster. Det vore då sannolikt, att en organisation kunde komma att föreslås, som även med fördel kunde vinna tillämpning på enskildas skogar, för vilka dimensionslagen gällde, helst som det icke heller vore uteslutet, att denna senare lag, reformerad, och en blivande lagstiftning för övriga delar av landet skulle kunna bringas i mera överensstämmelse med varandra än nu vore fallet. På grund härav vore det Welanders uppfattning, att det vore välbetänkt att tills vidare anställa för kustlandet erforderlig tjänstepersonal på extra stat.

Av de myndigheter, som avgivit utlåtanden, framhåller *överjägmästaren i Luleå distrikt* liksom i fråga om lappmarken — under hänvisning till sitt å sid. 45 här ovan återgivna anförande — att de av kommittémajoriteten föreslagna tjänstgöringsområdena vore alltför stort tilltagna, att ett betydande antal nya revir och bevakningstrakter borde inrättas och att erforderligt antal skogsingenjörer med samma uppdrag som hittills borde anställas i mån av behov.

Utlåtanden.

Domänstyrelsen är i sitt utlåtande den 10 november 1913 i förevarande fråga ense med kommitténs majoritet och säger sig anse, att genom inrättande i kustlandet av de nya tjänstebefattningarna komme skogsstatstjänstemännen där att medhinna sina göromål å statens skogar och hemmanen under utsyningsstväng, utan att revirens antal åtminstone för det närvarande där behövde ökas. — I skrivelse den 2 oktober 1914 har domänstyrelsen framlagt förslag till stat för privatskogspersonalen i kustlandet, som, med anledning av styrelsens från kommittén avvikande förslag beträffande den inspekterande personalen — vartill jag längre fram återkommer —, ytterligare upptager 2 förste skogsingenjörer och 2 extra skogsingenjörer, varjämte upptagits arvoden åt extra tillsyningsmän.

Särna socken
med Idre
kapellag.
Kommittén.

Beträffande skogspersonalen i Särna socken med Idre kapellag uttalar sig *kommitténs majoritet* — ordföranden samt Fahlén och Ringstrand — på följande sätt: Samma skäl, som enligt kommitténs mening talade för ett överflyttande från statsskogarnas förvaltning till en särskild gren av skogsadministrationen utav göromålen å de enskilda skogarna inom Västerbottens och Norrbottens län, förelåge även vad beträffade de enskilda skogarna i Särna socken med Idre kapellag. Dessa skäl kunde sammanfattas sålunda: önskvärdheten av att åstadkomma en sådan fördelning utav arbetet inom skogsadministrationen, att det för båda slagen av skogsägare — staten och den enskilde — bästa arbetsresultat ernåddes; vidare den berättigade fordran, som från den enskilde skogsägarens sida kunde uppställas på att de av staten stiftade skogslagarna tillämpades på ett sådant sätt, att kontinuiteten i skogshushållningen ej onödigtvis rubbades genom täta tjänstemannaombyten och att skogsägarens ekonomiska intressen, i den mån de berodde av stats-tjänstemännens ämbetsåtgärder, bleve vederbörligen tillvaratagna, samt slutligen statens intresse av att den enskilde skogsägaren komme i åtnjutande av allt det understöd i form av sakkunnigt biträde, som kunde bidra till en stegrad intensitet uti vården av den i enskild hand varande skogsegendomen. Kommittén hölle sålunda före, att det bestyr beträffande de enskilda skogarna inom Särna socken med Idre kapellag, vilket hittills ålegat revirförvaltningen, borde överflyttas från denna och överlämnas till 3 för ändamålet särskilt anställda *skogsingenjörer*, 1 på ordinarie och 2 på extra stat. Dessas åligganden skulle vara av samma art som de för lappmarken föreslagna skogsingenjörernas. Dessutom skulle de övervaka efterlevnaden av den för ovan omförmälda skyddsskogar gällande lagen av den 24 juli 1903.

I fråga om den bevakande personalen inom detta område yttrar majoriteten, att för det närmaste övervakandet över utsyningslagens efterlevnad erfordrades 2 ordinarie tillsyningsmän med samma slags befogenheter och skyldigheter som de i lappmarken tjänstgörande tillsyningsmännen. Dessutom skulle de övervaka efterlevnaden av den för ovan omförmälda skyddsskogar gällande lagen av den 24 juli 1903.

Reservationer.

Kinberg och *Wiklund* yttra i sin reservation, att som de i Särna socken med Idre kapellag befintliga, under utsyningstväng ställda skogar hade ungefär samma omfattning, revirvis betraktade, som hemmansskogarna i flertalet av lappmarksreviren, kunde de icke utan av-

sevärda olägenheter fortfarande omhänderhavas av revirpersonalen, utan ansåge reservanterna, att omhänderhavandet av utsyningarna på dessa skogar borde — på sätt kommittén föreslagit — överflyttas på erforderligt antal skogsingenjörer och kronojägarnas göromål i fråga om samma skogar överflyttas på erforderligt antal tillsyningsmän.

Welander anför: Förhållandena i Särna socken med Idre kapellag — där de under skogsstatens tillsyn ställda skogarnas areal omfattade i runt tal 499,000 hektar, däri inbegripna även angränsande skyddsskogar i Kopparbergs län — torde vara närmast jämförbara med förhållandena i södra delarna av lappmarken, för vilka ansetts behöfligt anställa en tjänsteman för en areal av i medeltal 140,000 hektar. Med tillämpning härav skulle för berörda skogar krävas tre revir, omfattande såväl statsskogar som privatskogar, i stället för de nuvarande två.

I utlåtande över kommitténs förslag anför *överjägmästaren i Gävle—Dala distrikt*: När kommittén föresloge, att de under skogsstatens utsyningstvång stående skogarna i Norrland skulle undantagas från revirförvaltningen för att ställas under en särskild kår av skogsingenjörer och skogsinspektörer, kunde överjägmästaren — åtminstone vad beträffade tillämpningen härav för lappmarken och därmed likartade förhållanden i Särna socken med Idre kapellag — ej längre följa kommittén; i stället ville han ansluta sig till *Welanders* reservation, under uttalande, att alla de olägenheter, som däri anförts beträffande lappmarken, ägde sin tillämpning även i Särna socken med Idre kapellag. Att öka revirens antal och låta jägmästaren handhava alla skogsstaten åliggande skyldigheter inom sitt revir, vore den för alla parter mest gynnsamma, naturliga och ekonomiskt lyckliga lösningen av frågan. En skogsingenjör skulle aldrig rätt väl kunna lära sig känna förhållandena inom sitt vidsträckta distrikt. Det skulle alltjämt bli revirförvaltaren, vilken vid sina ofta förekommande besök å de omkringliggande kronoparkerna vore hänvisad att taga sin väg över de enskilda skogarna samt taga sitt logi i byarna, som skulle bli den bästa kännaren såväl av böndernas ekonomiska förhållanden och deras behov som av deras skogar. Och beträffande den följd av reformen, som skulle yttra sig i ökat intresse för skötseln av de enskilda skogarna, kunde överjägmästaren ej se med samma optimistiska syn som kommittén. Av allt att döma komme tvärtom ett minskat intresse hos personalen att bli följd, sedan det omväxlande arbetet inom revirförvaltningen utbyts mot ett enformigt arbete med endast stämplingar år ut och år in, ett arbete, som i längden måste bli

mer eller mindre schablonmässigt, vilket intresse som än lades däri till en början. Vål sades det, att även andra arbeten skulle komma att utföras av skogsingenjörerna på de enskilda skogarna, men undersökte man verkligheten närmare, funne man snart, att detta hörde till de fromma önskningsarnas område. Så länge man såge, att de fattiga bönder, som det här vore fråga om, ej hade råd eller förstånd att odla eller att genom dikningar och dylikt hävda den åkerjord, de redan hade, varav allt de dock själva skulle komma att skörda ekonomisk vinning, huru skulle man då kunna tänka sig, att de skulle kunna lägga ut penningar för skogsdikningar, kulturer, gallringar och dylikt, varav de själva ej hade att påräkna någon vinst utan som först i en avlägsen framtid skulle göra sig märkbar? Och när man dessutom betänkte, att av de tjänstemän, som vore föreslagna att handhava den närmaste vården av de enskilda skogarna, endast den mindre delen vore ordinarie, medan övriga vore biträdande eller extra med sämre avlöningsförmåner än de nuvarande revirförvaltarna, syntes intresset för en målmedveten och sakkunnig ledning av de enskilda skogarna härigenom vara än mer åsidosatt. Ty givet vore, att personalen i fråga skulle begagna första tillfälle, som bjödes, att komma över till skogsstatstjänsten eller till den enskilda skogsförvaltningen.

Skogsvårdsstyrelsen, hushållningssällskapet, landstinget och Konungens befallningshavande i Kopparbergs län biträda kommittémajoritetens förslag, landstinget under uttalande, att den föreslagna uppdelningen efter arbetets art vore synnerligen beaktansvärd.

Domänstyrelsen yttrar:

»Samtliga skogar inom Särna socken med Idre kapellag tillhöra nu Särna och Transtrands revir; till sistnämnda revir höra jämväl de allmänna skogarna i Transtrands socken. Skola hemmansskogarna utgöra ett särskilt revir, blir dess omfattning relativt liten i förhållande till de två revirs, som bildats av allmänna skogar. Av större betydelse är emellertid, att ett revir av uteslutande hemmansskogar kommer att bliva synnerligen oformligt. Dessa skogar äro nämligen koncentrerade endast i trakterna av huvudbyarna Särna och Idre, men i övrigt spridda över hela socknen, och största *antalet* utgöres av smärre skogsskiften, som på alla sidor äro omgivna av allmänna skogar. Särskild förvaltning av hemmansskogarna kommer fördenskull att bliva förenad med oskäligt långa resor. Synnerligast i fråga om smärre skattesskogar, exempelvis de rutor av skog, som utlagts omkring hemmanens fäbodvallar och varest i många fall finnes skog ej blott till husbehov utan jämväl till avsalu, komma kostnaderna för särskilda resor till skogarna

icke att stå i rimligt förhållande till skogarnas avkastning.¹⁾ Enligt styrelsens mening utgör det nu förevarande fallet ett exempel på sådana förhållanden, då hemmansskogar och allmänna skogar icke lämpligen kunna helt åtskiljas vid revirförvaltningens ordnande. Styrelsen får fördenskull föreslå, att huvudsumman av privatskogarna jämte vissa härför lämpligt belägna allmänna skogar hänföras till ett revir och att övriga privatskogor fördelas på två revir av huvudsakligen allmänna skogar. Reviren böra benämnas Särna, Transtrands och Idre revir, detta sistnämnda nytt, och deras omfattning bör bli följande:

Särna revir:

kronoparker	73,760.40	hektar	
civilt boställes skog	218.99	»	
ecklesiastikt boställes skog	1,122.70	»	
skattehemmans skogar	46,633.94	»	121,736.03 hektar

Transtrands revir:

kronoparker	75,971.34	hektar	
ecklesiastikt boställes skog	598.05	»	
besparings- och allmänningsko- gar	69,216.94	»	
skattehemmans skogar	21,373.89	»	167,160.22 hektar

Idre revir (nytt):

kronoparker	154,982.66	hektar	
ecklesiastikt boställes skog	296.77	»	
skattehemmans skogar	29,146.21	»	184,425.64 hektar
			Summa 473,321.89 hektar ²⁾ .

Reviren bli sålunda stora, synnerligast de två senare. Styrelsen får dock meddela i fråga om Transtrands revir, att för Särna sockens besparingsskog, omfattande 44,355.86 hektar, redan finnes an-

¹⁾ Domänstyrelsen har vid utlåtandet fogat en av vice kommissionslantmätaren Vilhelm Pettersson över Särna socken och Idre kapellag åren 1885—1895 utarbetad karta, till vilken styrelsen hänvisar och varå de föreslagna revirgränserna äro utmärkta.

²⁾ I Transtrands revir ingår en areal av 35,759.39 hektar inom Transtrands socken. Återstoden av slutsumman, eller 437,562.50 hektar, motsvarar arealen av skogar inom Särna socken med Idre kapellag.

ställd särskild av delägarna avlönad skogsförvaltare, och beträffande Idre revir, att en betydande del av dess areal utgöres av kala fjäll samt därintill belägna glesa fjällskogar, varest avverkningen måste bliva ganska begränsad och skogarnas föryngring tills vidare åvåga-bringras nästan uteslutande genom självsådd, underhjälp, där så erfordras, genom markens beredning för fröets mottagande. Reviren bliva emellertid med nu föreslagen omfattning på nöjaktigt sätt koncentrerade och av-stånden till skogarna de minsta möjliga, varigenom en mindre del av skogspersonalens tid kommer att förspillas på resor.

Den nuvarande¹⁾ skogspersonalen inom Särna och Transtrands revir utgöres av 2 revirförvaltare och 2 assistenter, vartill kommer i mån av revirgöromålens omfattning biträde under vissa tider av sommarhalvåret av 1 eller 2 assistenter. Då nu ökat arbete måste ägnas åt i främsta rummet hemmansskogarnas skötsel, måste för fram-tiden anställas, förutom 3 revirförvaltare, 3 revirassistenter med hel-årsförordnanden. Därest så anses nödigt, kan vid arbetets fördelning mellan revirförvaltare och assistenter bestämmas, att de i lika pro-portion skola ägna sin tid åt privatskogar och allmänna skogar. — Bevakargöromålen inom reviren skötas nu²⁾ av 7 ordinarie och 7 extra²⁾ kronojägare. Av de senare böra i samband med revirregleringen 2 bliva ordinarie. En av dessa kan inom Särna revir anställas uteslutande å privatskogar och den andre inom Idre revir övervägande för dylika skogar. I övrigt böra bevakargöromålen å privatskogarna bestridas av de kronojägare, som huvudsakligen hava allmänna skogar inom sina tjänstgöringsområden.»

Skogsstatens
inspekte-
rande per-
sonal.
Kommittén.

Den arbetsfördelning efter göromålens art, som kommittémajoriteten sålunda förordat med avseende å skogspersonalens göromål, bör enligt samma majoritet även omfatta de uppdrag, som nu åligga överjäg-mästarna. Härutinnan anför *majoriteten* följande:

»Kommittén har i annat sammanhang avgivit förslag till inrättande av distriktsstyrelser i Norrland och Dalarna såsom instans — i stället för överjägmästarna — uti statens skogsförvaltning mellan revirför-valtare och domänstyrelse. Inrättandet av dessa motiverades bl. a. genom den beslutanderätt uti ekonomiska frågor av stor vikt, vilken

¹⁾ I början av år 1914.

²⁾ Av dessa synas blott 4 haft helårsförordnande; jfr sid 11.

från domänstyrelsen skulle förläggas till dem och vilken ej ansågs böra överlämnas åt en enda persons, överjägmästarens, avgörande. För de enskilda skogarnas vidkommande föreligger ej samma skäl till anordnande av en instans i form av styrelse mellan den uti skogen arbetande tjänstemannen och den myndighet, som handhar högsta ledningen uti frågor, vilka röra skogslagarnas tillämpning. Det är så långt ifrån, att en mellaninstans av denna byggnad i detta fall kan bättre uppfylla de densamma åliggande uppdragen än en, där de mellaninstansen åvilande skyldigheterna utövas av en ensam person, att snarare motsatsen är att befara. Detta har sin grund uti uppdragens i de olika fallen vitt skilda natur. Under det att det ena omfattar, i korthet sagt, alla de göromål, som äro förenade med den ekonomiska och skogliga förvaltningen av flera inom ett större område liggande egendomar, har det andra till syfte att kontrollera och inspektera tillämpningen av skogslagar, vilka, samtidigt som de i större eller mindre grad binda den enskilde skogsägaren uti hans handlingsfrihet vid utövandet av äganderätten, avse att leda och stödja honom uti hans strävanden att genom en god omvårdnad höja värdet av den under lagens uppsikt ställda skogen, men några som helst åligganden av förvaltningsnatur ingå icke uti dessa skyldigheter. Det vore, sett från statens skogsförvaltnings synpunkt, under sådana förhållanden helt säkert ingalunda välbetänkt att belasta distriktsstyrelserna med detta uppdrag. Antingen skulle det mer eller mindre förrycka deras verksamhet såsom länkar uti en stor och såväl nationalekonomiskt som statsfinansiellt sett viktig förvaltning eller ock av dem behandlas såsom en mindre väsentlig del av deras skyldigheter. För det antagandet, att detta senare skulle bliva fallet, tala vissa punkter uti de svar, som överjägmästarna uti Norrland och Dalarna avgivit på följande till dem av kommittén riktade fråga: 'Har genom föreskrifter eller inspektioner ute å marken nödigt inseende kunnat övas över utsynings- och dimensionslagarnas tillämpning inom distriktet, och har särskilt vid prövning av besvär över utsyningsförrättningar erforderlig besiktning på stället verkställt?' Ur dessa svar må anföras följande utdrag: Överjägmästaren i Luleå distrikt: '— — — att denna inspektion ute i skog och mark, jämväl i fråga om tillämpning av utsynings- och dimensionslagarna, i stort sett ej kan med den knappt tillmätta tid, som för detta ändamål står överjägmästaren till buds, utföras med önskvärd noggrannhet, måste medgivas — — —'. Överjägmästaren i Skellefteå distrikt: 'Vid prövning av besvär över utsyningsförrättning eller undermålsutsyning har erforderlig besiktning verkställt i de fall, då sådan befunnits nödig. Genom

inspektioner synes, så långt tiden det medgivit, inseende övats över utsynings- och dimensionslagarnas tillämpning.' Överjägmästaren i Umeå distrikt: '— — — inspektioner ute å marken hava en och annan gång verkstälts såväl i fråga om utsyningslagens som dimensionslagens tillämpning — — —'. Överjägmästaren i Mellersta Norrlands distrikt: 'Först från och med år 1901 har en del av lappmarken i Dorotea socken av Västerbottens län blivit förlagd till detta distrikt. Några särskilda inspektionsresor dit för hemmansskogarna hava icke utförts.' Överjägmästaren i Gävle—Dala distrikt: 'Där besvär över utsyningsförrättningar under min tjänstetid som överjägmästare, omfattande tiden fr. o. m. 1905, förekommit, har min prövning, där så erfordrats, alltid grundats på föregående besiktning ute å marken, vilka besiktningar i allmänhet kunnat företagas samtidigt i anledning av ett flertal föreliggande besvär. Under andra förhållanden torde sådan besiktning icke alltid kunna äga rum.'

Av dessa svar framgår sålunda överjägmästarnas egen åsikt, att de antingen undantagsvis eller endast ofullständigt kunnat utöva den dem åliggande inspektionsplikten, samt att de 'då sådan (besiktning) befunnits nödig' eller 'där så erfordrats' genom besök i skogen granskat överklagade förrättningar. Behovet av lokal besiktning vid fall av besvär synes sålunda hava bedömts uteslutande med ledning av den skriftliga framställning, som saken erhållit, en kanske nog svag grund för att därpå kunna bygga ett omdöme om det verkliga behovet av en syn ute på marken.

Från hushållningssällskapens förvaltningsutskott, kommuner och skogsägare har kommittén begärt svar på bland annat följande frågor: för Västerbottens och Norrbottens läns kustland: 'Hava överjägmästarna genom inspektioner ute å marken övervakat dimensionslagens tillämpning och har särskilt vid prövning av besvär över undermålsstämplingar erforderlig besiktning å stället verkstälts?'

samt för länens lappmarker: 'Hava överjägmästarna genom inspektioner ute å marken övervakat utsyningslagens tillämpning och har särskilt vid prövning av besvär över utsyningsförrättningar erforderlig besiktning å stället verkstälts?'

Utav de utsända formulären med fråga rörande dimensionslagen och dess tillämpning hava 91 återsänts till kommittén. Uti 15 av dessa saknas varje som helst svar på den här ovan återgivna första frågan, 5 hava gjort uttalanden, som ej innebära något svar på densamma, och 13 hava förklarat, att de ej hade sig något i saken bekant. Av de övriga 58, som avgivit direkta svar, förklara 33, att inga

dylika inspektioner pläga företagas, 10 säga, att sådana verkställts, och 15, att inspektioner ägt rum vid fall av besvär över stämplingsförrättningar. Beträffande utsyningslagens tillämpning m. m. hava avgivits 135 svar. Uti 44 av dessa besvaras ej den fråga, för vilken nu redogjorts, 4 lämna svar vid sidan av saken, och 38 förklara sig ej hava någon kännedom om det omfrågade. Utav övriga 49 förklara 36, att inspektioner ej pläga förekomma, 7 meddela, att sådana företagits, och 6, att detta skett, då förrättning överklagats.

Fäster man, såsom riktigt torde vara, avseende vid de svar, som innehålla direkta uttalanden i frågan, måste det enligt kommitténs mening falla starkt i ögonen, till vilken stor omfattning sådana uttalanden gå i den riktningen, att ingen som helst inspektion äger rum. Av svaren, som röra dimensionslagen, gå 56.9 procent ut på, att så är förhållandet, och av dem, som avse utsyningslagens tillämpning, uttala sig ej mindre än 73.5 procent i samma riktning. För den uppfattningen, att dimensionslagens tillämpning genom inspektion övervakas, uttala sig 17.2 procent av de svarande, men samma åsikt hava, då det gäller utsyningslagen, endast 14.3 procent av svarens avgivare. 25.9 procent av svaren rörande dimensionslagen meddela, att inspektion verkställts, då besvär över förrättning förelegat, och 12.2 procent av dem, vilka angå utsyningslagen, hava för dennas vidkommande samma uppgift. Att ett så pass stort antal frågeformulär, som ovan angivits, återkommit antingen utan något svar alls på den framställda frågan (för dimensionslagen 16.5 procent, för utsyningslagen 32.6 procent) eller med den upplysningen, att den svarande ej hade sig något i saken bekant (för dimensionslagen 14.3 procent, för utsyningslagen 28.1 procent) antyder, att överjägmästarnas inspekterande verksamhet, då det gäller enskilda skogar, ej varit av större omfattning. Om så varit händelsen, hade helt säkert den allmänhet, vars intressen inspektionen haft såsom en av sina uppgifter att tillvarataga, ej i så stor utsträckning stått svarslös inför frågan om dess utövande.

Vid genomläsandet av de från allmänheten ingångna svaren å de ovan återgivna frågorna, uppmärksammar man emellertid ej endast den relativt stora mängd uttalanden, vilka giva uttryck åt den uppfattningen, att inspektionen över skogslagarnas tillämpning genom överjägmästarna är mindre effektiv, och som omnämna perioder av 15, 20 och 30 år, under vilka ingen sådan inspektion i trakten förekommit. Det framhålles även i anledning av kommitténs fråga, huruvida avgivna besvär prövats genom besiktning å marken, i några svar, inkomna från skilda delar av länen, att skogsägare 'icke vågat' försöka anföra

besvär över utsyningsförrättningar, 'ej torts' klaga över utsyningsförrättning, att 'detta skulle utsätta honom för jägmästarens onåd', att 'det vore lönlöst försöka' anlita besvärsvägen o. d. Sådana uttalanden, om vilka man väl kan uttrycka den förhoppningen, att de ej må vara allmängiltiga, kunna emellertid ej lämnas obeaktade. De visa på sitt sätt, att inspektionen åtminstone i vissa fall varit mycket otillräcklig. Den omständigheten, att svaren av denna art härröra från olika trakter, ger dem större betydelse och skänker styrka åt yrkandet om ett särskiljande av inspektionen över revirförvaltningen och tillämpningen av den enskilda skogslagstiftningen. Att rädsla för repressalier från en tjänstemans sida skall avhålla skogsägare från att begagna sig av sin lagliga rätt att underställa tjänstemannens ämbetsåtgärder högre myndighets prövning borde ej i något enda fall kunna förekomma. Av en effektiv inspektion har man rätt att fordra, att den vet att förekomma dylikt, vilket säkerligen är ägnat att minska tilliten till statens skogstjänstemän och därmed även att skada den enskilda skogsvårdens framåtskridande i dessa trakter.

Såsom skäl mot, att särskilda tjänstemän tillsättas för inspektionen över skogslagarnas tillämpning, har man anfört önskvärdheten av ett enhetligt förfarande vid behandlingen av enskildas skogar i lappmarken och kronoparker. Det kan väl emellertid ifrågasättas, huruvida kravet på sådan enhetlighet lämpligen kan i alla förekommande fall fasthållas och huruvida icke en jämkning därvid, åtminstone för vissa fall, kunde rent av bliva till gagn för såväl den allmänna som den enskilda skogsvården, och detta ej blott på det stadium av förvaltningen, varom nu är fråga, utan även på alla andra. De olika uppdragens förläggande till två skilda grenar av administrationen kan tänkas framkalla en tävlan mellan dem båda att var på sitt håll komma till bästa resultat, en tävlan, som helt naturligt blir livligare, då de olika skogarna ligga till en viss grad blandade om varandra, än då tjänstgöringsdistrikten utgöra var för sig helt och hållet avskilda områden. Man har vidare förmenat, att överjägmästarens inspekterande verksamhet å statsskogarna skulle röna ett fördelaktigt inflytande av att de enskilda skogarna allt fortfarande stode under hans uppsikt. Det vore, menar man, icke utan betydelse, att överjägmästaren å de enskilda skogarna inhämtade där vunna rön och erfarenheter, vilka sedan kunde fruktbargöras för statens hushållning. Man kan härtill erinra, att överjägmästarna synas hava alltför liten tid övrig från de med deras uppdrag å statsskogarna förenade göromålen för att kunna bliva i tillfälle att göra några verkliga studiebesök å de enskilda sko-

garna. Och om även detta genom anställande av flera överjägmästare skulle kunna i viss mån avhjälpas, så vill det dock synas, som om det ej vore en fullt hållbar ståndpunkt, att staten skulle begagna det angivna skälet för bibehållande av nuvarande anordning. Ej heller torde det vara på det område av skogsskötseln, vilket utgör föremål för en överjägmästares inspekterande verksamhet, som staten kan framför allt hava anledning att lära av den enskilde. Detta torde snarast vara inom de delar av hushållningen — den ekonomiska förvaltningen, sättet för virkets tillgodogörande och dylikt — som falla utom området för detta hans uppdrag.»

Härefter föreslår kommittémajoriteten tillsättande av en ny tjänstemannakår, bestående av 3 *skogsinpektörer*: en för Norrbottens läns skogsvårdsdistrikt, omfattande skogsvårdsområdena inom Norrbottens läns såväl lappmark som kustland, en för Västerbottens läns skogsvårdsdistrikt, omfattande skogsvårdsområdena inom Västerbottens läns såväl lappmark som kustland, och en för Jämtland—Dalarnas skogsvårdsdistrikt, omfattande Dalarnas skogsvårdsområde samt de under delägarnas förvaltning stående besparings- eller allmänningsskogarna i Gävleborgs och Kopparbergs län ävensom ytterligare två av majoriteten föreslagna skogsvårdsområden med särskild personal av skogsingenjörer och tillsyningsmän: Jämtlands skogsvårdsområde och Härjedalens skogsvårdsområde, vilka skulle omfatta skyddsskogarna inom Jämtlands län, hemman under utsyningsstväng i detta län samt den del av dylika hemman i Västernorrlands län, som ej tilldelats Umeå skogsvårdsområde.¹⁾ Majoriteten framhåller, att skogsvårdsdistrikten visserligen komme att omfatta betydande arealer, men att majoriteten dock hölle före, att inspektionen borde med de allt mer förbättrade kommunikationerna kunna medhinnas av skogsinpektörerna. — I fråga om dessas åligganden anför majoriteten följande: »Skogsinpektörerna skall det åligga att övervaka skogsingenjörernas arbeten, att fördela göromålen dem emellan och att vid fall av besvär över skogsingenjörernas arbeten utgöra första instans, som prövar klagomålen. Skogsinpektörerna skola, var inom sitt distrikt, vara chefer för den till de enskilda skogslagarnas handhavande tillsatta personalen. Det bör åligga dem att i sådan egenskap genom företagna inspektionsresor följa den enskilda skogshushållningens utveckling och att framställa förslag till de åtgärder, som kunna anses vara ägnade att befördra densamma. Under

¹⁾ Såsom jag anfört å sid. 7, anser jag mig icke nu böra föreslå någon ändring beträffande hithörande förhållanden i sistnämnda landsdelar.

sina inspektionsresor skola de även kontrollera, att den dem underlydande personalen fullgör sina skyldigheter, och de böra i sådant syfte undersöka, huru utsyningar å de enskilda skogarna verkställas, samt granska upprättade förslag till skogsvårdsarbeten och föryngringsåtgärder ävensom lämna allmänna anvisningar för utförande av såväl det ena som det andra slaget av arbeten. Finner skogsinspektör efter mottagande av uppgifter angående utsyningsarbetenas för året omfattning, att göromålen inom en skogsingenjörs tjänstgöringsområde bliva talrikare än att de kunna av honom medhinnas, så må skogsinspektören äga att beordra skogsingenjör inom annat tjänstgöringsområde att biträda med arbetenas utförande. Då skogsägare är missnöjd med skogsingenjörs beslut i anledning av ansökan om utsyning eller därmed sammanhängande fråga, skall han äga att anföra besvär hos skogsinspektören, vilken det då bör åligga att på ort och ställe skaffa sig personlig kännedom om den överklagade åtgärdens beskaffenhet, på det att denna må erhålla ett sakligt och rättvist bedömande. Skogsinspektörerna skola i övrigt utöva den befattning med de enskilda skogarna inom nu ifrågavarande delar av landet, som hittills ålegat överjägmästarna. Över sättet för skogshushållningens handhavande å allmänningarna i Norrbottens län ävensom å de allmänningar, som vid nu pågående avvitring i Västerbottens län uppkomma, bör det åligga vederbörande skogsinspektör att öva tillsyn. Dessa allmänningar, som uppkommit eller uppkomma genom att större eller mindre delar av hemmanens skogsanslag sammanföras till gemensamhetsskogar, äro på grund av sättet för sin tillkomst att betrakta såsom enskilda skogar och böra därför stå under samma statskontroll som andra enskilda skogar i trakten. Likaså bör det åligga vederbörande skogsinspektör att från det allmännas sida utöva kontroll över skötseln av besparings- eller allmänningsskogarna i Kopparbergs och Gävleborgs län. — Det skogsinspektörerna åliggande arbete kommer att i ett avseende, nämligen beträffande expeditionsgöromålen, bliva väsentligt mindre än de nuvarande överjägmästarnas. Av denna anledning torde det ej vara nödigt att till deras biträde anställa särskilda assistenter. Om efter årsskiftet, då en del statistiska uppgifter hos dem möjligen skola sammanföras, tillfälligt biträde erfordras, torde till sådant kunna förordnas någon extra skogsingenjör.»

Beträffande inspektionen av statens skogar i Norrland och Dalarna har majoriteten i annat sammanhang föreslagit, att överjägmästarna skulle — under förutsättning av bifall till förslaget om tillsättande av de tre skogsinspektörerna — ersättas med två distriktsstyrelser,

den ena för Västerbottens och Norrbottens län och den andra för de övriga norrländska länen och Dalarna.

Kinberg och *Wiklund* yttra i reservation följande i fråga om den *Reservationer.* inspekterande personalen: »Vad vi förut anfört om de olägenheter, som under vissa förhållanden uppstå genom att revirpersonalen omhänderhar utsyningslagens handhavande såväl inom lappmarken som inom Särna socken med Idre kapellag, är icke tillämpligt på och kan ej gälla överjägmästarnas tjänsteutövning, som är av helt annan art än revirförvaltarnas. Överjägmästaren har i den verksamhet, han i skogarna utövar, till huvuduppgift att inspektera och i sådant syfte besöka revirens skogar, granska utförda eller pågående förrättningar samt efter överläggning och samråd med revirförvaltarna lämna anvisningar, där så erfordras. En verksamhet av sådan art kan med fördel, på samma gång den ägnas statens skogar, tillika utövas å enskildas under utsyningslagen ställda skogar inom lappmarken, vilka äro underkastade huvudsakligen enahanda principer för hushållningen som statskogarna. Under inspektionsresor mellan reviren och de särskilda kronoparkerna inom reviren måste överjägmästaren merendels färdas över enskildas skogar eller i deras närhet och kan i många fall utan att företaga särskilda resor inspektera och leda skogsingenjörernas arbeten och förrättningar. Arbetskraft och tid jämte resekostnad besparas genom att inspektionsåliggandet å statens och enskildas skogar lägges i samma hand. Detta överjägmästarens tjänsteåliggande bör bibehållas även vad allmännings- eller besparingsskogarna beträffar inom Norrbottens, Västerbottens, Gävleborgs och Kopparbergs län. Om överjägmästardistriktens antal inom de två nordligaste länen ökas till fyra, och åtgärder vidtagas för att bereda dessa tjänstemän lättnader i expeditionsarbetet, samt om inspektionen å enskildas skogar i länens kustland överlämnas åt en särskilt anställd inspektör, beredes överjägmästarna tid för det inspektionsåliggande beträffande enskildas skogar i lappmarken och å allmänningsskogarna, som vi anse böra av dem fortfarande utövas. I de tyska staterna förvaltas kommuns kogar av samma personal som statsskogarna, och under allmän tillsyn ställda privatskogar stå under samma forstinspektion som statsskogarna.»

Beträffande inspektionen av de enskilda skogarna i kustlandet — både dem, som lyda under dimensionslagen, och dem, å vilka dispositionsrätten är inskränkt på grund av 1866 års förordning — hylla reservanterna samma princip som majoriteten och anföra därvid samma

skäl, som enligt referat å sid. 60—61 här ovan av dem åberopats beträffande anställandet av skogsingenjörer i kustlandet.

Welander anför i sin reservation, under hänvisning till vad han enligt redogörelsen å sid. 24—33 här ovan uttalat i fråga om revirpersonalen i lappmarken, följande: »För sitt förslag att anställa särskilda inspektörer har majoriteten anført en del motiv, som äro värda uppmärksamhet. Det heter nämligen, att för antagandet att inspektionen å enskildas skogar skulle av distriktsstyrelserna (överjägmästarna) behandlas såsom mindre väsentlig del av deras skyldigheter talade vissa punkter uti de svar, som överjägmästarna avgivit på följande till dem av kommittén riktade fråga: 'Har genom föreskrifter eller instruktioner ute å marken nödigt inseende kunnat övas över utsynings- och dimensionslagarnas tillämpning inom distriktet och har särskilt vid prövning av besvär över utsyningsförrättningar erforderlig besiktning på stället verkställt?' — Härefter har kommittén anført vissa stycken av överjägmästarnas svar. Dessa utvisa, att inspektionerna icke varit så omfattande som önskligt varit, men de innehålla icke ens någon antydning om att denna bristande inspektionsverksamhet skulle bero därpå, att överjägmästarna betraktat detta sitt uppdrag såsom en mindre väsentlig del av skyldigheterna, vilket skulle hos överjägmästarna innebära bristande pliktkänsla. Huvudorsaken till att inspektionerna ute å marken icke skett med större omfattning hade ock framgått tydligare, om svaren citerats fullständigare än som blivit gjort.

Uppenbart är emellertid, att anledningen till den ringa inspektionen på hemmansskogarna icke är någon annan, än att distrikten äro oformligt stora och att överjägmästarna äro alltför mycket upptagna av expeditionsgöromål; den påvisade bristen härutinnan kan avhjälpas genom att öka distriktens antal och samtidigt avlyfta expeditionsbördan till en del från överjägmästarna.

Majoriteten har i fråga om särskilda inspektörer för hemmansskogarna yttrat bland annat: 'Såsom skäl mot att särskilda tjänstemän tillsättas för inspektionen över skogslagarnas tillämpning har man anført önskvärdheten av ett enhetligt förfarande vid behandlingen av enskildas skogar i lappmarken och kronoparker.' Något sådant skäl torde emellertid ej, åtminstone icke inom kommittén, hava anförts mot kommitténs förslag, men däremot har framhållits, att den omständigheten, att hushållningen med enskildas och statens skogar skall ske efter samma enhetliga grunder, talar för, att skogarna kunna lämpligast stå under gemensam inspektion. Majoriteten har ock uttalat, att

nämnda enhetliga behandlingssätt kan ifrågasättas och att en 'jämkning' i vissa fall till och med kan bliva till gagn, utan att emellertid majoriteten på något sätt antyder, i vilket eller vilka avseenden en sådan jämkning i förfarandet vid behandlingen av enskildas och statens skogar skulle vara önskvärd. Tvärtom har kommittén vid behandlingen av utsyningslagen hela tiden utgått ifrån den förutsättningen, att de huvudgrunder, som angivits för hushållningen med statens skogar, skola vara gällande även för enskildas skogar under utsyningstvång. Skulle likväl det strängt genomförda särskiljande i administrationshänseende, som majoriteten föreslagit, få en så vittgående följd, att en rubbning skulle ske av själva de grunder för skogarnas behandling, varå kommittén byggt sitt lagförslag, då synes mig detta ensamt innebära tillräckligt skäl för starka betänkligheter mot majoritetens förslag.»

Welander föreslår härefter — under anmärkande, att det framginge av vad han i det föregående anfört, att de erinringar, som framställt mot majoritetens förslag i fråga om skogsingenjörer i lappmarken, i huvudsak även gällde beträffande de där föreslagna skogsinspektörerna — att en särskild skogsinspektör anställes allenast för de enskilda skogar i kustlandet, för vilka dimensionslagen skall gälla, men att alla skogar, för vilka utsyningslagen skall gälla, skola såsom hittills inspekteras av överjägmästarna. Att dessas antal emellertid behöver ökas med hänsyn till de ofantliga områden, som nuvarande distrikt omfatta, anser Welander uppenbart och föreslår, i likhet med Kinberg och Wiklund, att förutom nuvarande tre överjägmästartjänster ytterligare en ny överjägmästartjänst inrättas. — Beträffande den för kustlandet föreslagna skogsinspektören föreslår Welander, på samma skäl som av honom anförts i fråga om den övriga för kustlandet föreslagna personalen (sid. 64—65 här ovan), att denne tills vidare anställes på extra stat.

I utlåtanden över kommitténs förslag hemställa *överjägmästarna i Umeå och Luleå distrikt* om bibehållande av samma system beträffande den inspekterande personalen som hittills, varvid den sistnämnde särskilt framhåller såsom sin åsikt, att skogsinspektörens egentliga arbete bleve ett säsongarbete, som upphörde med vinterns inträdande, och att skogsinspektören, liksom de föreslagna skogsingenjörerna, tvingades att använda oproportionerligt mycken tid och onödiga kostnader på enbart resor mellan förrättningsställena och till följd av tjänstgöringsområdets omfattning aldrig skulle kunna finnas till hands för eller komma i närmare beröring med annan befolkning än den, som bodde närmast hans förläggningssort. — Den förstnämnde uttalar sig för bil-

Utlåtanden.
Ortsmyndig-
heter.

dandet av ett nytt överjägmästardistrikt utav delar av Umeå och Mellersta Norrlands distrikt och den sistnämnde föreslår, att Västerbottens och Norrbottens län uppdelas i fem distrikt i stället för nuvarande tre med jämväl någon jämkning i fråga om omfattningen av Mellersta Norrlands och Umeå distrikt.

Överjägmästaren i Skellefteå distrikt har i sitt utlåtande, vad lappmarken beträffar, samma allmänna uttalande som överjägmästaren i Umeå distrikt, men i fråga om kustlandet hemställer han, på samma motivering som han anfört rörande skogsingenjörerna, att den inspekterande verksamheten å de skogar, för vilka dimensions- och utsyningslagarna skulle gälla, överflyttas från överjägmästarna på en för kustlandet anställd, särskild skogsinspektör. Slutligen föreslår han, att Västerbottens och Norrbottens län efter närmare utredning uppdelas i fem distrikt, av vilka ett skulle omfatta enskildas skogar i kustlandet.

Överjägmästaren i Gävle—Dala distrikt yttrar i sitt utlåtande, att av vad han förut anfört i fråga om revirpersonalen följde, att ej heller inrättandet av skogsinspektörstjänster kunde av honom förordas.

Konungens befallningshavande i Västerbottens och Norrbottens län biträda kommittémajoritetens förslag om anställande av skogsinspektörer.

Domän-
styrelsen
10/11 1913.

Domänstyrelsen föreslår i utlåtandet den 10 november 1913, att överjägmästardistriktet i Västerbottens och Norrbottens län ökas till fyra. De hemman i kustlandet, som lyda under dimensionslagen, böra dock enligt styrelsen icke ingå i överjägmästardistriktet utan inspekteras av utav styrelsen föreslagna så kallade förste skogsingenjörer. Beträffande dessa anför styrelsen följande: I stället för de av majoriteten ifrågasatta skogsinspektörerna, vilkas tjänstgöringsområden skulle omfatta både kustlandet och lappmarkerna, torde böra finnas anställda två förste skogsingenjörer, en för vardera länets kustland. Deras verksamhetsområden såsom inspekterande tjänstemän bleve alltså icke särdeles omfattande; de ifrågasatta skogsinspektörernas skulle blivit mera än dubbelt större. Av förste skogsingenjörens tid torde fördenskull ej mera än omkring hälften behöva upptagas av inspektionsgöromål. Utom den inspekterande verksamheten torde han sålunda kunna beräknas medhinna dels att utföra sådana göromål, som tillkomme skogsingenjör, dock inom ett i sådant avseende lämpligen begränsat område i residensstadens närhet, dels att handlägga de göromål, som bleve förenade med uppdraget att vara sekreterare i vederbörande skogsvårdsstyrelse.¹⁾

¹⁾ Kommitténs majoritet har föreslagit inrättande av en skogsvårdsstyrelse i ett vart av Norrbottens och Västerbottens län, varemot domänstyrelsen hemställt, att skogsvårdsstyrelsernas verksamhetsområden skulle omfatta allenast länens kustland.

Detta uppdrag syntes nämligen förste skogsingenjören böra erhålla, på det att skogsvårdsstyrelsen måtte komma att stå i närmare kontakt med de tjänstemän, som skulle handlägga skogshushållningen på de allra flesta av de privatskogar, vilka tillika bleve föremål för skogsvårdsstyrelsens verksamhet. Dessa tjänstemän finge nämligen ej en sådan ställning till vederbörande skogsvårdsstyrelser som de nuvarande länsjägmästarna. Utan ett sådant föreningsband komme fördenskull dessa tjänstemän och skogsvårdsstyrelser att bliva allt för mycket skilda från varandra, vilket ingalunda vore till båtnad för deras verksamhet i skogsvårdens tjänst. — Förste skogsingenjörens tjänsteställning närmade sig skogsingenjörernas. Analogier härtill kunde sökas inom ecklesiastikstaten och läkarkåren. Såsom inspekterande tjänsteman komme han att äga stöd av skogsvårdsstyrelsen, vars ställning och anseende bleve fastare genom att förste skogsingenjören vore dess självskrivne ledamot och sekreterare. — Förste skogsingenjören skulle såsom biträde i det praktiska skogsvårdsarbetet hava en extra skogsingenjör.

I utlåtandet den 28 januari 1914 yttrar domänstyrelsen, att de nuvarande Luleå, Skellefteå, Umeå och Mellersta Norrlands distrikt, vilka redan under nuvarande förhållanden medförde för mycket arbete, särskilt innearbete, för överjägmästarna, borde samtidigt med revirregleringens genomförande uppdelas på 5 distrikt på följande sätt:

Domän-
styrelsen
28/1 1914.

Luleå distrikt: Pajala, Torneå, Tärendö, Jukkasjärvi, Gällivare, Råneträsk, Ängeså, Kalix, Råneå, Bodens och Storbackens revir (*gamla*) samt Lainio, Kaitums och Polcirkelns revir (*nya*), tillhoppa 14 revir.

Skellefteå distrikt: Pärälvens och Jokkmokks revir (höra nu till Luleå distrikt), Vargiså, Malmesjaur, Arjeplogs, Arvidsjaur, Övre Byske, Älvsby, Piteå, Jörns och Norsjö revir (*gamla*) samt Görjeå, Sikåns och Storavans revir (*nya*), tillhoppa 14 revir.

Umeå distrikt: Burträskens revir (hör nu till Skellefteå distrikt), Degerfors, Norra Lycksele, Öråns (nuvarande Södra Lycksele), Sorsele, Stensele, Fredrika och Bjurholms revir (*gamla*) samt Östra Lycksele, Blåvikens, Malå, Storumans, Lycksäckens och Lögde revir (*nya*), tillhoppa 14 revir. Till distriktet skulle därjämte liksom nu höra Hällnäs skogsskola med dess övningsskogar.

Härnösands distrikt (nytt): Vilhelmina, Åsele och Anundsjö revir (höra nu till Umeå distrikt), Tåsjö, Junsele och Sollefteå (nuvarande Härnösands) revir (höra nu till Mellersta Norrlands distrikt) (*gamla*) samt Malgomajs, Dorotea, Bergvattnets och Gafsele revir (*nya*), tillhoppa 10 revir.

Bihang till riksdagens protokoll 1915. 1 saml. 62 häft. (Nr 71.)

Mellersta Norrlands distrikt skulle på detta sätt minskas med 3 revir och komme sålunda att omfatta 8 revir. Till distriktet skulle liksom för närvarande hänföras Bispgårdens skogsskola med dess övningsskogar, varjämte styrelsen ville hemställa, att till detta distrikt måtte hänföras två revir från *Gävle-Dala distrikt*, nämligen Norra Hälsinglands och det föreslagna Ljusdals revir¹⁾. Härigenom komme detta senare alltför stora distrikt att bliva till omfattningen mera normalt. I sammanhang med en sådan reglering av distrikten borde namnet å nuvarande Härnösands revir ändras till Sollefteå revir, på det att ej både ett distrikt och ett därtill hörande revir skulle komma att hava samma namn.

Slutligen framhölle domänstyrelsen, att tillsättandet av ytterligare en överjägmästartjänst vore erforderligt för reglering i främsta rummet av *Gävle-Dala distrikt* och *Bergslagsdistriktet*, men att frågan härom torde böra anstå, till dess de för ordnande av södra och mellersta landets skogshushållning tillkallade sakkunniga avgivit sitt betänkande.

Domän-
styrelsen
11/12 1914.

I den förut omförmälda skrivelsen den 11 december 1914, vari domänstyrelsen på anmodan framlade förslag till geografisk revirindelning i lappmarkerna, omfattande såväl stats- som privatskogar, har domänstyrelsen även framlagt förslag till fördelning på de fyra föreslagna överjägmästardistrikten av de i samma skrivelse omförmälda 34 lappmarksreviren. Med tillägg ur förslaget av den 28 januari 1914 av 13 kustlandsrevir samt 3 revir från nuvarande Mellersta Norrlands distrikt ävensom Anundsjö revir har detta förslag följande utseende:

Luleå distrikt: Jukkasjärvi, Vetasjoki, Gällivare, Storlandets, Ångeså, Råneträsks, Porjus och Storbackens revir i lappmarken ävensom Pajala, Torneå, Tärenö, Kalix, Råneå och Bodens revir i kustlandet, tillhoppa 14 revir;

Skellefteå distrikt: Jokkmokks, Görjeå, Pärälvens, Sikåns, Vargiså, Malmesjaurs, Östra Arvidsjaur, Västra Arvidsjaur, Södra Arvidsjaur, Arjeplogs och Malå revir i lappmarken samt Älvsby, Piteå, Jörns och Norsjö revir i kustlandet, tillhoppa 15 revir;

Umeå distrikt: Norra Sorsele, Södra Sorsele, Västra Stensele, Östra Stensele, Bjurbäckens, Lycksele, Blåvikens, Vinlidens, Öråns och Fredrika revir i lappmarken samt Burträsk, Degerfors och Bjurholms revir i kustlandet, tillhoppa 13 revir, ävensom Hällnäs skogsskola med dess övningsskogar; samt

Härnösands distrikt: Västra Åsele, Östra Åsele, Volgsjö, Malgomajs och Dorotea revir i lappmarken, Anundsjö revir, som nu tillhör Umeå

¹⁾ Nu benämnt Västra Hälsinglands revir.

distrikt, ävensom till Mellersta Norrlands distrikt hörande Tåsjö, Junsele och Sollefteå (nuvarande Härnösands) revir, tillhopa 9 revir.

Sedan jag sålunda redogjort för kommittémajoritetens förslag i fråga om skogsadministrationen samt för reservationerna inom kommittén och de särskilda myndigheternas utlåtanden i detta hänseende, anhåller jag att få övergå till behandling av den ekonomiska sidan av saken.

Avlöningsfrågor.

Härutinnan anför *kommitténs majoritet* — ordföranden samt Fahlén och Ringstrand — följande: »Kommittén får såsom allmän grundsats uttala, att avlöningsförmånerna till den i orterna anställda personalen böra vara avpassade efter samma måttstock som de vid statens skogsförvaltning anställas, så att skogsinspektörs, skogsingenjörs och tillsyningsmans avlöningsförmåner bliva lika med respektive överjägmästares, jägmästares och kronojägares. Uti ett avseende anser kommittén dock, att en avvikelse från nu rådande förhållanden bör vidtagas. Detta gäller beträffande de nu utgående fasta reseanslagen, vilka böra utbytas mot reseersättningar efter ett rese-reglemente och dagtraktamente under den tid, som tjänstemannen på grund av förrättningen måste vistas borta från hemmet.»

Kommittén.

Kommittén har härefter erinrat, hurusom densamma i annat sammanhang (sid. 250 o. följ. i kommitténs betänkande) hemställt om och lämnat skäl för en förändring i sättet för utgående av den förvaltande personalens reseersättningar, samt nu ytterligare motiverat en sådan förändring beträffande privatskogspersonalen. Då emellertid en sådan förändring i varje fall icke torde böra genomföras annat än för skogspersonalen i dess helhet, och denna fråga synes böra vila, till dess de sakkunniga, som hava att avgiva förslag i fråga om skötseln av statens skogar i södra och mellersta Sverige, avgivit sitt betänkande samt utlåtanden däröver inkommit, anser jag mig nu icke behöva lämna någon utförligare redogörelse för kommitténs förslag i denna del.

Kommittén fortsätter:

»Övriga avlöningsförmåner anser kommittén, såsom nämnt, böra utgå i likhet med vad nu är fallet åt överjägmästare, jägmästare och kronojägare.

Skogsinspektörerna böra sålunda erhålla

i lön	kronor 4,000: —
» tjänstgöringspenningar	» 3,200: — kronor 7,200: —

samt vara berättigade att efter 5 år erhålla ytterligare 600 kronor i lön. Hyra för expeditionslokal bör utgå med 400 kronor.

Skogsingenjörernas lön bör bestämmas till 2,300 kronor. I likhet med vad nu är fallet beträffande jägmästarna, böra tjänstgöringspenningarna utgå med olika belopp efter olika förhållanden uti de olika skogsvårdsområdena. De böra enligt kommitténs förmenande bestämmas att utgå med 3,000 kronor till skogsingenjörerna uti Haparanda, Torneå lappmarks, Luleå lappmarks, Piteå lappmarks, Malå och Dorotea skogsvårdsområden, med 2,800 kronor till skogsingenjörerna uti Lycksele, Ångermanälvens och Dalarnas skogsvårdsområden, samt med 2,600 kronor till skogsingenjörerna uti Luleå, Piteå, Skellefteå, Mellersta Västerbottens och Umeå skogsvårdsområden. Skogsingenjörerna böra i likhet med jägmästarna åtnjuta tre ålderstillägg efter respektive 5, 10 och 15 år med varje gång 400 kronor.

Åt de biträdande skogsingenjörerna föreslår kommittén en lön av 1,800 kronor. Även till dem böra tjänstgöringspenningarna utgå med olika belopp, och hemställer kommittén i sådant avseende, att åt de i Haparanda, Torneå lappmarks, Lycksele, Ångermanälvens och Dorotea skogsvårdsområden anställda måtte bestämmas tjänstgöringspenningar till ett belopp av 1,400 kronor samt åt övriga till ett belopp av 1,200 kronor. Alla biträdande skogsingenjörer böra efter 5 års tjänstgöring erhålla ett ålderstillägg av 300 kronor.

Ett för skogsinspektörer, skogsingenjörer och biträdande skogsingenjörer gemensamt villkor för åtnjutande av nu föreslagna löneförmåner bör vara, att de ej äga rättighet att åtaga sig förrättningar åt enskilda mot särskilt arvode. För att tjäna den enskilde uppbära de sin lön av staten, och man skulle kunna tänka sig, att frihet att mottaga enskilda skogsförrättningar mot särskilt arvode skulle kunna komma någon att rätta sitt omdöme angående en skogs behov av avverkning efter storleken av det erbjudna arvodet. För att undanröja alla dylika frestelser och för att giva tjänstemännen en sådan ställning, att allmänhetens förtroende till dem ej av sådana skäl behöver sättas på prov, bör det alltså utfärdas ett dylikt allmänt förbud, som kommittén nu föreslagit.

Tillsyningsmännens lön bör bestämmas, i likhet med kronojägarnas, till 600 kronor. Tjänstgöringspenningarna åt dem, som äro anställda i Norrbottens och Västerbottens län samt i Särna socken med Idre kapellag av Kopparbergs län, böra utgå med 700 kronor. Efter 5, 10 och 15 år bör lönen kunna höjas, varje gång med 100 kronor; en

hyresersättning av 100 kronor bör lämnas tillsyningsmännen. De böra, liksom kronojägarna, vara förbjudna att idka handelsrörelse.

Alla nu nämnda utgifter böra utgå såsom ordinarie anslag. Att utgå såsom reservationsanslag för befrämjande av den enskilda skogsvården torde böra beräknas arvoden åt extra skogsingenjörer. Dessa arvoden torde kunna bestämmas till ett belopp av 2,400 kronor för år räknat. För bestridande av kostnader för extra bevakning torde böra upptagas ett belopp av 10,000 kronor.¹⁾ Från samma anslag borde även utgå medel till beredande av möjlighet för skogskontoret att anordna möten distriktsvis med tjänstemännen för överläggning uti frågor, som röra skogsvård, varjämte anslaget även borde upptaga ett belopp att användas till utdelande av stipendier för att företaga resor i studiesyfte. Till de två sist angivna syftena föreslår kommittén ett belopp av 3,000 kronor. Slutligen skulle reservationsanslaget även omfatta medel till bestridande av expenser för skogsinspektörerna, förslagsvis 600 kronor åt var och en av dem.

Då resekostnaderna för personalen i orterna svårligen kunna med någon grad av visshet beräknas, borde de utgå i form av ett förslagsanslag, som torde böra givas en storlek av 50,000 kronor.^{1)»}

---

¹⁾ Beloppet har avseende även å den för Jämtlands och Härjedalens skogsvårdsområden föreslagna skogspersonal, vilken i kommittébetänkandet jämväl avhandlas i kommittémajoritetens förevarande anförande.

**Sammanställning av kommittémajoritetens avlönings- och utgiftsförslag
beträffande Västerbottens och Norrbottens län samt Särna socken
med Idre kapellag: ¹⁾**

Befattningshavare	Lön	Tjänstgöringspenningar	Summa	Totalsumma	
<i>Bestämt anslag:</i>					
1 skogsinspektör	4,000	3,200	7,200		} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
2 ²⁾ »	8,000	6,400	14,400		
Hyra för expeditiionslokal åt 3 skogsinspektörer å 400 kronor	—	—	1,200	22,800	
1 skogsingenjör	2,300	3,000	5,300	71,600	} Efter 5 år kan lönen höjas med 400 kronor, efter ytterligare 5 år med likaledes 400 kronor och efter än ytterligare 5 år med ävenledes 400 kronor.
5 »	11,500	15,000	26,500		
»	2,300	2,800	5,100		
2 »	4,600	5,600	10,200		
»	2,300	2,600	4,900		
4 »	9,200	10,400	19,600		
1 biträdande skogsingenjör	1,800	1,400	3,200	31,200	} Efter 5 år kan lönen höjas med 300 kronor.
» »	9,000	7,000	16,000		
» »	1,800	1,200	3,000		
» »	5,400	3,600	9,000		
1 tillsyningsman	600	700	1,300	78,400	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor, efter ytterligare 5 år med likaledes 100 kronor och efter än ytterligare 5 år med ävenledes 100 kronor.
55 »	33,000	38,500	71,500		
Hyresersättning åt 56 tillsyningsmän å 100 kronor	—	—	5,600		
Summa	—	—		204,000	
<i>Reservationsanslag:</i>					
Arvoden åt extra skogsingenjörer 8 st. å 2,400 kronor	—	—	19,200		
Till bestridande av kostnader för extra bevakning	—	—	³⁾ 10,000		

¹⁾ Sammanställningen är ett för nu ifrågavarande områden upprättat utdrag av en i kommittébetänkandet (sid. 483—4) intagen tabell, som jämväl omfattar de av kommittémajoriteten föreslagna Jämtlands och Härjedalens skogsvårdsområden samt skogskontoret och slutar å 354,300 kronor.

²⁾ En av skogsinspektörerna är avsedd för Jämtland—Dalarnas skogsvårdsdistrikt, omfattande jämväl Jämtlands och Härjedalens skogsvårdsområden.

³⁾ Avser även Jämtlands och Härjedalens skogsvårdsområden.

Befattningshavare	Lön	Tjänstgöringspenningar	Summa	Totalsumma
För anordnande av distriktsmöten och till resestipendier	—	—	3,000	
Expenser åt 3 skogsinspektörer à 600 kronor	—	—	1,800	34,000
Summa	—	—	—	34,000
<i>Förslagsanslag:</i>				
Till bestridande av resekostnader för personalen	—	—	—	¹⁾ 50,000
Summa	—	—	—	50,000
<i>Sammandrag:</i>				
Bestämt anslag	—	—	—	204,000
Reservationsanslag	—	—	—	34,000
Förslagsanslag	—	—	—	50,000
Summa	—	—	—	288,000

Kommittémajoriteten tillägger: »Till jämförelse må nämnas, att de på ortsförvaltningen belöpande kostnaderna för statens bestyr med de enskilda skogarna i de av majoriteten föreslagna skogsvårdsområdena enligt domänstyrelsens berättelse för år 1909 uppgingo till 326,396 kronor 10 öre, därav 121,077 kronor 98 öre beräknas komma på den ordinarie personalen och 205,318 kronor 12 öre på den extra. Beloppet 121,077 kronor 98 öre kommer visserligen även efter anställande av den för skogslagarnas handhavande avsedda personal att från statsverket utbetalas, men det lär vara tydligt, att, om ej nytillkommande orsaker föranleda anställande av ytterligare arbetskrafter, besparingar skola kunna göras å statskogarnas förvaltning, sedan den ordinarie personalen helt och odelat får ägna sig åt denna.»

Kommittéledamöterna *Kinberg* och *Wiklund* yttra sig icke om den av majoriteten föreslagna lönestaten. *Welanders* däremot har i sin reservation gjort åtskilliga erinringar mot beräkningen av anslaget till bestridande av resekostnader för personalen, vilket anslag enbart för

Reservation.

¹⁾ Avser även Jämtlands och Härjedalens skogsvårdsområden.

den av kommittén föreslagna personalen borde höjas till 100,000 kronor. Då emellertid, enligt vad Welander förut anför, personalen måste ökas med omkring 50 procent, syntes det få antagas, att verkliga kostnaderna för en omreglering av ifrågasatt slag skulle belöpa sig till mellan 500,000 och 600,000 kronor i stället för av kommittén beräknade 354,300 kronor. ¹⁾

Utlåtanden.

I utlåtandena har i detta hänseende anförts huvudsakligen följande.

Överjägmästaren i Skellefteå distrikt: Det av kommittémajoriteten framlagda avlönings- och utgiftsförslaget syntes näppeligen vara upp- rättat med hänsyn till det verkliga, för handen varande behovet, men i stället inklämt i ramen för de av domänstyrelsen beräknade kostna- derna för handhavande genom skogsstaten av lagarna rörande enskildas skogar. — Kostnaderna för sagda handhavande borde ingående beräknas för att av statsverket gäldas genom särskilt anslag, vilket skulle upp- tagas såsom en domänfondens inkomst.

Överjägmästaren i Luleå distrikt har yttrat sig lika med den före- gående med tillägg, att domänstyrelsens beräkning helt visst avsåge ej kostnaderna för det arbete, som borde användas, utan för det arbete, som under för handen varande förhållanden och med hänsyn till be- viljade anslag kunde nedläggas å handhavande och kontroll av lagarna för de enskilda skogarna.

Domän-
styrelsen
10/11 1913.

Domänstyrelsen har i utlåtandet den 10 november 1913 i fråga om lappmarken och Särna socken med Idre kapellag anför: »Den ordinarie personalens avlöningsförmåner böra bestämmas enligt nådiga brevet den 17 juni 1908 angående ny lönereglering för skogsstaten, nådiga kungörelsen samma dag angående villkor och bestämmelser för åtnjutande av de från och med år 1909 fastställda nya avlönings- förmånerna för skogsstaten samt gällande lag angående civila tjänst- innehavares rätt till pension. I fråga om tjänstgöringspenningarnas belopp får styrelsen framhålla, att särskilt de revir, som komme att omfatta lappmarkernas inre delar, torde medföra ett mycket ansträn- gande arbete, medan övriga revir skulle medföra någon lindring på grund av drägligare kommunikationer. I övrigt får styrelsen hänvisa till nedanstående tablå, upptagande de nya befattningar, som styrelsen föreslagit:

---

¹⁾ Häri ingår beräknad kostnad för det av kommittén föreslagna skogskontoret, ävensom kostnaderna för personalen i Jämtland—Dalarnas skogsvårdsdistrikt med under- lydande skogsvårdsområden.

	Lön	Tjänst- görings- penningar	Summa	
1 överjägmästare	4,000	3,200	7,200	} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
1 jägmästare	2,300	3,000	5,300	
7 »	16,100	21,000	37,100	} Efter 5 år kan lönen höjas med 400 kronor, efter ytterligare 5 år likaledes med 400 kronor samt efter än ytterligare 5 år ävenledes med 400 kronor.
1 »	2,300	2,800	5,100	
8 »	18,400	22,400	40,800	
1 kronojägare	600	700	1,300	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor, efter ytterligare 5 år likaledes med 100 kronor samt efter än ytterligare 5 år ävenledes med 100 kronor. Där bostadslägenhet saknas, utgår hyresersättning med 100 kronor.
31 »	18,600	21,700	40,300	
Summa	—	—	137,100	

Intill dess ett nytt system kan komma att bestämmas för respenningars utgående, får styrelsen hemställa, att dessa må utgå med nedanstående belopp:

1 överjägmästare	kronor	1,300: —
17 jägmästare (å 900 kronor)	»	15,300: —
32 kronojägare (å 250 kronor)	»	8,000: —

Summa kronor 24,600: —.

Hyresersättning:

1 överjägmästare för expeditjonslokal ..	kronor	400: —
32 kronojägare (å 100 kronor)	»	3,200: —

Summa kronor 3,600: —.

För inrättande av ovanstående befattningar skulle sålunda erfordras ett sammanlagt belopp av 165,300 kronor.»

Det bör anmärkas, att i denna domänstyrelsens beräkning icke upptagits några belopp för assistenter och extra kronojägare.

I skrivelsen den 11 december 1914, varmed domänstyrelsen avgivit förslag till geografisk indelning av lappmarkerna i revir, omfattande såväl statsskogar som privatskogar, har styrelsen framlagt fullständig kostnadsberäkning för hela den ordinarie personalen i dessa landsdelar. Ifall ur denna beräkning avskiljes den nuvarande personalen, men i stället tillägg göres för den nye överjägmästaren och den förut föreslagna personalen i Särna och Idre, visar denna beräkning följande resultat för föreslagen ny ordinarie personal.

Domän-
styrelsen
11/12 1914.

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Respenningar.	Hysesättning.	Summa.
1 överjägmästare	4,000	3,200	1,300	400	8,900
1 jägmästare	2,300	3,000	900	—	6,200
5 »	11,500	15,000	4,500	—	31,000
1 »	2,300	2,800	900	—	6,000
6 » (en i Idre)	13,800	16,800	5,400	—	36,000
1 »	2,300	2,800	800	—	5,900
2 »	4,600	5,600	1,600	—	11,800
1 kronojägare	600	700	250	100	1,650
31 »	18,600	21,700	7,750	3,100	51,150
Summa	—	—	—	—	158,600

Alderstillägg böra naturligtvis även enligt detta förslag utgå efter oförändrade regler.

På grund av att antalet jägmästare enligt detta förslag minskats med 1 i jämförelse med domänstyrelsens förslag den 10 november 1913 samt därjämte vissa jämkningar mellan avlöningsklasserna vidtagits, hava alltså kostnaderna för den ordinarie personalen enligt detta förslag nedbringats med 6,700 kronor.

Till dessa kostnader komma utgifter för assistenter och extra kronojägare.

Domän-
styrelsen
10/11 1913.

Beträffande dimensionslagens område inom Västerbottens och Norrbottens läns kustland är domänstyrelsen ense med kommittémajoriteten utom såvitt angår den inspekterande personalen. I fråga om denna anför styrelsen i utlåtandet den 10 november 1913 följande: »De två av styrelsen föreslagna förste skogsingenjörerna böra hava samma löneförmåner å stat som övriga skogsingenjörer med en förhöjning å tjänstgöringspenningarna av 1,800 kronor åt vardera för år och därmed förenad skyldighet att tjänstgöra såsom sekreterare i respektive skogsvårdsstyrelser, utan rätt att härför erhålla särskilt arvode. För utförande av inspektionsresor, intill dess frågan om ändrade grunder för reseersättning åt skogspersonalen blivit avgjord, torde åt förste skogsingenjörerna böra anvisas bestämda belopp, förslagsvis för förste skogsingenjören i Västerbottens län 800 kronor och den i Norrbottens län 1,000 kronor. Jämväl för handläggning av skogsingenjörsförrättningar böra de likasom skogsingenjörerna, i avvaktan på nämnda frågas avgörande, erhålla fasta respennningar, avpassade efter tjänstgöringsområdenas storlek.

Förste skogsingenjörens sammanlagda inkomst torde på sådant sätt uppgå till ungefär det belopp, som av kommittén föreslagits för skogsinspektör.»

I skrivelse den 2 oktober 1914 angående anslag för år 1916 till skogsundervisning och skogshushållning i allmänhet har domänstyrelsen framlagt följande förslag till avlöningsstat för den av styrelsen föreslagna särskilda personalen för dimensionslagens handhavande i Västerbottens och Norrbottens läns kustland.

Domän-
styrelsen
2/10 1914.

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Respenningar.	Hysesättning.	Summa.	
1 förste skogsingenjör ...	2,300	3,400	1,100	—	6,800	Efter 5 år kan lönen höjas med 400 kronor, efter ytterligare 5 år med likaledes 400 kronor och efter än ytterligare 5 år med ävenledes 400 kronor.
1 » » ...	2,300	3,600	1,100	—	7,000	
1 skogsingenjör	2,300	2,600	900	—	5,800	
5 skogsingenjörer	11,500	13,000	4,500	—	29,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 300 kronor.
1 biträdande skogsingenjör	1,800	1,200	600	—	3,600	
4 » skogsingenjörer	7,200	4,800	2,400	—	14,400	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor, efter ytterligare 5 år med likaledes 100 kronor och efter än ytterligare 5 år med ävenledes 100 kronor.
1 tillsyningsman	600	700	250	100	1,650	
26 tillsyningsmän	15,600	18,200	6,500	2,600	42,900	
8 extra skogsingenjörer: arvoden å 2,400 kronor jämta reseersättning å 600 kronor	—	—	—	—	24,000	
Traktamente åt biträdande och extra skogsingenjörer efter 6 kronor för varje rese- och förrättningsdag	—	—	—	—	15,600	
Arvoden åt extra tillsynings- män	—	—	—	—	5,000	
Summa	—	—	—	—	155,750	

De sålunda föreslagna avlöningarna för förste skogsingenjörer äro, som synes, sammansatta på helt annat sätt än styrelsen förordat i förenämnda utlåtande den 10 november 1913.

Departementschefen.
Den nuvarande personalens otillräcklighet.

För bedömande av frågan, huruvida och i vad mån behov av ökade arbetskrafter inom skogspersonalen för nu ifrågavarande delar av riket föreligger, torde det i första hand vara nödvändigt att hava tillgång till en översiktlig framställning av skogarnas omfattning inom de nuvarande reviren och distrikten därstädes. För sådant ändamål hava här nedan intagna tabeller upprättats. De däri förekommande uppgifter hava erhållits ur domänstyrelsens ämbetsberättelse för år 1910 (den senaste, där fullständiga uppgifter härom förekomma) med undantag av dem, som avse sådana enskilda skogar i kustlandet, för vilka dimensionslagens bestämmelser gälla. För dessa hava ej andra siffror varit tillgängliga än de, som lämnats av kommittémajoriteten.

Lappmarken.

R e v i r	Allmänna skogar.		Enskilda skogar.		Summa	
	Produktiv skogsmark. Hektar.	Totalareal. Hektar.	Produktiv skogsmark. Hektar.	Totalareal. Hektar.	Produktiv skogsmark. Hektar.	Totalareal. Hektar.
<i>Luleå distrikt:</i> ¹⁾						
Jukkasjärvi	151,700	473,000	196,000	392,300	347,700	865,300
Gallivare	111,100	243,200	24,500	49,800	135,600	293,000
Räneträsk	79,900	132,600	31,400	50,400	111,300	183,000
Ängeså	91,700	174,200	82,300	103,800	174,000	278,000
Storbacken	131,700	237,600	60,500	101,000	192,200	338,600
Pärlälven	115,700	200,200	38,300	61,900	154,000	262,100
Jokkmokk	79,500	103,200	76,100	108,700	155,600	211,900
Summa	761,300	1,564,000	509,100	867,900	1,270,400	2,431,900
<i>Medeltal för 7 revir</i>	<i>108,800</i>	<i>223,400</i>	<i>72,700</i>	<i>124,000</i>	<i>181,500</i>	<i>347,400</i>
<i>Skellefteå distrikt:</i>						
Vargiså	86,800	153,000	7,700	10,700	94,500	163,700
Arjeplog	120,000	354,700	63,900	157,500	183,900	512,200
Malmesjaur	147,500	243,500	5,700	12,300	153,200	255,800
Övre Byske	101,200	150,100	31,400	55,000	132,600	205,100
Arvidsjaur	89,600	141,600	53,000	86,200	142,600	227,800
Norsjö (del av)	46,200	64,200	69,500	103,700	115,700	167,900
Summa	591,300	1,107,100	231,200	425,400	822,500	1,532,500
<i>Medeltal för 6 revir</i>	<i>98,600</i>	<i>184,500</i>	<i>38,500</i>	<i>70,900</i>	<i>137,100</i>	<i>255,400</i>

¹⁾ Pajala revir är i sin helhet räknat som kustlandsrevir.

R e v i r.	Allmänna skogar.		Enskilda skogar.		Summa	
	Produktiv skogsmark. Hektar.	Totalareal. Hektar.	Produktiv skogsmark. Hektar.	Totalareal. Hektar.	Produktiv skogsmark. Hektar.	Totalareal. Hektar.
<i>Umeå distrikt:</i>						
Norra Lycksele	93,100	129,900	65,500	95,200	158,600	225,100
Södra Lycksele	79,100	99,900	131,900	177,700	211,000	277,600
Åsele.....	83,300	103,900	176,200	249,000	259,500	352,900
Sorsele	69,100	147,700	69,000	102,400	138,100	250,100
Stensele	129,100	157,600	115,500	136,000	244,600	293,600
Vilhelmina	74,300	114,900	142,800	291,600	217,100	406,500
Fredrika	61 800	81.800	65,900	102,200	127,700	184,000
Summa	589,800	835,700	766,800	1,154,100	1,356,600	1,989,800
<i>Medeltal för 7 revir</i>	<i>84,300</i>	<i>119,400</i>	<i>109,500</i>	<i>164,900</i>	<i>193,800</i>	<i>284,300</i>
<i>Av Mellersta Norrlands distrikt:</i>						
Täsjö (del av)	41,900	59,400	112,200	132,900	154,100	192,300
Summa för hela lappmarken	1,984,300	3,566,200	1,619,300	2,580,300	3,603,600	6,146,500
<i>Medeltal för 21 revir</i>	<i>94,500</i>	<i>169,800</i>	<i>77,100</i>	<i>122,900</i>	<i>171,600</i>	<i>292,700</i>
<i>För de 19 hela lappmarksreviren äro medeltalen</i>	<i>99,800</i>	<i>181,200</i>	<i>75,700</i>	<i>123,300</i>	<i>175,500</i>	<i>304,500</i>

I denna tabell ingå icke några arealer för oavvittrad mark, varav stora skogbärande områden finnas i Umeå distrikt.

I tabellen äro, för underlättande av jämförelse med förut meddelade tabeller, allmänningsskogarna inräknade bland de allmänna skogarna, ehuru de till sin natur torde vara att betrakta såsom enskilda skogar. Deras produktiva skogsareal är 144,800 hektar och deras totalareal 221,700 hektar. Då de äro fördelade på 9 skilda revir, blir det dock för varje särskilt revir av ganska ringa betydelse, till vilken kategori de hänföras.

Skogar till avvittrade kronohemman och krononybyggen under åborätt äro här liksom i domänstyrelsens tabell den 11 december 1914 (sid. 57 här ovan) upptagna bland de enskilda skogarna.

Slutsummorna för hela lappmarken stämma ej alldeles med de av kommittén uppgivna, här förut å sid. 13—15 meddelade, vilket torde huvudsakligen bero på, att kommittén inräknat hela Norsjö revir samt i fråga om utsyningshemmanen använt uppgifter, som erhållits på annat sätt än ur domänstyrelsens berättelser. Vid jämförelse med slutsummorna

enligt domänstyrelsens indelningsförslag den 11 december 1914 (sid. 57 här ovan) visar sig, att skiljaktigheterna i fråga om arealen av enskilda skogar ej äro större, än att de kunna bero på talens avrundning för de särskilda reviren. I avseende å de allmänna skogarnas totalareal är skillnaden ej heller särdeles stor och kan bero på att domänstyrelsen i nyssnämnda förslag använt senare siffror. För den produktiva skogsmarken till de allmänna skogarna visa däremot domänstyrelsens nyssnämnda uppgifter i december 1914 en rätt avsevärd ökning, nämligen med 90,000 hektar, vilket torde nästan helt och hållet bero på att mark, som tidigare ansetts såsom impediment, nu upptagits såsom produktiv. I det stora hela är dock överensstämmelsen fullt tillfredsställande.

Av tabellen framgå åtskilliga intressanta förhållanden, av vilka jag särskilt vill framhålla några. Jag fäster mig därvid närmast vid uppgifterna om den produktiva skogsmarken, ehuruval även totalarealen har sin stora betydelse, såväl därigenom att den ger ett begrepp om revirens väldiga omfattning och den yta, vilken är föremål för förvaltning och över vilken revirpersonalens färdvägar gå, som ock på den grund att det icke torde vara uteslutet, att skog, om än i mindre mängd och av sämre beskaffenhet, finnes även å annan mark än den, som upptagits såsom produktiv skogsmark.

De enskilda skogarna upptaga, för hela lappmarken räknat, nästan jämnt 45 procent av den produktiva skogsmarken. De förekomma, såsom naturligt är till följd av bebyggelsens olika utbredning, mest i de sydligaste delarna av lappmarken och upptaga i medeltal i Umeå distrikt mer än 56 procent av sagda skogsmark, samt äro isynnerhet övervägande inom Södra Lycksele, Åsele och Vilhelmina revir ävensom inom delarna av Norsjö och Tåsjö revir. Längst i norr, i Jukkasjärvi socken, är den produktiva arealen av enskilda skogar ävenledes större än av allmänna skogar. Eljest överväga de senare i samtliga revir inom Luleå och Skellefteå distrikt och äro i övriga revir inom Umeå distrikt än de nyss nämnda ungefär jämnstora med eller något större än de enskilda. I Vargiså och Malmesjaur's revir äro de enskilda skogarna jämförelsevis mycket obetydliga.

Revirens medelareal av produktiv skogsmark är störst i Umeå distrikt och minst i Skellefteå distrikt, varvid dock Norsjö-delen, som vid medeltalsberäkningen räknats som helt revir, sänker medeltalet i någon mån. Då skogsskötseln uppenbarligen kan bedrivas intensivare i de södra delarna av Lappland än i de norra, hade man snarast väntat sig, att reviren skulle vara mindre söderut. Detta är också i verkligheten fallet beträffande den i dem ingående produktiva arealen av all-

männa skogar, för vilka medeltalen per revir stadigt och kraftigt sjunka först från Luleå till Skellefteå distrikt och därefter från det sistnämnda till Umeå distrikt. Det är de enskilda skogarnas stora medelareal per revir i Umeå distrikt, som höjt medelsiffran för reviren i detta distrikt.

Kustlandet.

R e v i r	Allmänna skogar.		Enskilda skogar under utsyningslagen.		Summa		Enskilda skogar under dimensionslagen. Totalareal. Hektar.	Summa totalareal. Hektar.
	Produktiv skogsmark.	Totalareal.	Produktiv skogsmark.	Totalareal.	Produktiv skogsmark.	Totalareal.		
	Hektar.	Hektar.	Hektar.	Hektar.	Hektar.	Hektar.		
<i>Luleå distrikt:</i>								
Pajala	161,700	420,700	42,500	86,500	204,200	507,200	—	—
Torneå	73,700	107,900	9,300	13,600	83,000	121,500	—	—
Tärendö	105,000	177,300	28,000	46,000	133,000	223,300	—	—
Kalix	87,400	138,100	13,000	25,900	100,400	164,000	—	—
Råneå	67,700	94,600	31,100	41,100	98,800	135,700	—	—
Boden	74,200	94,400	19,200	29,300	93,400	123,700	—	—
Summa	569,700	1,033,000	143,100	242,400	712,800	1,275,400	1,319,600	2,595,000
Medeltal för 6 revir	95,000	172,200	23,800	40,400	118,800	212,600	219,900	432,500
<i>Skellefteå distrikt:</i>								
Älvsby	80,300	95,500	21,600	28,500	101,900	124,000	—	—
Piteå	90,900	121,300	9,700	15,900	100,600	137,200	—	—
Jörn	64,000	90,600	9,300	21,400	73,300	112,000	—	—
Norsjö (del av)	29,300	38,800	4,400	8,100	33,700	46,900	—	—
Burträsk	23,300	33,900	8,500	21,300	31,800	55,200	—	—
Summa	287,800	380,100	53,500	95,200	341,300	475,300	1,079,400	1,554,700
Medeltal för 5 revir	57,600	76,000	10,700	19,000	68,300	95,000	215,900	310,900
<i>Umeå distrikt:</i>								
(Hällnäs skolrevir)	4,600	5,800	—	—	4,600	5,800	—	—
Degerfors	43,900	58,600	2,500	3,700	46,400	62,300	—	—
Bjurholm	30,800	45,300	8,900	13,100	39,700	58,400	—	—
Summa	79,300	109,700	11,400	16,800	90,700	126,500	703,100	829,600
Medeltal för 2 revir	37,300	52,000	5,700	8,400	43,000	60,400	351,600	412,000
S:a för hela kustlandet	936,800	1,522,800	208,000	354,400	1,144,800	1,877,200	3,102,100	4,979,300
Medeltal för 13 revir	72,100	117,100	16,000	27,300	88,100	144,400	238,600	383,000

I denna tablå äro allmänningsskogar i Pajala och Tarendö revir inräknade bland de allmänna skogarna med en areal produktiv skogs-
mark av 41,800 hektar och en totalareal av 74,300 hektar.

Skogar till kronohemman och krononybyggen under åborätt äro upptagna bland enskilda skogar under utsyningstvång.

Slutsumman för de allmänna skogarna är högre än enligt kommitténs uppgifter (sid. 13—15 här ovan), vilket till stor del torde bero på att kommittén räknat Norsjö revir i dess helhet till lappmarken. I fråga om de enskilda skogarna under utsyningstvång är denna tabells arealsiffra mycket högre än kommitténs. Till en mindre del beror detta på att kommittén hänfört hela Norsjö revir till lappmarken, men huvudsakligen på de olika sätt, på vilka uppgifterna erhållits. Kommittén grundade sina uppgifter om dessa hemmans skogar på skiftesstadgokommitténs uppgifter, men dessa, som avse blott skattehemman, giva redan för dessa hemman avsevärt lägre tal än domänstyrelsens berättelse. Härtill kommer, att kronohemman och krononybyggen under åborätt nu förts till denna kategori.

I varje fall torde det vara tryggast att nu vid beräkningarna hänföra sig till denna tabells, ur domänstyrelsens officiella berättelse hämtade siffror om allmänna skogar och skogar under utsyningstvång, vilka siffror för övrigt äro betydligt nyare än kommitténs.

Uppgifterna om arealen av skogar under dimensionslagen, vilka uppgifter ju hämtats från kommitténs betänkande, torde vara mera osäkra. Det vill synas, som om kommittén vid användandet av norrlandskommitténs uppgifter å mark i enskild ägo medtagit såsom skog även inrösningsjorden med en areal av icke mindre än omkring 270,000 hektar. Av den övriga under denna kolumn redovisade marken synes endast omkring hälften eller ungefär 1,400,000 hektar vara i norrlandskommitténs betänkande betecknad såsom avrösningsjord, under det att andra hälften ansetts vara impediment. I varje fall kan icke på långt när hela arealen, 3,102,100 hektar, betraktas såsom skogbärande mark.

För *de tre nordligaste överjägmästartrikten* kan göras följande sammanställning, omfattande såväl lappmarken och kustlandet som det till Umeå distrikt hörande Anundsjö revir i Västernorrlands län.

Distrikt	Allmänna skogar		Enskilda skogar under utsyningslagen		Summa		Enskilda skogar under dimensionslagen	Summa totalareal
	Produktiv skogsmark	Totalareal	Produktiv skogsmark	Totalareal	Produktiv skogsmark	Totalareal		
	Hektar	Hektar	Hektar	Hektar	Hektar	Hektar		
<i>Luleå distrikt.</i>								
13 revir	1,331,000	2,597,000	652,200	1,110,300	1,983,200	3,707,300	1,319,600	5,026,900
<i>Skellefteå distrikt.</i>								
10 revir	879,100	1,487,200	284,700	520,600	1,163,800	2,007,800	1,079,400	3,087,200
<i>Umeå distrikt.</i>								
10 revir	720,900	1,007,600	785,300	1,179,400	1,506,200	2,187,000	703,100	2,890,100
S:a för de tre distrikten	2,931,000	5,091,800	1,722,200	2,810,300	4,653,200	7,902,100	3,102,100	11,004,200

Särna socken med Idre kapellag.

Revir	Allmänna skogar		Enskilda skogar		Summa	
	Produktiv skogsmark	Totalareal	Produktiv skogsmark	Totalareal	Produktiv skogsmark	Totalareal
	Hektar	Hektar	Hektar	Hektar	Hektar	Hektar
Särna	114,000	211,700	28,000	47,900	142,000	259,600
Transtrand, inom Särna socken	74,200	128,700	30,100	49,300	104,300	178,000
» Transtrands »	24,100	35,800	—	—	24,100	35,800
Summa	98,300	164,500	30,100	49,300	128,400	213,800
Summa för bägge reviren	212,300	376,200	58,100	97,200	270,400	473,400
Medeltal	106,100	188,100	29,000	48,600	135,200	236,700

Av ovanstående tabeller torde klart framgå, att reviren uti nu ifrågavarande landsdelar hava en abnormt stor omfattning och att den personal, som enligt uppgifterna å sid. 10—11 härövan tjänstgjort därstädes, är alldeles otillräcklig för en tillfredsställande skötsel av de ofantliga skogsområdena. Det torde icke vara för djärvt att påstå, att den nuvarande fåtaliga personalen ofta ej ens har tid att förskaffa sig ingående kännedom om skogen inom sina tjänstgöringsområden,

vilket dock — vad särskilt lappmarken angår — till följd av skogsbrukets natur i dessa trakter är mera än annorstädes en nödvändig förutsättning för en god skogshushållning. Visserligen må erkännas, att — huvudsakligen till följd av dåliga avsättningsförhållanden — skogsbruket i dessa trakter ända till senare tider bedrivits mera intensivt, haft huvudsakligen exploaterande, på avverkning av grövre timmerträd inriktad karaktär, och att till följd härav behovet av ökade arbetskrafter ej visat sig fullt så trängande, som eljest skulle varit fallet. Men på senare åren hava förutsättningarna för ett intensivare skogsbruk förbättrats, framför allt genom ökade avsättningsmöjligheter, så att inom ganska betydliga områden även smärre dimensioner numera kunna med ekonomisk fördel uttagas. Också bedrivs skogshushållningen numera å såväl allmänna som enskilda skogar intensivare än förr; och vad särskilt de allmänna skogarna angår hava såväl inom riksdagen som ock på senaste tiden inom facklitteraturen och i tidningspressen upprepade gånger röster höjts för åstadkommande av förbättrad och mer inkomstgivande skogsvård framför allt genom ökade avverkningar av den stora myckenhet skadad och oväxtlig skog, som här finns. Jag vill särskilt framhålla de uttalanden i detta hänseende, som gjorts av riksdagens revisorer år 1914. Första förutsättningen för att lyckas i strävan mot intensivt skogsbruk är emellertid, att tillgång finnes på tillräcklig personal, som kan ombesörja ej blott de stora avverkningarna utan jämväl de föryngringsarbeten, som efter avverkningarna måste utföras i större utsträckning än hittills. Är personalen för fåtalig, lär skogsbruket omöjligen kunna höjas till den ståndpunkt, som anbefalles av ett verkligt intresse för ett rätt utnyttjande av de stora rikedomar, som det här är fråga om. Särskilt bjudande synes den enskilde skogsägarens anspråk på tillräcklig personal vara. Då staten pålagt honom inskränkningar i den fria dispositionsrätten över skogen och ställt honom i beroende av skogspersonalen, lär det vara en självfallen plikt för staten att tillhandahålla fullt kompetent personal i sådan utsträckning, att han icke av bristande tillgång därpå hindras i ett rationellt tillgodogörande av sina skogstillgångar. Härvid må erinras, att i de skogslagar för nu ifrågavarande områden, som Kungl. Maj:t förut denna dag beslutat föreslå riksdagen till antagande, skogspersonalen fått sig ålagda ökade göromål för skogsvårdens befrämjande, och torde detta i sin mån bidra till att ytterligare motivera kravet på ökad personal.

Oaktat den träkonsumerande industrien, kommunikationerna och andra för graden av ett skogsbruks intensitet bestämmande faktorer i dessa trakter ännu äro jämförelsevis litet utvecklade, uttagas dock

redan nu högst betydande värden ur skogarna å nu ifrågavarande områden. Domänstyrelsens ämbetsberättelse för år 1912 utvisar, att netto-behållningen från sådana allmänna skogar, vilkas avkastning tillföres statsverkets skogsmedel, sagda år utgjorde i runda tal

846,000	kronor	i Luleå	distrikt	
1,607,800	»	» Skellefteå	»	
2,301,900	»	» Umeå	»	(utom Anundsjö revir)
240,100	»	» Särna socken	med Idre kapellag.	

Summa 4,995,800 kronor.

Utsyning och stämpling å skogar under utsyningstvång (skattehemman, kronohemman, krononybyggen, stockfångstskogar och sockenallmänningsskogar) verkställdes under år 1912 i en omfattning av

227,700	kubikmeter	i Luleå	distrikt	
139,000	»	» Skellefteå	»	
500,200	»	» Umeå	»	(utom Anundsjö revir)
51,600	»	» Särna socken	med Idre kapellag.	

Summa 918,500 kubikmeter.

I kustlandet utstämplades samma år å hemmansskogar, lydande under dimensionslagen, undermåliga träd till ett antal av

824,900	i Luleå	distrikt
2,643,700	» Skellefteå	»
2,179,800	» Umeå	»

Summa 5,648,400 träd.

Ovan angivna värden och mängder torde med all säkerhet väsentligen ökas under kommande år; men den första förutsättningen för sådan ökning är, att det finns tillgång på tillräcklig personal.

Slutligen torde det böra framhållas, hurusom efter den senaste regleringen av skogsstaten i Norrbottens och Västerbottens län, vilken trädde i kraft den 1 januari 1901, då 12 nya revir tillkommo, därav 7 i Norrbottens län och 5 i Västerbottens län, skogsskötseln å de allmänna skogarna i dessa län utvecklats så kraftigt, att det årliga medeltalet av statsverkets skogsmedel från dessa län under åren 1911—1913 uppgått till ett belopp, som med i det närmaste 60 procent överstiger motsvarande medeltal för åren 1901—1903. Härav och av den omständigheten, att utgifterna för skogsodling och hyggesrensning m. m. å statsskogarna i samma bägge län varit mer än sex gånger så stora under åren 1911—1913 som under åren 1901—1903, framgår,

såsom även förut framhållits, att statsskogsbrukets intensitet högst betydligt ökats och att sålunda de arbetsprestationer, som härutinnan numera krävas av skogspersonalen, äro mycket större än förut. Men ju mera arbete de allmänna skogarna fordra, desto mindre blir möjligheten för skogstjänstemännen att ägna vederbörlig tid och intresse åt de enskilda skogarna, om reviren bibehållas vid sin nuvarande storlek. Vad beträffar hushållningen å sistnämnda skogar, torde för övrigt även dennas intensitet särskilt under senare åren hava höjts. Även dessa skogar torde sålunda taga personalen i anspråk mera än förr.

Det direkta syftet med vad jag nu anfört har visserligen varit att ådagalägga behovet av ökning utav den förvaltande personalen, men samtidigt torde även nödvändigheten av förstärkning av arbetskrafterna inom de inspekterande och bevakande personalerna hava belysts. I fråga om den inspekterande personalen framgår av ovan intagna arealtabeller den stora omfattningen av de 3 nordligaste distrikten. Vad angår de under skogsstatens tillsyn stående enskilda skogarna, så utvisa av kommittémajoriteten återgivna svar på frågor, som kommittén riktat till överjägmästarna, hushållningssällskapens förvaltningsutskott, kommuner och skogsägare, att inspektionen å sagda skogar varit långt ifrån tillräcklig, och även för dessa skogars behöriga skötsel är därför en utökning av den inspekterande personalen av behovet påkallad.

Även den bevakande personalens tjänstgöringsområden äro onaturligt stora i Norrbottens och Västerbottens län samt Särna socken med Idre kapellag, nämligen år 1911 i medeltal icke mindre än 34,800 hektar allmänna skogar förutom den stora arealen enskilda skogar.

Personalens
omorganisa-
tion.

Såväl kommittén som de myndigheter, vilka avgivit utlåtanden över dess förslag, hava varit eniga i att framhålla behovet av ökade arbetskrafter, men i fråga om sättet för personalens organisation hava meningarna delat sig i två grupper. Av dessa föreslår den ena uppdelning av skogspersonalen i skilda kategorier efter arbetets art sålunda, att den ena kategorien skulle handhava förvaltningen utslutande av de allmänna skogarna och den andra besörja tillsynen över de enskilda skogarna, medan åter den andra gruppen förordar personalens bibehållande såsom en enda tjänstemannakår med förvaltningsområdena uppdelade efter geografiska synpunkter och med åliggande att inom varje område besörja alla slag av staten tillhörande skogsgöromål.

Då det nu gäller att fatta ståndpunkt i valet mellan de olika systemen, må det framhållas, att då 1903 års allmänna skogsvårdslag

tillkom, överlämnades tillsynen över den enskilda skogshushållningen inom lagens tillämpningsområde icke åt skogsstatstjänstemännen utan åt de samtidigt med lagens tillkomst inrättade skogsvårdsstyrelserna med deras skogligt utbildade tjänstemän. Här tillämpas sålunda uppdelning efter arbetets art; och jag erinrar om vad 1896 års skogskommitté härutinnan yttrar i sitt för 1903 års lagstiftning rörande enskilda skogar grundläggande betänkande, eller att systemet att överlämna tillsynen över den enskilda skogshushållningen åt skogsstatstjänstemän syntes skola medföra den fara, att privatskogsskötseln komme att betraktas såsom ett underordnat åliggande.

Emellertid bör det icke lämnas ur sikte, att förhållandena i avseende å den enskilda skogsskötseln äro vitt skilda inom de delar av landet, där 1903 års allmänna skogsvårdslag gäller, och de nu ifrågakvarande nordliga landsdelarna. I de förra delarna av landet har ju den enskilde full frihet att ordna sin skogshushållning såsom honom för gott synes, om blott icke skogens återväxt uppenbarligen äventyras. Han äger alltså, under iakttagande av detta villkor, själv bestämna om den skogshushållningsplan, han vill följa, de avverkningar, han vill företaga, m. m. I lappmarken och andra orter, där utsynings tvång gäller, är däremot all avverkning, utom till husbehov, underkastad utsyning av i allmän tjänst anställd skogspersonal, och denna utsyning skall ske i överensstämmelse med viss, av offentlig myndighet fastställd avverkningsplan. Härigenom hava alltså högst väsentliga inskränkningar lagts å den enskildes förfoganderätt över sin skog. För de trakter, där dimensionslagen gäller, är visserligen icke bestämd föreskrift lämnad om viss avverkningsplan, men enligt det förut denna dag av Kungl. Maj:t godkända förslaget till dylik författning får avverkning av undermåliga träd — till vilka på grund av dimensionsgränsens höjd antagligen huvudmassan av det saludugliga skogsbeståndet i dessa trakter hör — för annat ändamål än fastighetens eller därmed samb brukad fastighets eget husbehov ske endast efter utsyning, som likaledes skall verkställas av i allmän tjänst anställd personal. Då denna utsyning skall ske under iakttagande, såvitt möjligt, av skogsvårdens fordringar, vilket väl i de flesta fall torde förutsätta, att vissa beräkningar över skogshushållningen måste uppgöras till ledning för utsyningarna, följer härav, att även i de trakter, där dimensionslagen gäller, skogsägaren är underkastad vittgående inskränkningar i sin skogsskötsel. En personal, organiserad på samma sätt som ansetts tillräckligt för tillsynen över den allmänna skogsvårdslagens tillämpning, kan därför icke anses tillfyllestgörande för tillsynen över tillämpningen

av de särskilda skogslagarna för de nu ifrågavarande delarna av landet. Det har ej heller från något håll — icke ens av dem, som förordat inrättandet av skogsvårdsstyrelser i dessa trakter — ifrågasatts att upphäva det nuvarande systemet i så måtto, att icke den personal, som erfordras för tillsynen över de enskilda skogarna i nu ifrågavarande landsdelar, fortfarande skall vara anställd och avlönad av statsverket.

Jämförelsen med den personal, som är anställd för tillsyn över den allmänna skogsvårdslagens efterlevnad, erbjuder alltså icke tillräcklig ledning för bedömning av nu föreliggande fråga. Då enighet råder om, att all den personal, som i dessa trakter erfordras för såväl stats- som privatskogar, skall anställas och avlönas av staten, begränsar sig frågan till att gälla, huruvida två särskilda kårer av stats-tjänare, en för vardera slaget av skogar, skola finnas, eller om en enda kår — vederbörligen utökad — lämpligen bör besörja alltsammans.

Såsom av den förut lämnade redogörelsen framgår, hava beaktansvärda skäl anförts för vardera meningen. Att anse någotdera systemet vara så avgjort fördelaktigare än det andra, att det under alla förhållanden bör tillämpas, synes mig icke möjligt. Jag vill icke förneka, att — principiellt taget — uppdelning av arbetet efter dess art synes mig innebära vissa företräden, särskilt därigenom att detta system torde medföra en bättre garanti för ett tillfredsställande arbete å såväl det ena som det andra slaget av skogar, än om arbetet uppdelas enbart efter geografiska synpunkter. En förutsättning — bland andra — för att dessa företräden skola kunna verka med full kraft är emellertid, att arbetsområdena äro någorlunda koncentrerade till sin belägenhet och av rimlig omfattning i fråga om arealen.

Frågan synes mig därför böra väsentligen bedömas ur praktiska synpunkter, så att det resultat uppnås, som är fördelaktigast för såväl staten som de enskilda skogsägarna samt låter sig vinna utan alltför stora kostnader. Vid avgörandet synes alltså böra tillses, huruvida och i vad mån det på grund av lokala förhållanden och andra omständigheter är möjligt att förverkliga en uppdelning efter arbetets art i de landsändar, varom nu är fråga, utan att därigenom olägenheter uppstå, som måste anses överväga de principiella fördelarna av en dylik indelning.

Vad då först angår den förvaltande och bevakande personalen i *Norrbottnens och Västerbottnens läns kustland*, så synes indelning av skogs-personalen efter arbetets art därstädes kunna med fördel användas. De allmänna skogarna ävensom de enskilda skogarna under utsynings-

tvång äro där för det mesta koncentrerade i kustlandets inre delar längs lappmarksgränsen och förekomma i de nedre delarna längs kusten endast i mera spridda, smärre skiften. I dessa nedre delar äro i stället de enskilda skogarna, för vilka dimensionslagen gäller, förhärskande och bilda större sammanhängande skogsvidder. Lämpliga förvaltningsområden kunna sålunda åstadkommas i kustlandet även vid fördelning efter arbetets art, utan att man i avsevärd mån går miste om den fördelen, att tjänstemännen vid sina förrättningar slippa att resa om varandra på samma färdvägar. Där så ändå måste ske, lär emellertid denna olägenhet i ganska hög grad motvägas av de jämförelsevis goda kommunikationerna. Vidare torde böra erinras, att de enskilda skogarna i kustlandet ofta taga skogstjänstemännens tid och krafter i anspråk mycket ojämnt och därigenom lätt kunna förrycka en redan uppgjord arbetsplan för året. Då dimensionslagen ej innehåller föreskrift om viss skogshushållningsplan med bestämd årsavverkning, kunna nämligen utsyningsarnas storlek av oförutsedda anledningar det ena året vara avsevärt högre än det andra. Om t. ex. stark stegring i virkesprisen inträffar, torde utsyningar av undermålig skog påkallas till större belopp än eljest, för att sedan återgå till en mera normal omfattning. Enligt vad jag inhämtat, hava också skogstjänstemännen i kustlandet somliga år, då konjunkturerna varit särskilt förmånliga, i så hög grad upptagits av de enskilda skogarna, att den tid, de kunnat ägna åt de allmänna skogarna, blivit väsentligen inskränkt. För de allmänna skogarna i kustlandet skulle det alltså bliva en stor vinst, om skogsstatstjänstemännen bleve befriade från göromålen med de enskilda skogarna, likasom också dessa senare naturligtvis skulle vinna på skilsmässan. De till kronohemman och krononybyggen under åborätt hörande skogarna i kustlandet böra uppenbarligen i nu förevarande hänseende följa samma regler som de allmänna skogarna i egentlig mening och alltså stå under revirpersonalens tillsyn. Detsamma torde även böra bliva förhållandet beträffande sådana inom kustlandet belägna enskilda skogar, vilkas ägare med avseende å dispositionsrätten över skogen äro likställda med ägare av skattehemman i lappmarken och alltså underkastade utsyningslagen. Dessa skogar, vilka enligt domänstyrelsens berättelse för år 1910 utgöra en totalareal av i runt tal 250,000 hektar, synas lämpligast fortfarande böra lyda under de tjänstemän, som hava de allmänna skogarna om hand. De äro nämligen till ojämförligt största delen belägna bland huvudmassan av de allmänna skogarna, tjänstemännens åligganden med avseende å dem äro i huvudsak lika med deras arbeten å sistnämnda skogar samt å nyssnämnda krono-

hemman och krononybyggen, och storleken av den arbetsbörda, som i allt fall kommer att vila på de för de enskilda skogarna under dimensionslagen föreslagna tjänstemännen (skogsingenjörer och tillsyningsmän), lärer väl motivera en lättnad i densamma. — Slutligen må framhållas, att av alla dem, vilkas åsikter kommit till uttryck i föreliggande fråga, allenast överjägmästarna i Luleå och Umeå distrikt föreslagit uppdelning av arbetet efter geografiska synpunkter vad kustlandet beträffar; alla andra förordade särskilda tjänstemän för de enskilda skogarna, dock att Welander och domänstyrelsen så till vida äro av annan mening, att de anse, att nyss omhandlade enskilda skogar under utsyningstvång fortfarande som hittills böra tillses av revirpersonalen.

I anslutning till vad jag sålunda förordat får jag tillstyrka, att de enskilda skogarna i kustlandet utom sådana, för vilka gäller samma utsyningstvång som i lappmarken, uppdelas i skogsvårdsområden med särskild personal av skogsingenjörer och tillsyningsmän. Kommittémajoriteten har föreslagit allenast 6 dylika områden. Jag vill icke dölja, att de områden, som härigenom skulle uppkomma, synas mig bliva nästan alltför stora, och att det med all sannolikhet snart kommer att visa sig nödvändigt att öka deras antal. Då emellertid nämnda olägenhet synes mig kunna åtminstone tills vidare i avsevärd mån minskas genom att särskilda förvaltningsområden anvisas de föreslagna biträdande skogsingenjörerna, anser jag mig icke böra nu framställa något avvikande förslag. Det må därjämte erinras, att denna personals arbete i vissa hänseenden torde komma att bliva lindrigare än revirpersonalens. Denna personal kommer nämligen icke att hava något arbete med själva avverkningarna, vilka ju ombesörjas av skogsägaren, ej heller med något av alla de uppdrag av ekonomisk natur, som åligga revirpersonalen, och slutligen torde de för en jägmästare så betungande expeditionsgöromålen bliva för skogsingenjören av jämförelsevis obetydligt omfång. Skogsvårdsområdenas huvudsakliga omfattning framgår av den utav kommittémajoriteten uppgjorda tabell, som återfinnes å sid. 63 här ovan, och deras gränser hava uppdragits å den vid detta protokoll fogade bilagan A. Vissa jämkningar torde emellertid visa sig erforderliga.

Då vid bifall till ifrågavarande förslag revirpersonalens verksamhetsområden i kustlandet komma att omfatta allenast allmänna skogar och sådana enskilda skogar, vilka äro underkastade utsyningstvång, synes någon ökning av statsskogsrevirens antal därstädes — vilket för övrigt icke under sådan förutsättning nu föreslagits från något håll — nu ej

behöva ske, utan torde det vara lämpligt att låta därmed anstå, till dess erfarenhet vunnits, hur den genom befrielsen från dimensionslagens handhavande vunna lättnaden i revirpersonalens arbete verkar. Vissa jämkningar i omfattningen av de särskilda statsskogsreviren torde emellertid böra företagas för vinnande av större jämnhet i arbetsområdena. I huvudsak skulle revirens omfattning bliva sådan, som angives i de sex första kolumnerna av den å sid. 95 här ovan meddelade tablån över den nuvarande revirindelningen i kustlandet, och alltså i medeltal omfatta en areal av 144,400 hektar, varav 88,100 hektar produktiv skogsmark. Då den nuvarande medelarealen är 383,000 hektar, varav 238,600 hektar produktiv skogsmark, blir minskningen högst betydande.

Vad härefter angår *lappmarken*, ställa sig förhållandena väsentligen annorlunda. Där äro inom de flesta revir de allmänna och enskilda skogarna i hög grad blandade om varandra. Tydliga exempel härpå giva kartbilagorna B och C. Till följd härav skulle sammanhängande förvaltningsområden icke annat än i undantagsfall kunna erhållas, om arbetet uppdelades efter sin art. Vidare är härvidlag att ihågkomma, att det huvudsakliga av skogstjänstemännens uppdrag, d. v. s. planläggningen och ordnandet av skogshushållningen, är i lappmarken ganska lika för båda slagen av skogar, vilket ju ej är fallet i kustlandet, där skogarna under dimensionslagen icke äro underkastade bestämmelser om skogshushållningsplaner med bestämda årsavverkningar. Synnerlig vikt bör enligt min mening fästas vid att, särskilt enligt kommitténs men även enligt domänstyrelsens förslag, skogsvårdsområdena i lappmarken skulle erhålla en omfattning, som väl må betecknas såsom orimligt stor, samt att till följd därav en oproportionerlig del av den korta tid, varunder man i dessa trakter kan arbeta i skogarna, måste åtgå till färder mellan förrättningsställena. Dessa färder, som i dessa på kommunikationer vanlottade trakter torde mycket ofta få företagas till fots eller med roddbåt, äro redan i och för sig mycket tidsödande. Genom indelning efter arbetets art skulle såväl statsskogsjägmästarna som privatskogsjägmästarna i hög grad bliva utsatta för dessa olägenheter och färdas om varandra, ofta på samma vägar. Vid geografisk indelning blir däremot varje tjänstemans arbetsområde såvitt möjligt sammandraget och resorna icke överflödigt tidsödande, varigenom den effektiva arbetstiden blir längre och personalen kan göras fåtaligare. Statens kostnader för personalens avlöning bliva härigenom mindre. Det bör även beaktas, att resekostnaderna minskas i mån som resorna göras kortare i väglängd och tid. Vad nu framhållits gäller även beträffande den bevakande personalen.

Bland de skäl, som anförts för ändring i det nuvarande systemet, förekommer även, att arbetet på privatskogar skulle merendels utföras av assistenter, som ofta växla och därför ej kunna förvärva noggrann kännedom om de särskilda skogarna. Det synes mig emellertid uppenbart, att med det fåtal skogsingenjörer (privatskogsjägmästare), som föreslagits såväl av kommittén som domänstyrelsen, behovet av assistenter för utsyningarna skulle kvarstå oförminskat och alltså ej någon som helst förbättring härutinnan ernås, vilket däremot synes lättare bliva händelsen, om reviren delas i den omfattning, jag ämnar föreslå, samt särskilda föreskrifter utfärdas angående fördelningen av arbetet mellan jägmästaren och hans assistent.

Ett skäl, som anförts för anställande av särskild privatskogspersonal i lappmarken, är, att denna personal borde utöva en ganska omfattande undervisande verksamhet samt söka verka för och öva tillsyn över skogsvårdsåtgärder, för vilket ändamål medel borde ställas till dess förfogande genom skogsvårdsavgifter eller anslag. Jag vill i detta hänseende framhålla, att dylik undervisning, som väl i allmänhet icke torde avse bolagens direktörer och skogspersonal utan huvudsakligen de smärre privata skogsägarna, torde, särskilt på grund av de i dessa trakter rådande förhållanden, lämpligast meddelas ute i skogen genom att skogsägaren åtföljer utsyningsförrättaren och erhåller anvisningar av denne. Enligt förslaget till utsyningslag skall utsyningsförrättaren vid utsyningstillfället lämna sökanden uppgift å de åtgärder för skogsvårdens befrämjande å utsyningsområdet, som i avverkningsplanen eller eljest blivit föreskrivna eller angivna såsom behövliga. I vilket fall som helst torde den avsedda undervisande verksamheten lika väl kunna utövas av den talrikare revirpersonalen som av en fåtalig privatskogspersonal. Frågan om skogsvårdsavgifter i dessa trakter anser jag, som ovan nämnts, icke nu böra upptagas till avgörande. Därest framdeles på ett eller annat sätt anordningar träffas för beredande av särskilda medel till skogsvårdsåtgärder i dessa trakter — vilket synes mig vara av behovet påkallat och varom förslag torde böra snarast möjligt föreläggas riksdagen —, torde emellertid personalens organisation efter geografisk indelningsgrund icke lägga hinder i vägen för dessa medels ändamålsenliga användning.

Beträffande övriga skäl, som synas kunna anföras mot kommittémajoritetens förslag att jämväl i lappmarken uppdelat arbetet efter dess art, tillåter jag mig att hänvisa till vad Welander därutinnan anfört i sin reservation (sid. 24—33 här ovan), under förklaring, att jag i huvudsak instämmer däri. Jag vill även framhålla, att det stora flertalet av

skogsstatstjänstemän och kommuner, som äro förtrogna med förhållandena, särskilt samtliga tre överjägmästare, tillstyrkt geografisk uppdelning i lappmarken. Även domänstyrelsen anser, enligt vad jag inhämtat, att en sådan anordning skall lämna fullt tillfredsställande resultat, om blott skogspersonalen erhåller erforderlig tillökning. Styrelsens eget förslag den 11 december 1914 till geografisk uppdelning upptager emellertid *mindre* personal än dess förslag den 10 november 1913 till indelning efter arbetets art, vilket synes vara ett starkt bevis för att det förra systemet sparar arbete och kostnad. Vid dessa förhållanden torde ej alltför stor vikt böra fästas vid att från trävaruindustriens målsmän det motsatta systemet förordats. Min hemställan i fråga om lappmarken är alltså, att skogstjänstemännens arbete därstädes måtte för närvarande uppdelas efter geografiska synpunkter.

Beträffande den revirindelning i lappmarken, som med tillämpning härav bör äga rum, synes mig domänstyrelsens den 11 december 1914 framlagda, här ovan å sid. 52—57 omförmälda förslag vara väl ägnat att godkännas. Visserligen synas vissa revir vara, såsom även domänstyrelsen framhållit, väl stort tilltagna och behov av deras delning torde därför snart inställa sig. Jag anser mig emellertid nu icke böra i avseende å revirens delning gå längre än domänstyrelsen själv föreslagit. Nämda omständighet kan för övrigt icke åberopas till nackdel för själva systemet, ty jag är fullt övertygad om, att vid det motsatta systemet dylikt behov skulle mycket förr och i vida högre grad göra sig gällande. Jag vill erinra, att det av mig nu förordade förslaget innebär inrättandet av 15 nya revir i lappmarken, så att antalet lappmarksrevir blir 34 (jänte Pajala revirdel av lappmarken). Medelarealen av lappmarksreviren skulle därefter utgöra 180,800 hektar, varav 106,000 hektar produktiv skogsmark, vilket innebär en mycket betydlig minskning från de nuvarande talen av resp. 304,500 och 175,500 för de 19 hela lappmarksreviren.

Vidkommande *Särna socken med Idre kapellag*, synes domänstyrelsens förslag (sid. 68—70 härovan) böra vinna godkännande. Enligt detta skulle huvuddelen av de enskilda skogarna jänte vissa härför lämpligt belägna allmänna skogar hänföras till ett revir, medan övriga enskilda skogar skulle fördelas på revir av huvudsakligen allmänna skogar. Denna anordning synes vara fullt tillfredsställande och torde medföra mindre kostnader för statsverket än en uppdelning efter arbetets art. För övrigt får jag hänföra mig till de skäl, domänstyrelsen anfört. Jag får därför tillstyrka, att de nuvarande 2 reviren härstädes uppdelas på 3 med, åtminstone i huvudsak, de områden, domänstyrelsen föreslagit.

Innan jag lämnar frågan om indelningsgrunden för skogspersonalen i nu förevarande orter, vill jag uttryckligen framhålla, att den organisation, jag föreslagit för personalen inom *lappmarken och Särna socken med Idre kapellag*, på intet sätt får uppfattas såsom ett underskattande av betydelsen av att privatskogarna i dessa trakter erhålla erforderlig skötsel och tillsyn. Jag är nämligen livligt övertygad såväl om denna betydelse som av vikten av, att staten på ett sätt, som icke bör kunna ge rum åt befogade klagomål, omhänderhar den kontroll över dessa skogar, som i det helas intresse ansetts böra föreskrivas och bibehållas. Men det är enligt min mening att befara, att, därest en särskild privatskogspersonal erhöle allenast den storlek, som kommittén föreslagit, detta skulle, såsom särskilt Welander med styrka framhållit, ingalunda medföra tillfredsställande resultat utan säkerligen till och med innebära en försämring av det nuvarande tillståndet. Ett vart av kommitténs sju skogsvårdsområden i lappmarken skulle nämligen i medeltal innesluta inom sina gränser en så ofantlig areal som nära 880,000 hektar, oavvittrad mark oräknad. Under inga förhållanden skulle därför en privatskogspersonal kunna för lappmarken göras fåtaligare än domänstyrelsen föreslagit, nämligen 12 ordinarie jägmästare samt 30 ordinarie kronojägare jämte extra personal, och privatskogsreviren skulle ändock erhålla en mycket otymplig storlek. Under det att nämligen de nuvarande 19 hela lappmarksreviren innehålla en totalareal av i medeltal 304,500 hektar, vilket visat sig vara ett alltför vidsträckt område för en enda förvaltande ordinarie tjänsteman, skulle inom gränserna för vart och ett av de sålunda föreslagna 12 privatskogsreviren, som ju även skulle omfatta Dorotea och Malå socknar, komma att inneslutas en areal av i medeltal icke mindre än 512,200 hektar. Det är visserligen sant, att denna arealsumma innefattar även de allmänna skogarna, vilka ej skulle vara föremål för privatskogsjägmästarens verksamhet, men den ger dock en uppfattning om den väldiga arealen av det område, på vilket de skogar, som han borde tillse, skulle ligga utspridda i en mängd smärre skiften. Sammanlagda arealen av alla de enskilda skogsmarkslotterna i varje privatskogsrevir skulle uppgå till i medeltal 215,000 hektar. Vid den av mig förordade geografiska indelningen uppgår däremot, som ovan nämnts, totalarealen av samtliga skogar i medeltal för revir till endast 180,800 hektar, och dessa skogar ligga — vilket är av största betydelse — i ett sammanhängande område.

För åskådliggörande av de olika förslagens innebörd i avseende å förvaltningsområdena i lappmarken (utom oavvittrade delar) torde jag få meddela följande tabellariska sammanställning:

Medeltal för	Skogsmark under vederbörande skogstjänstemans förvaltning eller tillsyn.		Den inom förvaltningsområdets gränser inneslutna areal
	Produktiv skogsmark	Totalareal	
	Hektar.	Hektar.	Hektar.
Nuvarande 19 ¹⁾ lappmarksrevir	175,500	304,500	304,500
Av kommittémajoriteten föreslagna:			
a) 19 ¹⁾ statsskogsrevir (= nu)	99,800	181,200	304,500
b) 7 privatskogsrevir ²⁾	231,300	368,600	878,100
Av domänstyrelsen i dess första yttrande föreslagna:			
a) 23 statsskogsrevir ³⁾	84,300	152,300	259,900
b) 12 privatskogsrevir ²⁾	134,900	215,000	512,200
Av domänstyrelsen i dess andra yttrande föreslagna:			
34 lappmarksrevir ⁴⁾ , geografiska	106,000	180,800	180,800

¹⁾ Dessa 19 revir ligga helt och hållet i lappmarken. Dessutom innefatta Tåsjö, Norsjö och Pajala revir delar av lappmarken men ligga huvudsakligen utanför lappmarken.

²⁾ Häri skulle ingå även Karesuando socken, som nu tillhör Pajala revir och vars areal ej medräknats. Medeltalssiffrorna bliva därför ännu något högre.

³⁾ Dessa 23 revir skulle ligga helt och hållet inom lappmarken. Norsjö och Pajala revir skulle dessutom bibehålla sina områden inom lappmarken.

⁴⁾ Skulle innefatta hela lappmarken utom Karesuando socken.

Jag anser mig även böra nämna att, ifall framdeles — i mån som skogsskötseln i dessa trakter utvecklas och kräver ökad personal, samt kommunikationerna förbättras m. m. — det skulle befinnas ändamålsenligt att övergå till anställande av särskild personal för privatskogarna, den nu föreslagna ökningen av jägmästarnas antal icke bör kunna utgöra något hinder härför. Ty under nyss angivna förutsättningar komma säkerligen även statsskogarna att fordra ökat arbete av

revirpersonalen, och jag är förvissad om, att det nu föreslagna antalet revir icke skall befinnas för stort. Men för närvarande anser jag icke tillräckliga förutsättningar för en uppdelning av arbetet efter dess art vara för handen i dessa trakter.

Jag nämnde nyss, att jag ansåg särskilda föreskrifter böra utfärdas angående fördelningen av arbetet mellan jägmästaren och hans assistent inom lappmarksreviren. Detsamma torde i allmänhet gälla alla revir, inom vilka tillsyn över enskilda skogar tillkommer statskogspersonalen. Det synes härvid vara av särskild vikt, att den ordinarie jägmästaren, som ju bör äga större kännedom än assistenten om skogarnas beskaffenhet och om lämpligaste sättet för kontrollens verkställande, icke, såsom hittills i stor utsträckning skett, överlämnar för rättningarna å de enskilda skogarna till vida övervägande del åt den senare. Assistenterna kunna i allmänhet — på grund av täta omplaceringar — icke förutsättas äga en sådan ingående kännedom om den ifrågavarande skogen, som är nödvändig för kontrollens handhavande på bästa sätt, och de torde jämväl i övrigt få anses vara underlägsna den ordinarie jägmästaren i avseende å erfarenhet i skogliga göromål. Det synes därför böra tillses, att privatskogarna icke göras särskilt lidande vid fördelningen av arbetet mellan revirförvaltaren och assistenterna. I sådant syfte anser jag det vara riktigast, att föreskrift meddelas, att i den förteckning över utsynings-, uppskattnings- och övriga förrättningar inom reviret jämte förslag till göromålens fördelning mellan jägmästaren och hans assistent, som jägmästaren årligen skall insända till överjägmästaren och som denne skall pröva, dessa arbeten så vitt möjligt fördelas i samma proportion mellan jägmästaren och assistenten i fråga om privatskogor som beträffande statskogor. Därest de nu ifrågavarande förslagen vinna statsmakternas bifall, är det min avsikt att vidtaga åtgärder för åvägabringande av föreskrifter i dylikt syfte.

Innan jag närmare ingår på frågorna om antalet och sammansättningen av den personal, som vid gillande av de nu utvecklade grunderna blir erforderlig, samt om de medel, som därtill krävas, måste jag beröra frågan om den *inspekterande personalen*. Det sätt, på vilket spörsmålet om dennas organisation löses, utövar nämligen, beträffande kustlandet, inverkan på förstnämnda frågor.

Då jag i fråga om lappmarken tillstyrkt, att samma personal skall omhänderhava skötseln av såväl stats- som privatskogor, följer därav som en konsekvens, att jag även anser, att denna personal bör

vara underkastad en enhetligt organiserad inspektion. Jag kan därför icke förorda inrättandet för dessa trakter av särskilda skogsinspektörer, såsom kommittémajoriteten föreslagit. Då frågan om inrättandet av distriktsstyrelser — varemot såväl inom kommittén som i avgivna utlåtanden allvarliga invändningar gjorts — i varje fall bör vila, tills de för södra och mellersta delarna av landet arbetande sakkunniga avgivit sitt förslag, bör därför den ökning av den inspekterande personalen i lappmarken, som uppenbarligen är oundgänglig, ske genom utvidgning av överjägmästarinstitutionen. En sådan utvidgning, därest den hålles inom måttliga gränser, utgör icke något hinder för ett framtida inrättande av distriktsstyrelser, ifall detta tilläventyrs skulle visa sig önskvärt, ty överjägmästarna skulle då inflyttas såsom ledamöter i dylika styrelser. Jag vill för övrigt såsom min mening uttala, att då de av kommittén för hela Norrland och Dalarna föreslagna två distriktsstyrelserna skulle bestå av tillhopa allenast sex ledamöter, denna personal synes för liten för att jämte förvaltningsgöromålen medhinna nödiga inspektioner inom sina stora områden, och att därför, om dylika styrelser komma till stånd, distriktsstyrelsernas personal eller måhända distriktsstyrelsernas antal torde behöva ökas.

Någon ändring i fråga om den inspekterande personalen föranledes icke av den revirreglering, jag förordat för Särna socken med Idre kapellag.

Då för Västerbottens och Norrbottens läns kustland särskild personal av mig förordats för tillsynen över dimensionslagens tillämpning, skulle det ju lättare låta sig göra att här anställa särskild inspekterande personal. Kommittén har för vartdera länet föreslagit en skogsinspektör, vilkens verksamhet dock skulle omfatta även privatskogarna i länets lappmark. Då domänstyrelsen förordat, att överjägmästarna skulle handhava överinseendet även över privatskogarna i lappmarkerna, har styrelsen funnit anordningen med två skogsinspektörer vara enbart för kustlandets vidkommande för omständlig och dyrbar samt i stället föreslagit anställandet av två förste skogsingenjörer, vilka — utom sin inspekterande verksamhet — skulle hava direkt skogsingenjörsarbete inom var sitt, mera inskränkta skogsvårdsområde samt därjämte tjänstgöra i de av styrelsen för kustlandet förordade skogsvårdsstyrelserna. I likhet med domänstyrelsen och på de av denna styrelse anförda skäl anser jag anställandet av skogsinspektörer allenast för kustlandet icke böra ifrågakomma. Då jag icke anser frågan om skogsvårdsstyrelser i dessa trakter nu böra upptagas till avgörande, utan denna fråga torde böra undanskjutas för att tagas under omprövning i samman-

hang med andra på utredning beroende frågor rörande den enskilda skogsskötseln i riket, bortfaller härigenom ett av de väsentligaste skälen för att nu inrätta de av domänstyrelsen föreslagna förste skogsingenjörsbefattningarna. Då överjägmästarna enligt mitt förslag skulle hava överinseendet över — förutom de allmänna skogarna — de enskilda skogarna i lappmarken samt skogarna under utsyningsstväng i kustlandet, torde det icke kunna anses principiellt oriktigt att låta dem — liksom hittills — hava, åtminstone tills vidare, dylikt åliggande även beträffande skogarna i kustlandet under dimensionslagen och den för dessa skogar anställda personalen. Genom en sådan anordning torde på intet vis en framtida förändring komma att hindras, ty med den snabba utveckling i intensitet i skogsskötseln, som pågår och vilken — såsom under senare tid särskilt inom riksdagen ofta framhållits — bör fortfara och befrämjas, lider det icke något tvivel, att icke överjägmästarna skola, även ifall de framdeles befrias från dimensionslagsskogarna, hava fullt arbete med övriga inom deras distrikt belägna skogar.

Jag tillstyrker därför, att inspektionen över alla, såväl allmänna som enskilda, skogar inom Västerbottens och Norrbottens län fortfarande må tillkomma överjägmästarna.

För närvarande äro, som nämnt, dessa bägge län delade i 3 överjägmästardistrikt med iakttagande av vissa förskjutningar mellan Umeå och Mellersta Norrlands distrikt. Domänstyrelsen m. fl. hava nu föreslagit, att detta antal skulle utökas till 4. Detta förslag har emellertid från domänstyrelsens sida avgivits under förutsättning, att dimensionslagsskogarna i kustlandet skulle underställas särskilda förste skogsingenjörer. Då jag icke finner mig nu böra förorda sistnämnda anordning, har jag hos domänstyrelsen förfrågat mig angående styrelsens ställning under sådana förhållanden till frågan om den inspekterande personalens antal samt erhållit en den 30 januari 1915 dagtecknad P. M. av byråchefen å styrelsens första skogsbyrå, vari denne uttalat, att i sådan händelse ytterligare en överjägmästartjänst ovillkorligen måste inrättas. Det ansåges i annat fall icke bliva möjligt för vederbörande överjägmästare att medhinna nödvändiga inspektionsresor, enär med hänsyn till det stora antalet revir till vart och ett distrikt det ökade expeditionsarbetet komme att nästan uteslutande upptaga hans tid. Vid överläggning med chefen för domänstyrelsen har jag inhämtat, att han gillar dessa synpunkter.

Det torde också vara oförnekligt, att, ifall de nuvarande distrikten ökas med allenast ett, arbetsbördan för överjägmästarna blir alltför stor. För närvarande omfattar Luleå distrikt 13 revir samt Skellefteå

och Umeå distrikt vardera 10 revir, tillhopa 33 revir. Om nu härtill komma 15 nya revir i lappmarken samt 6 skogsvårdsområden i kustlandet samt därjämte enligt domänstyrelsens förslag, vilket synes mig fullt befogat, Mellersta Norrlands distrikt minskas genom att 3 revir överflyttas till det nya fjärde distriktet, komma, ifall det sammanlagda antalet av dessa förvaltningsområden, eller 57, delas på 4 distrikt, på varje att belöpa i medeltal 14 à 15 revir och skogsvårdsområden. Visserligen bleve ju de särskilda distriktens areal minskad, men det ligger i sakens natur, att den ökade personalen medför ett kraftigare och intensivare arbete å skogarna — vilket just är åsyftat — och att därigenom även överjägmästarnas arbete ökas.

I nyssnämnda P. M. framlägges förslag till sådan reglering av Luleå, Skellefteå, Umeå och Mellersta Norrlands distrikt, att dessa 4 distrikt med tillägg av Norra Hälsinglands och Västra Hälsinglands revir av Gävle—Dala distrikt skulle indelas i 6 distrikt. Genom en sådan reglering vunnnes jämväl någon lättnad för det stora och tungskötta Gävle—Dala distrikt, där ju dock i stället skulle inrättas ett nytt revir: Idre revir.

Omfattningen av dessa 6 distrikt framgår närmare av följande tablå.

		R e v i r		Skogs- vårds- områden. Total- areal	Summa totalareal
		Produk- tiv skogs- mark	Total- areal		
		Hektar	Hektar	Hektar	Hektar
<i>Övre Norrbottens distrikt:</i>					
7	lappmarksrevir: Jukkasjärvi, Vetasjoki, Gallivare, Storlandet, Ängeså, Råneträsk och Porjus	878,000	1,800,600	—	—
5	kustlandsrevir: Pajala, Torneå, Tärendö, Kalix och Råneå	619,400	1,151,600	—	—
1 1/2	skogsvårdsområde: Haparanda och del av Luleå	—	—	1,028,100	—
13 1/2	Summa	1,497,400	2,952,200	1,028,100	3,980,300
<i>Nedre Norrbottens distrikt:</i>					
9	lappmarksrevir: Storbacken, Jokkmokk, Görjeå, Pärälven, Sikån, Vargiså, Malmesjaur, Östra Arvidsjaur och Västra Arvidsjaur	830,200	1,301,600	—	—
3	kustlandsrevir: Boden, Piteå och Älvsby	295,900	384,900	—	—
1 1/2	skogsvårdsområde: Piteå och del av Luleå	—	—	569,900	—
13 1/2	Summa	1,126,100	1,686,500	569,900	2,256,400
<i>Skellefteå distrikt:</i>					
5	lappmarksrevir: Arjeplog, Södra Arvidsjaur, Malå, Norra Sorsele och Södra Sorsele	611,600	1,128,200	—	—
3	kustlandsrevir: Jörn, Norsjö och Burträsk	138,800	214,200	—	—
2	skogsvårdsområden: Skellefteå och mellersta Västerbottens	—	—	800,900	—
10	Summa	750,400	1,342,400	800,900	2,143,300
<i>Umeå distrikt:</i>					
7	lappmarksrevir: Västra Stensele, Östra Stensele, Bjurbäcken, Lycksele, Blåviken, Vinliden och Örån	666,900	866,300	—	—
2	kustlandsrevir: Degerfors och Bjurholm, jämte Hällnäs skolrevir	90,900	126,600	—	—
1	skogsvårdsområde: Umeå	—	—	703,100	—
10	Summa	757,800	992,900	703,100	1,696,000

	R e v i r		Skogs- vårds- områden. Total- areal	Summa totalareal Hektar			
	Produk- tiv skogs- mark Hektar	Total- areal Hektar					
	<i>Härnösands distrikt:</i>						
6	lappmarksrevir: Fredrika, Västra Åsele, Östra Åsele, Volgsjö, Malgomaj och Dorotea.....			707,800	1,065,900	—	—
4	revir i Västernorrlands län: Anundsjö, Sollefteå (nu Härnösand), Junsele och Täsjö.....			162,300	201,800	—	—
10	Summa			870,100	1,267,700	—	1,267,700
<i>Mellersta Norrlands distrikt:</i>							
10	revir i Jämtlands, Västernorrlands och Gävleborgs län: Frostviken, Östersund, Åre, Hallen, Bräcke, Rätan, Hede, Medelpad, Norra Hälsingland och Västra Hälsingland samt Bispgårdens skolrevir.....			378,900	1,344,200	—	1,344,200

¹⁾ Dessutom 1,326,300 hektar skyddsskogar.

Genom den sålunda föreslagna indelningen synas mig så lämpliga distrikt hava vunnits, som överhuvud är för närvarande möjligt. Antalet förvaltningsområden blir någorlunda jämnt fördelat och därigenom även arbetet. Visserligen äro de bägge Norrbottensdistrikten väl stora, särskilt vad antalet förvaltningsområden och revirens areal av produktiv skogsmark beträffar, men det torde möta svårigheter att ytterligare förskjuta de sydligare distriktens gränser norrut. En avsevärd fördel är, att distrikten *i huvudsak* omfatta var sina älvdalar till de större floderna, i det att Övre Norrbottens distrikt omfattar Torne och Kalix älvdalar, Nedre Norrbottens distrikt Lule och Pite älvdalar, Skellefteå distrikt Skellefte älvdal, Umeå distrikt Ume älvdal och Härnösands distrikt Ångermanälvens dal.

För undvikande av att Luleå skogsvårdsområde kommer att till olika delar tillhöra olika distrikt torde skogarna under dimensionslagen inom Övre Norrbottens distrikts kustland böra delas å två skogsvårdsområden, vilket synes fullt motiverat av dessa skogars stora areal, samt alla dylika skogar inom kustlandet i Nedre Norrbottens distrikt

i stället sammanföras till ett enda skogsvårdsområde ¹⁾. Mera betydande ojämnheter i arbetets omfattning inom de olika skogsvårdsområdena kunna avlägsnas eller åtminstone minskas genom placeringen av de biträdande skogsingenjörerna.

Med iakttagande av denna jämkning i fråga om skogsvårdsområdena anser jag mig böra tillstyrka det i tabblån innefattade förslaget.

Jag anser mig därvid tillika böra framhålla, att kostnaden för en överjägmästare, 8,900 kronor, samt för assistent hos honom, 3,200 kronor, tillhoppa 12,100 kronor, vida understiger den av domänstyrelsen föreslagna kostnaden för två förste skogsingenjörer, 13,800 kronor, och för två hos dessa anställda extra skogsingenjörer, 8,400 kronor, eller sammanlagt 22,200 kronor. Statsverkets kostnader för ålderstillägg och pension åt en överjägmästare understiga ävenledes högst betydligt motsvarande kostnader för de ifrågasatta två förste skogsingenjörerna. Även ur denna synpunkt är alltså den av mig förordade avvikelser från domänstyrelsens ursprungliga förslag fördelaktig.

Jag övergår nu till att närmare skärskåda frågan om storleken av den ökning i personal och anslag, som må erfordras för de nu ifrågasatta förändringarnas genomförande.

Vad då först *lappmarken* vidkommer, krävas för de föreslagna 15 nya reviren lika många nya ordinarie jägmästare. Mot domänstyrelsens förslag att öka antalet ordinarie kronojägare i dessa trakter med 30 har jag desto mindre någon erinran, som jag fastmera håller före, att detta antal är tillmätt i knappaste laget i betraktande av de väldiga områden, det här gäller, och den talrika extra bevakningspersonal, som för närvarande är i verksamhet därstädes, nämligen under år 1914 icke mindre än 62 extra kronojägare mot årsarvode och därjämte ett stort antal tillfälligt anställda extra bevakare.

I skrivelsen den 11 december 1914 har domänstyrelsen upptagit den då föreslagna ordinarie revirpersonalens i lappmarken avlöningar till följande belopp:

Den nya
ordinarie
personalens
sammansätt-
ning och
avlöningar
m. m.

¹⁾ Denna jämkning framgår icke av kartbilagan A.

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Respenningar	Hyresersättning	Summa kronor
1 jägmästare (Jukkasjärvi revir)	2,300	3,000	900	—	6,200
13 d:o (Vetasjoki, Porjus, Pärälvens, Sikåns, Vargiså, Malmesjaurs, Arjeplogs, N:a Sorsele, S:dra Sorsele, Västra Stensele, Östra Stensele, Malgomajs och Volgsjö revir)	29,900	39,000	11,700	—	80,600
1 jägmästare (Storbackens revir)	2,300	2,800	900	—	6,000
12 d:o (Jokkmokks, Görjeå, Östra Arvidsjaurs, Västra Arvidsjaurs, Södra Arvidsjaurs, Bjurbäckens, Lycksele, Blåvikens, Vinlidens, Östra Åsele, Västra Åsele och Dorotea revir)	27,600	33,600	10,800	—	72,000
1 jägmästare (Gällivare)	2,300	2,800	800	—	5,900
6 d:o (Räneträsk, Ångeså, Storlandets, Malå, Öråns och Fredrika revir)	13,800	16,800	4,800	—	35,400
1 kronojägare	600	700	250	100 ¹⁾	1,650
116 ²⁾ d:o	69,600	81,200	29,000	11,600	191,400
Summa	148,400	179,900	59,150	11,700	399,150

¹⁾ Till kronojägare, vilken är tilldelad bostadslägenhet, utgår icke hyresersättning.

²⁾ Domänstyrelsen har såsom förut anmärkts, i detta utlåtande utgått från ett antal av 87 kronojägare i lappmarken, ehuru verkliga antalet endast är 85. Efter ökning med 30 blir därför hela antalet kronojägare i lappmarken 115.

Härjämte har domänstyrelsen i samma skrivelse anfört följande: I fråga om sålunda föreslagna avlöningsförmåner finge styrelsen erinra, att jägmästarna i nuvarande Ångeså och Norsjö revir, av vilket senare revir det nu föreslagna Malå revir skulle utgöra en del, icke vore tillerkända högre avlöningsförmåner än, förutom lön, tjänstgöringspenningar med 2,600 och respennningar med 900 kronor. Av vilken orsak dessa två revir, av vilka det förstnämnda helt och hållet och det senare till större del utgjordes av lappmarksområden, blivit tilldelade tjänstgöringspenningar med allenast 2,600 kronor, under det att samtliga övriga revir, som helt eller delvis vore belägna inom lappmarken, erhållit minst 2,800 kronor i tjänstgöringspenningar, kunde styrelsen icke uppgiva. Styrelsen ansåge emellertid Ångeså och Malå revir i avseende på tjänstgöringen böra likställas med Gällivare m. fl. revir och vederbörande tjänst innehavare följaktligen böra erhålla 2,800 kronor i tjänstgöringspenningar. Med hänsyn till samma revirs minskade omfattning borde respennningarna för jägmästarna i dessa revir sättas till 800 kronor i likhet med vad som gällde för Gällivare m. fl. revir.

Av dessa 34 revir äro följande 15 att betrakta såsom nya, nämligen: Vetasjoki, Porjus, Sikån, Södra Sorsele, Västra Stensele, Malgomaj, Görjeå, Västra Arvidsjaur, Bjurbäcken, Blåviken, Västra Åsele, Dorotea, Storlandet, Malå och Örån. De för jägmästarna i dessa revir upptagna avlöningar innebära alltså ökning i avlöningsstaten för skogsstatens ordinarie personal. Denna stat skulle enligt förslaget även förändras därutinnan, att tjänstgöringspenningarna för jägmästaren i Ängeså revir höjdes från 2,600 till 2,800 kronor eller med 200 kronor, varemot respenningsarna för samme jägmästare skulle sänkas från 900 till 800 kronor eller med 100 kronor. Sistnämnda bägge ändringar skulle alltså medföra en nettoökning av 100 kronor.

Mot de av domänstyrelsen sålunda föreslagna avlöningarna för de nya jägmästarna har jag ingenting att erinra och jag biträder även förslaget om nyssnämnda jämkningar beträffande jägmästarens i Ängeså revir tjänstgöringspenningar och respenningsar. De nya kronojägarnas avlöning är av domänstyrelsen föreslagen i full överensstämmelse med nuvarande avlöningstyp för kronojägare i lappmarken och torde därför ej påkalla vidare yttrande.

Den nya ordinarie personalen i lappmarken skulle alltså sammanställas sålunda:

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Respenningar.	Hyresersättning.	Summa.
1 jägmästare	2,300	3,000	900	—	6,200
5 »	11,500	15,000	4,500	—	31,000
1 »	2,300	2,800	900	—	6,000
5 »	11,500	14,000	4,500	—	30,000
1 »	2,300	2,800	800	—	5,900
2 »	4,600	5,600	1,600	—	11,800
1 kronojägare	600	700	250	100	1,650
29 »	17,400	20,300	7,250	2,900	47,850
Ökning av tjänstgöringspenningar med 200 kr. men minskning av respenningsar med 100 kr. för jägmästaren i Ängeså revir, netto ökning	—	—	—	—	100
Summa	—	—	—	—	140,500

Vad därefter angår *Särna socken med Idre kapellag*, instämmer jag i domänstyrelsens förslag, att avlöningen för den nya jägmästaren i Idre revir bestämmes till: lön 2,300 kronor, tjänstgöringspenningar

2,800 kronor och respenneringar 900 kronor eller tillhopa 6,000 kronor. I likhet med domänstyrelsen anser jag 2 nya ordinarie kronojägare böra anställas i dessa trakter mot åtnjutande av enahanda avlöning som de övriga kronojägarna därstädes, eller för vardera tillhopa 1,650 kronor. Inalles uppgår kostnaden för denna nya personal alltså till 9,300 kronor.

För skogarna under dimensionslagen i *Västerbottens och Norrbottens läns kustland* har jag ovan tillstyrkt anställande av särskild personal av skogsingenjörer och tillsyningsmän. Beträffande denna personal möter först frågan om den ställning, som bör anvisas densamma i förvaltningsorganisationen. Domänstyrelsen har i skrivelsen den 2 oktober 1914 angående anslag för år 1916 till skogsundervisning och skogshushållning i allmänhet föreslagit, att sagda personal skulle avlönas från sistnämnda under nionde huvudtiteln i riksstaten uppförda anslag. Härav skulle påtagligen bliva följden, att denna personal skulle utgöra en särskild kår, skild från den egentliga skogsstatens personal, vilkens avlöning utgår såsom en domänernas driftkostnad. För en dylik anordning kan visserligen anföras det principiella skälet, att denna personals uppgift är så tillvida artskild från skogsstatens personals, som den uteslutande avser privatskogar, vilka ju icke ingå i domänfonden. Häremot kan dock först invändas, att även skogsstatspersonalen redan är, delvis i ganska hög grad, upptagen av göromål å skogar, som icke höra till domänfonden, såsom exempelvis ecklesiastika boställsskogar, allmänningar, skyddsskogar m. fl. samt isynnerhet enskilda skogar i lappmarken och Särna socken, vilket sistnämnda förhållande skulle fortfara, därest mitt förslag beträffande indelningsgrund för förvaltningsområdena i dessa landsdelar bifalles. Vidare bör framhållas, att ett fullständigt inordnande av denna personal i skogsstaten medför beaktansvärda praktiska fördelar såväl i förvaltningshänseende som i synnerhet för denna jämförelsevis fåtaliga personal själv, då det gäller befordringar och förflyttningar. Förvaltningsorganisationen i sin helhet blir också därigenom mera systematisk och enhetlig. Naturligtvis bör emellertid icke domänfonden belastas ens med någon del av kostnaden för denna personal, av vars arbete ju icke någon inkomst tillföres samma fond, utan bör domänfonden genom särskilt anslag beredas full ersättning härför. Ett sådant anslag har Kungl. Maj:t också under nionde huvudtiteln redan föreslagit riksdagen att beräkna. Jag vill erinra, att även till gottgörelse av kostnad för statsskogspersonalens i lappmarken arbete å de enskilda skogarna ett liknande anslag förberedelsevis begärts. Det torde också inom den närmaste tiden böra bliva föremål för vederbörlig prövning,

huruvida icke nu gällande bestämmelser om ersättning till statsskogs-personalen för arbete med andra, till domänfonden icke hörande skogar, böra undergå ändring, sedan domänstyrelsen med tillhörande skogs-personal numera förändrats till ett affärsdrivande verk. Förslag i sådant syfte hava redan inkommit till jordbruksdepartementet. Jag har med dessa erinringar endast velat antyda, att ett inordnande av denna personal i den egentliga skogsstaten icke skulle vara en enstaka före-teelse utan väl förena sig med ett system, som redan finnes och som blott synes behöva närmare ordnas. Jag finner mig därför böra tillstyrka ett dylikt inordnande.

Welanders betänkligheter mot att nu uppföra denna personal på ordinarie stat kan jag icke dela. Någon sannolikhet för att sådana anordningar träffas rörande den för tillsyn av de enskilda skogarna i kustlandet erforderliga personalen, att denna icke avlönas av statsmedel, torde näppeligen förefinnas. Och personalen bör uppenbarligen icke bliva större, än vad som kan anses vara under alla förhållanden behöfligt.

När ur domänstyrelsens förslag den 2 oktober 1914 frånskiljas de där upptagna bägge förste skogsingenjörerna, äro kommitténs majoritet och domänstyrelsen ense om, att den ordinarie personalen bör utgöras av 6 skogsingenjörer, 5 biträdande skogsingenjörer och 27 tillsyningsmän. Mot de sålunda föreslagna benämningarna för dessa be-fattningshavare har jag icke någon erinran att göra. Vad personalens storlek beträffar, synes mig densamma icke större än som oundgäng-ligen erfordras. Skogsingenjörernas avlöning har av såväl kommittén som domänstyrelsen föreslagits efter mönstret av jägmästarnas avlöning. Bägge hava föreslagit lönen till 2,300 kronor, men beträffande tjänst-göringspenningarna har kommittén föreslagit 3,000 kronor för skogs-ingenjören i Haparanda skogsvårdsområde och 2,600 kronor för de övriga, under det att domänstyrelsen för dem alla beräknat 2,600 kronor. Vidare har kommittén, som framlagt särskilt förslag i fråga om ersättning för tjänsteresor, icke föreslagit några respenningar, men domänstyrelsen förordat för alla skogsingenjörerna respenningar å 900 kronor. Ålders-tillägg böra enligt såväl kommitténs som domänstyrelsens förslag tillkomma dessa skogsingenjörer med samma belopp och på samma sätt som jägmästare.

Även jag anser skogsingenjörernas avlöning böra bestämmas till likhet med vad som gäller för jägmästare. I betraktande av de å sid. 63 meddelade uppgifter å medeltalet förrättningsdagar under åren 1906—1910 samt med hänsyn till att viss jämkning i fråga om om-fattningen av Haparanda skogsvårdsområde torde böra ske i samband

med den förut omförmälda förläggningen av två skogsvårdsområden till Övre Norrbottens distrikt, synes mig icke tillräcklig anledning föreligga att bestämma tjänstgöringspenningarna för skogsingenjören i nämnda skogsvårdsområde till högre belopp än för övriga skogsingenjörer. Då den av domänstyrelsen föreslagna avlöningen för skogsingenjörerna är densamma, som nu utgår till jägmästare i kustlandet — med undantag av att tjänstgöringspenningarna för dessa bestämts till 3,000 kronor i de två nordligaste reviren och till blott 2,400 kronor i det sydligaste — anser jag mig böra biträda detta förslag.

Det av såväl kommittén som domänstyrelsen omfattade förslaget att uppföra de biträdande skogsingenjörerna i staten såsom ordinarie tjänstemän anser jag mig böra understödja. Dessa befattningshavare äro otvivelaktigt städse behöfliga, intill dess de möjligen må finnas böra ersättas av verkliga skogsingenjörer. De torde böra placeras å de särskilda skogsvårdsområdena enligt Kungl. Maj:ts bestämmande samt få sig anvisade särskilda förvaltningsområden. Såväl kommittén som domänstyrelsen hava föreslagit deras lön till 1,800 kronor, varemot, beträffande tjänstgöringspenningarna, dessa föreslagits av kommittén till 1,400 kronor för den biträdande skogsingenjören i Haparanda skogsvårdsområde och till 1,200 kronor för de övriga, under det att domänstyrelsen förordat 1,200 kronor för alla. Kommittén har av förut anförd anledning icke föreslagit några särskilda respenningar, varemot domänstyrelsen föreslagit dylika å 600 kronor och därjämte i sitt förslag upptagit en post å 15,600 kronor för traktamente åt biträdande och extra skogsingenjörer efter 6 kronor för varje rese- och förrättningsdag. Det torde få antagas, att sistnämnda post beräknats att ungefär jämnt fördelas mellan de av styrelsen föreslagna 5 biträdande och 8 extra skogsingenjörerna med 1,200 kronor för varje, motsvarande traktamente för 200 dagar. Inalles skulle alltså till en biträdande skogsingenjör enligt styrelsens förslag kunna beräknas utgå ungefär 4,800 kronor om året.

Beträffande dessa förslag vill jag först uttala, att jag icke anser tillräckliga skäl föreligga att för en biträdande skogsingenjör i Haparanda skogsvårdsområde höja tjänstgöringspenningarna utöver vad som bestämmes för de övriga.

Själva det sammanlagda årliga avlöningsbeloppet av 4,800 kronor synes mig lämpligt avvägt. Det understiger med 1,000 kronor skogsingenjörs avlöning — ålderstilläggen lämnade å sido — men överstiger med omkring 600 kronor de tjänsteinkomster i arvode, reseersättning och dagtraktamente, som torde kunna beräknas utgå till extra skogsingenjör.

Då dessa biträdande skogsingenjörer nu skulle bliva ordinarie tjänstemän, synes det mig emellertid knappast lämpligt att, såsom domänstyrelsen ifrågasatt, låta en del av deras avlöningsförmåner utgå i form av dagtraktamenten, liksom fallet är i fråga om extra jägmästare, när dessa förordnas till biträdande. Det synes mig lämpligare, att ovannämnda beräknade medeltalsbelopp av dessa dagtraktamenten, 1,200 kronor, tillägges tjänstgöringspenningarna, vilka härigenom skulle höjas till 2,400 kronor.

Mot förslaget att tillerkänna de biträdande skogsingenjörerna ett ålderstillägg å 300 kronor efter 5 år har jag icke någon erinran.

Behovet av de föreslagna 27 ordinarie tillsyningsmännen synes mig påtagligt och mot deras av domänstyrelsen föreslagna avlöningar, som motsvara kronojägarer i samma trakter avlöning, har jag ej något att invända. Det bör anmärkas, att, för den händelse bostadslägenhet skulle kunna beredas tillsyningsman, hyresersättningen icke bör utgå.

Ålderstilläggen till ifrågavarande personal böra utgå från den till dylika tillägg upptagna post bland domänernas driftkostnader. När så framdeles må visa sig erforderligt, bör det anslag, som skall gottgöra domänfondens kostnader för denna personal, höjas med ett belopp, som kan antagas motsvara en genomsnittsutgift för detta ändamål.

I avseende å pensionsrätt torde skogsingenjörer böra likställas med jägmästare och tillsyningsmän med kronojägare. Därest förevarande förslag bifalles, torde chefen för finansdepartementet komma att hemställa om erforderliga tillägg till gällande pensionsbestämmelser. Även för bestridande av statsverkets andel i kostnaden för denna pensionering torde framdeles nyssberörda anslag behöva erhålla förhöjning.

Enligt mina nu framställda förslag skulle den ordinarie personalen för dimensionslagsskogarnas tillsyn sammansättas sålunda:

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Respenningar.	Hyresersättning.	Summa kronor.
1 skogsingenjör	2,300	2,600	900	—	5,800
5 skogsingenjörer	11,500	13,000	4,500	—	29,000
1 biträdande skogsingenjör	1,800	2,400	600	—	4,800
4 » skogsingenjörer	7,200	9,600	2,400	—	19,200
1 tillsyningsman	600	700	250	100	1,650
26 tillsyningsmän	15,600	18,200	6,500	2,600	42,900
Summa	—	—	—	—	103,350

Vad slutligen beträffar de bägge av mig föreslagna nya överjägmästarna, vilka torde få anses skola placeras i Övre Norrbottens och Härnösands blivande distrikt, böra de enligt min mening tillerkännas enahanda avlöningsförmåner, som nu utgå till överjägmästare, vilkas distrikt innefatta lappmarksrevir, eller: lön 4,000 kronor, tjänstgöringspenningar 3,200 kronor, respennningar 1,300 kronor och hyresersättning för expeditiionslokal 400 kronor, tillhoppa 8,900 kronor, varjämte de naturligtvis i fråga om ålderstillägg böra likställas med övriga överjägmästare. För 2 överjägmästare blir alltså beloppet 17,800 kronor.

Inalles medföra de nu av mig tillstyrkta förändringarna beträffande skogsstatens ordinarie personal anslagsökning med (140,500 + 9,300 + 103,350 + 17,800 =) 270,950 kronor.

Under iakttagande av såväl dessa förändringar som ock de av Kungl. Maj:t i propositionen den 14 januari 1914 framlagda förslag dels till uppförande i avlöningsstaten för samma personal av ytterligare 31 kronojägarbefattningar, avsedda för södra Norrland och Kopparbergs län, med i samma proposition angivna avlöningsförmåner, uppgående tillhoppa till ett belopp av 45,850 kronor — varigenom nyss angivna ökning i staten höjes till 316,800 kronor — dels ock till viss reglering av respennningarna för jägmästarna i nuvarande Ombergs, framdeles Linköpings revir, samt i Kinda revir får jag nu framlägga förslag till avlöningsstat för skogsstatens ordinarie personal. Något tillräckligt skäl att fortfarande i staten angiva de landsdelar, inom vilka kronojägarna med olika avlöningstyper skola tjänstgöra, synes icke föreligga, helst som dylikt angivande icke förekommit beträffande överjägmästare och jägmästare samt ej heller i fråga om respennningarna för de i staten upptagna befattningshavarna.

Avlöningsstat för skogsstatens ordinarie personal.

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Summa	
1 överjägmästare	4,000	3,200	7,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
5 »	20,000	16,000	36,000	
1 »	4,000	2,800	6,800	
5 »	20,000	14,000	34,000	
1 jägmästare	2,300	3,000	5,300	
17 »	39,100	51,000	90,100	Efter 5 år kan lönen höjas med 400 kronor, efter ytterligare 5 år likaledes med 400 kronor samt efter än ytterligare 5 år ävenledes med 400 kronor.
1 »	2,300	2,800	5,100	
23 »	52,900	64,400	117,300	
1 »	2,300	2,600	4,900	
11 »	25,300	28,600	53,900	
1 »	2,300	2,400	4,700	
6 »	13,800	14,400	28,200	
1 »	2,300	2,200	4,500	
9 »	20,700	19,800	40,500	
1 »	2,300	2,000	4,300	
46 »	105,800	92,000	197,800	
1 skogsingenjör	2,300	2,600	4,900	Efter 5 år kan lönen höjas med 300 kronor.
5 skogsingenjörer	11,500	13,000	24,500	
1 biträdande skogsingenjör	1,800	2,400	4,200	
4 » skogsingenjörer	7,200	9,600	16,800	
1 kronojägare	600	700	1,300	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor, efter ytterligare 5 år likaledes med 100 kronor samt efter än ytterligare 5 år ävenledes med 100 kronor. Där bostadslägenhet saknas, utgår hyresersättning med 100 kronor.
195 »	117,000	136,500	253,500	
1 »	600	600	1,200	
107 »	64,200	64,200	128,400	
1 »	600	500	1,100	
174 »	104,400	87,000	191,400	
1 tillsyningsman	600	700	1,300	
26 tillsyningsmän	15,600	18,200	33,800	
Transport	—	—	1,303,000	

		Summa
	Transport	1,308,000
<i>Respenningar.</i>		
5 överjägmästare (å 1,300 kr.)	6,500 kr.	
3 » (å 1,100 »)	3,300 »	
4 » (å 1,000 »)	4,000 »	
44 jägmästare (å 900 »)	39,600 »	
7 » (å 800 »)	5,600 »	
27 » (å 700 »)	18,900 »	
27 » (å 600 »)	16,200 »	
11 » (å 500 »)	5,500 »	
2 » (å 400 »)	800 »	
6 skogsingenjörer (å 900 »)	5,400 »	
5 biträdande skogsingenjörer (å 600 kr.)	3,000 »	
202 kronojägare (å 250 kr.)	50,500 »	
70 » (å 200 »)	14,000 »	
49 » (å 150 »)	7,350 »	
88 » (å 100 »)	8,800 »	
70 » (å 50 »)	3,500 »	
27 tillsyningsmän (å 250 »)	6,750 »	199,700
<i>Hysesersättning.</i>		
12 överjägmästare för expeditionslokal (å 400 kr.)	4,800 kr.	
335 kronojägare (å 100 kr.)	33,500 »	
27 tillsyningsmän (å 100 »)	2,700 »	41,000
	Summa	1,543,700

Innehar jägmästare eller kronojägare boställe, skall boställets uppskattade avkomst avgå å indelningshavarens lön. Därast åt jägmästare, skogsingenjör eller biträdande skogsingenjör upplåtes bostadslägenhet, skall han vidkännas avdrag å lönen, motsvarande skälig hyra.

Denna stat torde böra fastställas att gälla från och med år 1916.

Nu gällande avlöningvillkor för ordinarie befattningshavare vid skogsstaten äro av riksdagen antagna år 1908 och finnas meddelade i kungörelse den 17 juni samma år. Dessa villkor torde böra gälla även beträffande avlöningarna å den föreslagna nya staten, allenast med förklarande att vad i samma villkor stadgas beträffande jäg-

mästare skall äga tillämpning jämväl å skogsingenjör och biträdande skogsingenjör samt att vad villkoren innehålla beträffande kronojägare skall tillämpas även i fråga om tillsyningsman.

Såsom jag å sid. 8 och 10 framhållit, blev år 1908 anslaget till skogsstatens ordinarie personal upptaget till ett belopp, som var 2,500 kronor lägre än statens slutsumma. Detta berodde på att en del befattningshavare ansågos böra vidkännas avdrag för boställe. Då numera avlöningarna till denna personal ingå bland domänernas driftkostnader, vilkas beräkning kan beträffande åtskilliga stora poster endast ske förslagsvis till avrundade belopp, synes det mig icke längre lämpligt att bibehålla denna olikhet mellan stat och anslag. Kostnaderna för den ordinarie personalen böra därför enligt min mening upptagas bland driftkostnaderna för år 1916 med 1,543,700 kronor.

I propositionen den 14 januari 1915 angående domänernas driftkostnader för år 1916 beräknades samma kostnader till allenast 1,526,200 kronor. Skillnaden, 17,500 kronor, beror dels på tillkomsten av ytterligare en överjägmästare, 8,900 kronor, dels på regleringen av tjänstgöringspenningarna och respenningsarna för jägmästaren i Ängeså revir, medförande en ökning av 100 kronor, dels på att 6,000 kronor tillförts de biträdande skogsingenjörernas tjänstgöringspenningar, under det att de förut beräknats skola utgå från en annan post bland driftkostnaderna, nämligen från de till egentliga förvaltningskostnader avsedda medel, dels ock på att anslaget höjts med 2,500 kronor för att komma i överensstämmelse med staten. Då nyssberörda belopp av 6,000 kronor bör motsvaras av sänkning i beloppet för egentliga förvaltningskostnader, begränsar sig den verkliga ökningen till 11,500 kronor.

Extra
personal.

Vad den extra personalen angår, skulle den föreslagna ökningen av den ordinarie personalen i lappmarken samt Särna socken icke föranleda anställandet av ökad extra personal utan, på sätt domänstyrelsen anfört i den i förberörda proposition angående driftkostnaderna för år 1916 refererade skrivelsen den 2 oktober 1914, tvärtom medföra möjlighet till minskning av denna personal med dels 2 biträdande jägmästare och 5 årsanställda revirassistenter, vilka dragit en årskostnad av 23,200 kronor, och dels 20 extra kronojägare, som efter 1,350 kronor för var och en åtnjutit årsarvoden å sammanlagt 27,000 kronor. (De 31 extra kronojägarna à 1,225 kronor, som enligt samma skrivelse ytterligare skulle bli överflödiga, motsvaras tydligen av de jämväl begärda 31 nya ordinarie kronojägarna i södra Norrland och Dalarna). Jag håller emellertid före, att denna minskning till stor del endast är

tillfällig, och att i mån som skogsskötseln utvecklas ytterligare extra personal ånyo blir erforderlig i dessa trakter.

Till biträde åt skogsingenjörer och tillsyningsmän i kustlandet fordras däremot särskild extra personal. För detta ändamål beräknades i propositionen angående driftkostnader ett belopp av 36,200 kronor, vilken summa framkommit med ledning av domänstyrelsens här ovan å sid. 91 intagna förslag till stat för personalen för dimensionslagens handhavande och bestod av de tre sista posterna, minskade med arvoden, reseersättning och traktamente åt 2 extra skogsingenjörer, vilka ansågos kunna uteslutas, när de bägge förste skogsingenjörerna, hos vilka de skulle varit anställda, icke syntes böra upptagas i Kungl. Maj:ts förslag. Beloppet bör nu ytterligare minskas med 6,000 kronor, på grund av att traktamenten till de 5 biträdande skogsingenjörerna föreslagits skola utbytas mot höjning i deras tjänstgöringspenningar, och kostnaden för den erforderliga extra personalen för dimensionslagens handhavande blir sålunda:

6 extra skogsingenjörer: arvoden å 2,400 kronor jämte reseersättning å 600 kronor	kronor 18,000: —
Traktamente åt 6 extra skogsingenjörer efter 6 kronor för varje rese- och förrättningsdag	» 7,200: —
Arvoden åt extra tillsyningsmän	» 5,000: —

	Summa kronor 30,200: —.

Någon ökning i den extra statsskogspersonalen i kustlandet är icke ifrågasatt. Tvärtom har domänstyrelsen i skrivelsen den 2 oktober 1914 angående driftkostnaderna beräknat, att tillkomsten av den nya privatskogspersonalen i kustlandet skulle möjliggöra en minskning med 70,000 kronor i kostnaderna för den extra personalen därstädes. Även här torde emellertid ökad extra personal framdeles bliva ånyo erforderlig.

Däremot bör nu genom inrättandet av ytterligare en överjägmästarbefattning tillkomma arvode å 3,200 kronor åt en assistent hos denne. Arvode åt assistent hos den andre nye överjägmästaren har redan av domänstyrelsen tagits i beräkning.

Enligt statsrådsprotokollet vid merberörda proposition angående driftkostnaderna för år 1916 beräknade jag de egentliga förvaltningskostnaderna för statens skogsdomäner under samma år till 7,066,200 kronor, som avjämnades till 7,070,000 kronor. Sistnämnda belopp bör nu dels minskas med 6,000 kronor och dels ökas med 3,200 kronor och alltså inalles minskas med 2,800 kronor till 7,067,200 kronor. För att icke de beräknade driftkostnaderna i sin helhet nu skola genom

ökningen med 17,500 kronor å den ordinarie personalens avlöningspost överstiga vad som angavs i nyssberörda proposition, torde posten till egentliga förvaltningsutgifter böra ytterligare sänkas med 17,500—2,800 = 14,700 kronor till 7,052,500 kronor. En sådan sänkning är beträffande en så stor post, vars beräkning för övrigt är ganska osäker, utan någon som helst betydelse. Jag vill erinra, att Kungl. Maj:t i nämnda proposition icke begärde riksdagens godkännande av den samtidigt lämnade beräkningen över skogsdomänernas driftkostnader utan ställde detta i beroende av de propositioner, om vilka jag nu kommer att göra hemställan.

Genom de nu föreslagna förändringarna i avseende å skogspersonalen — med bortseende från de förut föreslagna 31 nya kronojägarna i södra Norrland och Dalarna, vilka ej äro beroende av nu förevarande frågor — föranledas alltså följande kostnadsökningar:

Å den ordinarie personalens avlöningsstat	kronor	270,950: —
Extra personal för dimensionslagens tillämpning i kustlandet	»	30,200: —
En assistent hos överjägmästare	»	3,200: —

Summa kronor 304,350: —.

Genom förändringarna inbesparas däremot följande belopp:

Biträdande jägmästare och assistenter i lappmarken, enligt domänstyrelsens beräkning	kronor	23,200: —
Extra kronojägare därstädes enligt d:o	»	27,000: —
Extra personal i kustlandet	»	70,000: —
Tre skogsingenjörer, till vilka arvoden hittills utgått av anslaget till skogsundervisning och skogshushållning i allmänhet	»	15,200: —

Summa kronor 135,400: —.

Den verkliga ökningen visar sig sålunda uppgå till 168,950 kronor.

Anslag till ersättande av domänfondens kostnader förtillsyn å enskilda skogar.

Såsom jag förut framhållit, bör statens domäners fond erhålla gottgörelse för de kostnader, som åsamkas domänfonden för anställande av den personal, som erfordras för privatskogarnas tillsyn. Någon sådan ersättning har hittills icke utgått, beroende på att domänstyrelsen först under senare år förändrats till ett affärsdrivande verk. Förut var det utan egentlig betydelse, under vilken form kostnaden för dylikt arbete å privatskogarna upptogs i riksstaten, och efter förändringens

genomförande har frågan fått anstå i avvaktan på lösningen av personalens organisationsfråga. Sådan gottgörelse, som nyss nämnts, bör numera tillföras domänfonden från anslag under nionde huvudtiteln.

Då enligt mitt förslag icke någon särskild personal skall anställas för privatskogarna i lappmarken och Särna socken med Idre kapellag, måste gottgörelsen beräknas till att motsvara så stor del av denna personals arbete, som kan anses belöpa på privatskogarna. För dylik beräkning torde icke lämpligare grund stå att finna än den kostnad, som skulle belöpt på en särskild privatskogspersonal, därest en dylik upprättats. Revirpersonalen kommer nämligen enligt mitt förslag att verkställa det arbete, som eljest skulle utförts av dylik särskild personal. Då kommitténs förslag om allenast 7 skogsvårdsområden i lappmarken, såsom jag förut anfört, enligt min bestämda uppfattning innefattar en alldeles för ringa personal för att ett någorlunda nöjaktigt resultat skulle kunna vinnas, anser jag icke detsamma ägnat att nu läggas till grund för anslagets beräkning. Däremot synes mig domänstyrelsens förslag den 10 november 1913 vara bättre lämpat härtill. Detta förslag upptog för lappmarkens privatskogar 12 ordinarie jägmästare och 14 extra jägmästare (assistenter) samt 30 ordinarie kronojägare samt för Särna socken med Idre kapellag 1 ordinarie jägmästare och 1 extra jägmästare (assistent) samt 2 ordinarie kronojägare. Härtill hade emellertid bort komma några extra kronojägare, vilkas antal synes kunna förslagsvis upptagas till 10. Kostnaden för denna personal synes kunna i nära överensstämmelse med domänstyrelsens skrivelse den 10 november 1913 beräknas sålunda.

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Respenningar	Hysesersättning	Dagtraktamente	Arvode	Summa
1 jägmästare	2,300	3,000	900	—	—	—	6,200
5 d:o	11,500	15,000	4,500	—	—	—	31,000
1 d:o	2,300	2,800	900	—	—	—	6,000
6 d:o	13,800	16,800	5,400	—	—	—	36,000
1 assistent (medeltal) ..	—	—	550	—	950	2,800	4,300
14 assistenter	—	—	7,700	—	13,300	39,200	60,200
1 kronojägare	600	700	250	100	—	—	1,650
31 d:o	18,600	21,700	7,750	3,100	—	—	51,150
1 extra kronojägare	—	—	200	—	—	1,200	1,400
9 d:o	—	—	1,800	—	—	10,800	12,600
Summa	—	—	—	—	—	—	210,500

Hela detta belopp behöver emellertid icke upptagas såsom anslag. Då enligt min åsikt utsyningsavgifter fortfarande böra gäldas av privata skogsägare i lappmarken och Särna socken med Idre kapellag, samt dessa avgifter tillföras domänfonden såsom inkomst, bör beloppet av dessa avgifter frändragas nyssnämnda kostnad för att man må finna det anslagsbelopp, som därutöver erfordras för att domänfonden skall få full gottgörelse. Enligt inhämtade upplysningar från domänstyrelsen hava dessa utsyningsavgifter utgjort i medeltal för åren 1909—1913 inom Norrbottens, Västerbottens och Kopparbergs län 46,171 kronor 20 öre. Häri ingå dock även utsyningsavgifter från fastigheter i kustlandet. Ifall dessa beräknas till i runt tal 4,000 kronor, återstå för lappmarken och Särna med Idre omkring 42,000 kronor. Om detta belopp drages från ovannämnda beräknade kostnad, 210,500 kronor, återstår ett belopp av 168,500 kronor eller i avrundat tal 170,000 kronor. En dylik obetydlig avrundning uppåt är desto mer befogad, som icke någon gottgörelse här förut beräknats för överjägmästarnas befattning med privatskogarna.

Jag anser därför detta ersättningsanslag böra utgå med 170,000 kronor, vartill det också beräknats i förslaget till riksstat för år 1916.

Vad därefter angår tillsynen över dimensionslagens tillämpning i kustlandet, skall enligt mitt förslag särskild personal anställas för detta ändamål. Kostnaden för denna personal är här förut upptagen till 103,350 kronor för den ordinarie och 30,200 kronor för den extra personalen eller tillhoppa till 133,550 kronor. I förslaget till riksstat för år 1916 är härtill beräknat ett anslag av 135,000 kronor. Emellertid synes, på sätt jag anført i motiveringen till förslaget till ny dimensionslag, den nuvarande ersättningen till skogspersonalen för utsyning av undermålig skog böra utbytas mot verkliga utsyningsavgifter, byggda på samma system, som torde komma att tillämpas i lappmarken. Härigenom kommer domänfonden att erhålla en inkomst, vilken icke förut tagits i beräkning. Då all erfarenhet saknas om beloppet av denna inkomst, möter stor svårighet att nu beräkna densamma, men den synes mig kunna upptagas åtminstone till 20,000 kronor. Efter avdrag av detta belopp skulle såsom kostnad för dimensionsskogspersonalen återstå 113,550 kronor, som av samma skäl, som anförts beträffande personalen i lappmarken och Särna socken med Idre kapellag, torde böra avjämnas till 115,000 kronor.

Härigenom kommer emellertid detta anslag att bli 20,000 kronor lägre än som beräknades såsom domänfondens inkomst i förslaget till domänernas driftkostnader för år 1916. Detta belopp av 20,000 kronor

kommer dock att i allt fall genom avgifterna tillföras domänfonden såsom inkomst. Någon höjning av den av chefen för finansdepartementet förut framlagda inkomstberäkningen för domänfonden för år 1916 torde emellertid icke av denna anledning nu böra föreslås. Samma resultat vinnes, ifall den bland kostnader för statens skogsdomäner upptagna posten till egentliga förvaltningskostnader, som ju upptager kostnad för extra personal, direkt minskas med 20,000 kronor. Då denna post enligt vad jag förut anfört, syntes böra för år 1916 upptagas till 7,052,500 kronor, kommer den alltså härigenom att sänkas till 7,032,500 kronor.

Om beviljande av dessa ersättningsanslag torde särskilda propositioner böra avlätas till riksdagen.

Med iakttagande av de utav Kungl. Maj:t i propositionen nr 6 angående driftkostnader under år 1916 för statens domäner gjorda framställningar såväl beträffande kostnader för domänstyrelsen och kostnader för statens jordbruksdomäner som ock beträffande kostnader för statens skogsdomäner i fråga om 31 nya kronojägartjänster och under förutsättning därjämte av bifall till mina härovan gjorda framställningar skulle driftkostnaderna för förvaltningen av statens domäner under år 1916 komma att beräknas på följande sätt:

Kostnads-
beräkning
och hem-
ställan.

I. Kostnader för domänstyrelsen:

avlöningsstat för styrelsen	kronor	168,600	
ålderstillägg åt styrelsens personal	»	11,000	
pensionering av styrelsens personal	»	2,000	
anställande av extra amanuenser och biträden hos styrelsen samt renskrivning m. m.	»	9,600	
domänstyrelsens expenser	»	18,000	
rese- och traktamentsersättning åt styrelsens personal	»	6,000	
tryckning av styrelsens årsberät- telse	»	5,000	kronor 220,200.

II. Kostnader för statens skogsdomäner:

skogsstatens ordinarie personal.....	kronor	1,543,700	
ålderstillägg åt skogsstatens personal.....	»	114,000	
pensionering av skogsstatens personal.....	»	65,000	
egentliga förvaltningskostnader, därav minst 150,000 kronor till avdikningar å kronans skogar i de norrländska länen och i Kopparbergs län	»	7,032,500	
			kronor 8,755,200.

Avgår anslag för tillsyn å enskildas skogar i lappmarkerna och Särna socken med Idre kapellag .....

kronor 170,000

Avgår anslag för tillsyn å enskildas skogar i Västerbottens och Norrbottens läns kustland.....

» 115,000

» 285,000 kronor 8,470,200.

III. Kostnader för statens jordbruksdomäner:

avlönning åt domänintendenter	kronor	35,500	
resekostnader vid domänförvaltningen.....	»	45,000	
övriga med förvaltningen av jordbruksdomänerna förenade kostnader	»	100,000	kronor 180,500.
			Summa kronor 8,870,900.

Under erinran att de av Kungl. Maj:t i merberörda proposition nr 6 gjorda framställningar angående dels uppförande i avlöningsstaten för skogsstaten av ytterligare 31 kronojägarbefattningar med de i statsrådsprotokollet vid samma proposition angivna avlöningsförmåner dels

ock angående höjning av respenningarna för jägmästaren i nuvarande Ombergs, framdeles Linköpings revir från 500 till 600 kronor ävensom nedsättning av respenningarna för jägmästaren i Kinda revir från 700 till 600 kronor blivit iakttagna i det av mig här ovan framlagda förslaget till avlöningsstat för skogsstatens ordinarie personal, får jag nu hemställa, att Eders Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen att *dels* godkänna det av mig framlagda förslaget till avlöningsstat för skogsstatens ordinarie personal att tillämpas från och med år 1916 ävensom förklara, att de villkor och bestämmelser, som nu gälla för åtnjutande av de i avlöningsstaten för skogsstaten för ordinarie befattningshavare upptagna avlöningsförmåner, skola vara gällande även i fråga om avlöningarna å den nya staten, därvid vad samma villkor och bestämmelser innehålla beträffande jägmästare skall äga tillämpning jämväl å skogsingenjör och biträdande skogsingenjör samt vad de innehålla beträffande kronojägare skall tillämpas även i fråga om tillsyningsman;

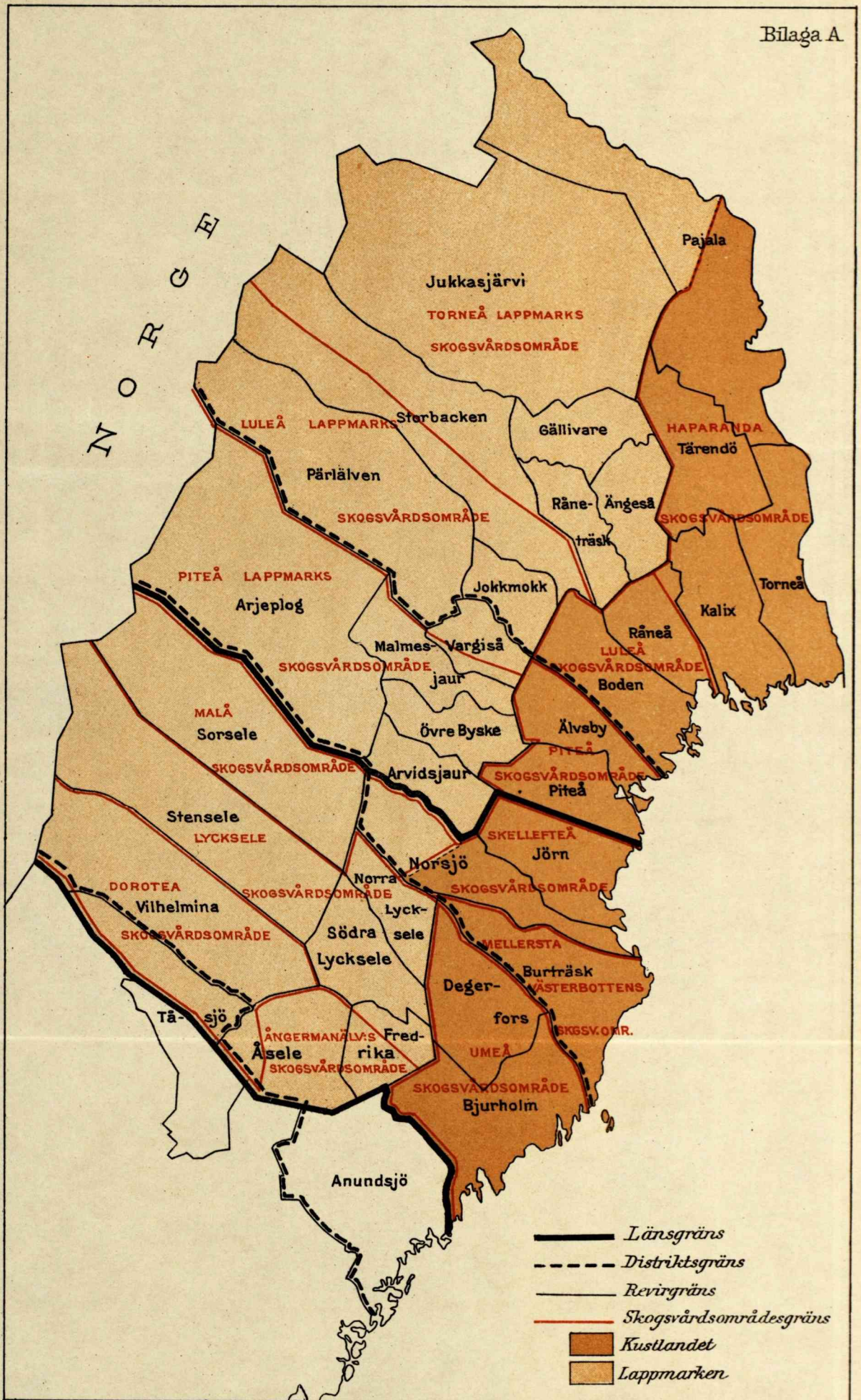
dels godkänna de av mig här ovan gjorda beräkningar i fråga om kostnader för statens skogsdomäner under år 1916;

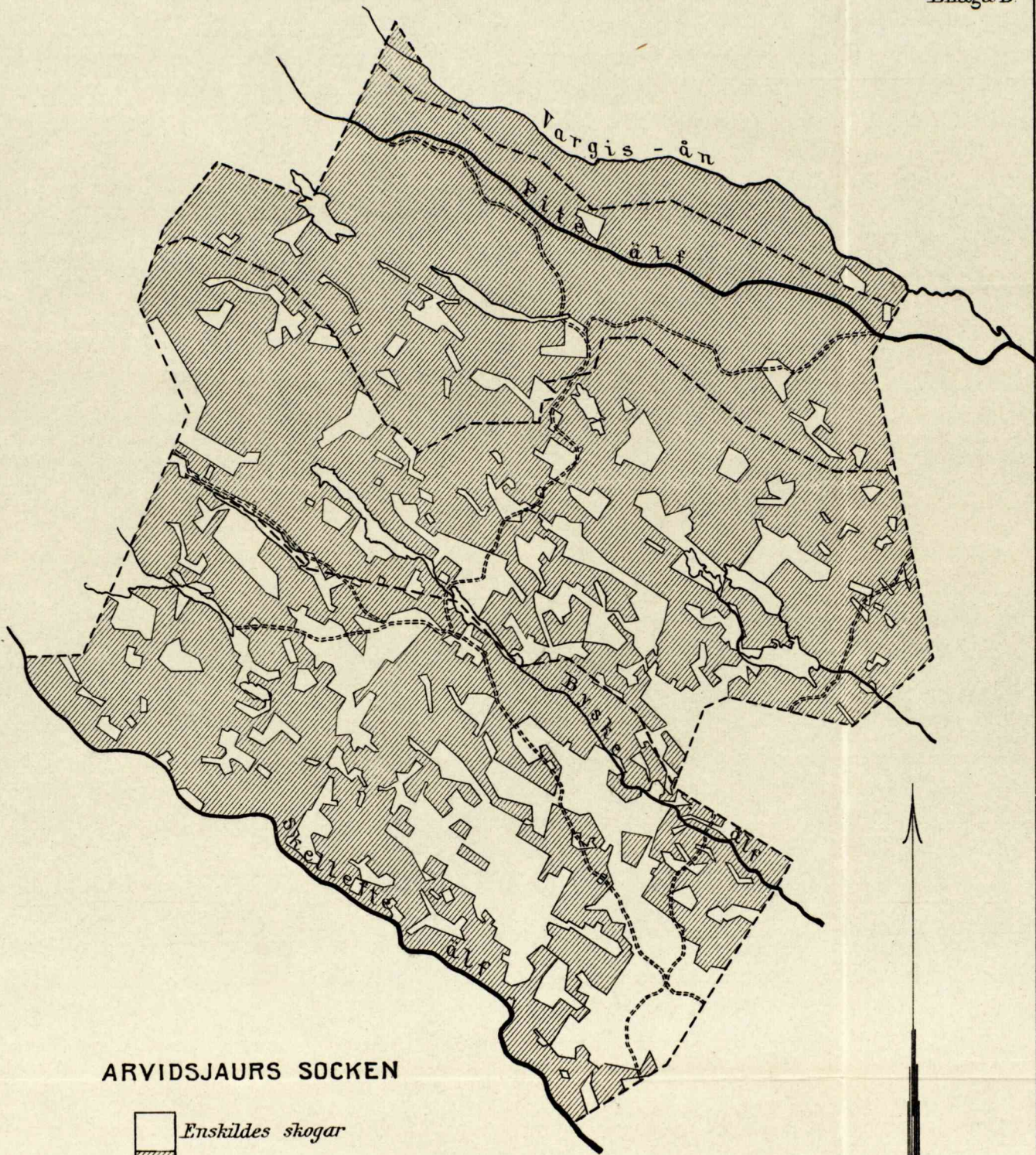
dels ock, vid bifall *dels* till vad som slutligt föreslagits i propositionen nr 6 angående driftkostnader under år 1916 för statens domäner *dels* till vad jag nu föreslagit, såsom sådana driftkostnader förslagsvis beräkna ett belopp av 8,870,900 kronor, att utgå av domänfondens avkastning.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga . . . till detta protokoll utvisar, skulle avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Curt Rohlieb.

ARVIDSJAURS SOCKEN

- *Enskildes skogar*
- *Allmänna " "*
- *Revirgräns*

0 0.5 1 2 mil

